

Chayahuita: Bible for Esther, Ezra, Jonah, Joshua, Ruth

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.



Joshua

Chapter 1

¹Moisès chiminin piquèran, Sinioro piyapinèn, Cosoi Nun huinin Siniorori nontèrin, Moisès hua'an catahuarinso', itapon: ²"Moisès, piyapinèhuè, nani chiminin. Napoaton, huaniquè, iso' cortanai Pèntontamaquè, quèma inaran ya'ipi piyapiro'sa piyapinèhuèpitarèquè', carinquèma no'pa' quètaranquèmaquè, piyapinèhuèpita Iséairo'sa. ³Carinquèma' quètèranquèma' anaya anaya ya'huèramaquè no'pa i'natèramaquè. Quèma mini quètèranquèn, Moisès quihuitèrahuèso' pochin. ⁴Inotèro' quèra huarè' Tanan naniconinquèhuarè, pa'pi aquè' pancai i'i Efrates, ya'ipi hitataro'sa no'panèna'què huarè' marè Mediterráneo, pi'i ya'coninquè huarè', inaquè huarè' no'panèn nisanin. ⁵Co inso tèranta' nanitarinhuè' notètèranquè ehinifinquènso' ya'ipi tahuèrinanpiranquè. Ca ya'huarahuè Moisèsèrèco' yaoraopochin. Co pataranquèhuè co nani antaranquènhuè. ⁶Chiniquèn cancantèquè. Iso' ninano' quèmari catahuapon no'pa ya'huètaona cari quihuitèrahuèso' iraca' shimashonèma quètaranquèma itèrahuèso'. ⁷Chiniquèn cancantèquè. Noya yonquiquè' ya'ipi piyapinèhuè Moisès camaitèrinso natècamarè. Ama naniantèquèsosuhè natanaso'pita' co ahuènanquèra co inchinan quèra tèranta peshunaranhuè, intohuatèranta pa'patan minsètonapi nisanin. ⁸Sha'huirápon nani tahuèri iso' pènèto quiricanènuèran. Ina yonquiráquè, tahuèrirè chachin tashirè' chachin, natècamaquè ya'ipi inaquè nishitèrinso' nicaponahuè capa cancantaran minsètonapi nisanin. ⁹¿Co'na inapochin camairanquèhuè? ¡Chiniquèn niquè chiniquèn cancantèquè! Ama tèhuaquèsosuhè. Ama co nanitèrahuè tèquèsosuhè. Quèma Sinioronèn chachin quèmaquè ya'huarin in tohuatèranta' pa'piranhuè."¹⁰Ina quèran, Cosoiri ninano' hua'ano'sa camairin: ¹¹"Paatoma'ninanoquè ya'huapiso'pita sha'huitoco': Cosharo' ni'ina' ompoatonta', cara tahuèri quèran cortanai pèntotarama', yacenarama'maso' marè', inaquèran hua'anèntarama no'pa Yosè chachin quètarinquèmaso' hua'anentomiatacaso' marè."¹²Ropinitaro'sa, catitaro'sa patomachi Manasés piyapinènpita Cosoiri itèrin: ¹³"Yonquiráco' Moisès nanan, Sinioro piyapinèn, camaihuachina itèrin: Sinioronèma Yosè chachin na'sha chiniropi quètarinquèma ina chachin Iso no'pa quètararinquèma. ¹⁴Sa'amapita, huinamapita ohuacanèmapita quèparitapona Moisès no'pa quètèrimaquè cortanai A'quètè. Nicaponahuè chinèquèno'sa'so' iyahuarinèquèn pasapi canpitarinta catahuarama', ¹⁵omporo'sona iyahuarinpita Yosèri achinataquèhuarè, ompopinsona canpitanta ina quètèrinquèma pochin. Nicaponahuè, inahuata hua'anèntapona no'pa, Sinioro tata Yosè quètèrinquèmaso'. Napoaponahuè canpitaso' no'panèmaquè chachin ayamantarama hua'anètacaso' marè. Moisès Yosè piyapinèni, no'pa quètèrinquèmaso' cortanai aquètèran, pi'i pi'pirin partiran."¹⁶Cosoi a'panitona itopi: "ya'ipi camairan coiso' noya nicapoi, infohuatèranto a'pahuatacoi, pa'sarai. ¹⁷Na'tèaraiquèn mini ompopinsona quiyari Moisès natèraipochin. Isoichin Sinioro Tata Yosè quèmaquè ya'hua'in, Moisèsèrè' yahuèriso' pochin. ¹⁸Isotèranta camaitèranso' co natèhuachin quèhuè' chiminacaso' ya'huerin. Chiniquèn ni'què' chiniquèn cancantèquè."

Chapter 2

¹inaqueran cosui, nun hui'nin , a'parin ca'tu quemapiru'sa nehuetunapi'. pu'ana queran sitin ninanuqueran aparin nicacaisu" mare' . inahuari naputerin paco,' nico quirico ninanu' Inahuasu' pa'sahuatuna rahab peineque cancupi inaque ana sanapi munshuante itupisueque cancupi .Inaque queparitupi ².quirico hua'an itupi: israirusa' quemapi huepi campua nupanenpua' nicacaisu' mare' huepi. ³quirico hua'anni aparin rahab shahuitacaisu' mare' : ucuique' ina quemapiru'sa huepiso' quema peinenque yacumpisu' inahuasu huepi' nu'panenpua nuhuitacaisumare",⁴I'na sa'napi ca'tu quemapi pu'urahuatun . tenin:i'hi , caque i'na quemapisa huepi, ni'piriun cu nituterahue inseransu huemara ⁵,inapita na'ni ta'shirapasu, pa'antapi cu'u nituterahue intuata pamarai na'puruchachin ni'nanu yacuanarusa ni'i u'cutupi. cu'u nituterau, intuata pa'marai , que'mari, naniteran nicantacasu, manupatan imatu'uchin nitupatan inapita:⁶ni'pirihue i'na sanapiri kepantaran yahuerinsu ni'tiquiontarimpa rino tu'mpu yamurimpa imutacasumare, i'naqueran piyapirusari imapirinao ⁷cor'danay pentushina pa'tupi. yacuanarusa ya'ipi uncute'pi a'naruachin pi'pipi cu'u' nuyau yunquiturusa.⁸ina quemapisa cu" huee'pihue', sanapiri nicapun nampuntahuachina nicacamare. ⁹sanapiri i'terin: ca' nituterawe : siñioro queterinquema i'surupa campita tehuatatema ya'ipi huepi quiyaque. ya'ipi napipisu isu' rupaque campitari minsarama. ¹⁰Na'tanterai, ompo ayanirorinsona siñiorori [quēhuai marē'] iquipito piyapirosa' pēntoncaiso mare'. cortanai aquētēran Natantērai campitari ca'to' hua'anosa' tēparama amorreorosa' cortanai aquēteran, canpitari Sehon inaran Og, canpitari tiquiramaso. ¹¹Isopita quiaso' a'naro'achin natantatoi , pa'pi payanai co huachin' chiniquēn cacantēraihue', inasu ta'ta yusēnēma inaso yosēchachin ina'paquē , iso nupaquēntan. ¹²Iporaso' nipirinhue' ompopionta', sēnioro marē' yoscoarē' itoco', campitaroco' canta no'ya ninahuē' ni'ton, tatahuē pēinēnquē yahuēpisopita campitanta no'ya ni'sarama. shahuitoco' papoyaramacoso' no'tēquēn nituchi ¹³ompopinsona ni'cahuaso' marē' campitaro'co, co' tēpararamacoihue' ta'tahuē', mamahuē', iyahuē'pita', u'shihuēpita' ya'ipi' canpoa' ni'cha'ēsarinēnpoa' chimirin quēran;¹⁴Quēmapiro'sari a'panirin : ; nanpia'rai ni'ton no'tēquēn shahuitarainquēn. onporoso,' Senioro i'so nu'pa, quētēhuachinpoa ya'ipicoi noya ninosoroarai noya nicacaiso marē canpitarocoi. ¹⁵I'na sanapiri' apa'marin' a'na nonninquē nēhuētēnan quēran. Ina sa'napi yahuērinsu' pan'catē' pai'ratē' ni'nanunnēn aipi ya'huērin. ¹⁶Itērin ina sanapiri: tananquē paatoma' napico' tēpatonapiro'sa quēnanchinēn quēma'. cara tahuēri inaquē napico', tēpatonapirosa' ayanquimacai huarē'. Inaquēran ira imaco' huachin. ¹⁷. Ina sanapi itērin quēmapisari: shahuitērainquēnsu' co' ya'ipi nanitaraihue, " naniahuaiso', quēma yosmarē itērainquēso co' isopochin quēma nipataon. co nanitēranhue aquētē nicacamaso. ¹⁸Iso' nopaquē quiya canquihuatoī, quēmaso' quēhuanēmētē nēhuētēnanquē' pētēnquē insēransona a'pamarancoitaran', mamahuarin, tatahuarin, yo'yo'parin quēmari ayontonquē', tatahuarin pēinēnquē yahuēpisopita. ¹⁹V.19 a'nayatranta' yacoanaquēran pi'pi huachina', inaora tēhuēnēnquē chiminapon,' quiaso' co' nanan yahuētarincoihue'. pēinēnquē anayatēranta' tēpahuachinēnma , quianta chiminarai quihuitēraiquēso' co' naniraihue' ni'ton. ²⁰Quiya' yonquiraiso' canpitanta yonquira pipatancoi', yos'coarē' itoco', itērancoiso quiyaso', co' nanan yahuētari'ncoihue'.* ²¹Apanirin' rahabpēri: "'ompo'pionta ' nonanso' no'ya nani'in. " pa'sarai itopi ' ina sanapi' yahuērinquē nēhuētonan quēran, asonin quēhuanēn nē'mētē'. ²²Inahuaso' tananquē pa'pi, ina'quē cara tahuēri quēparitonpi, tēpatonosa ayamacaiso huarē' . Ya'ipi irarosanta nininsopita yonipirinhue' co' manta quēnanpihue'. ²³²⁴Tanan quēran cato' quēmapiro'sa' nohuaraquimapi, inaran ayanmantapi co'soirē, nun huinnē' cosoirē, ayancoman ta'pi ma'sona' ompopiso' ya'ipi' shahuitacaisomarē'. V24. cosoi shahuitatona itopi: " iso nu'pa' yosē chachin quētērinpoa'. ya'ipi yahuēhuanosa canpoaquē tē'hua acoa'pi.

Chapter 3

¹Casaitashiramiachin huensërahuaton sitinquëron. piyanënpitarë pa'pi cortanaiquë,Quëparitompí isha pëntoncha trasoinahuë. quëparitampi isha pëntonchatrasoihuë.²Caratahuëri yahúasoí santarosa huepi ya'huëpiso ni'capana ³na'tanquipi piya'pisó."yasë capasonën quënanpatama ansionarosari levitarasari pitënahuatana quë para huachina ima'ina itërin. ⁴ya'huëin anará i'huanan canpitarë niaquëna pirinso'iscan shanca naporapitërinso,ama inasó ya'caricosohuë,insëchinsona quëparisó nicatama ina imácaimarë,co ina ira no huitëramahuë nitan. ⁵cosoiri piyapisa itërin: ca no yahuë yonquíramasopita shiraya anayatóca,manoyacha sēñora, capitarë nicapon paya. ⁶"Ina quëran iserai huanosa cosoiri itantarín:amá apocohuë yusëcapusahuayanën,piyapisá conpita nutëtënanquë nahueina:"yosë capasonën pitënpiquëran piyapisá natëtënanquënahuërapí.⁷Isërai huanosa quëmari caaihuatan yusë caposanen,quëpapona:cartanai yonsanquë nani cancompatamá. ⁸Isëran huinoosa quëmari camaihuaton' yusë capasanen,quëpapona:cartanai yonsanquë nani cancompatamá cortaniquë naya huanitocó.⁹Isërai piyapisá cosoiri itantari:"senioro nanamén huëco tnatanquicó itërin. ¹⁰tata yosë capitarë yahuëmatarin ina quëran nitatarama canpitaquëran pipipona sosorësopuchin nisapisupita cananëorosá,Ititarosa',ëveorosa',firiciorosá,gegersiorosá,amoriosa' iposiorosá. ¹¹;sēnioro artoronën huëco niquicó yaipi isoropaquë yahuërëhuasopitá,compita nitochinachin cortanai pëntotarin. ¹²ipurasó huyancó shunca catu'isërai quemapisá anayá ana huentonquë anayá anayá ana huantonquë yahuëpiso. ¹³sēnioro ya'ipiro'pá huanëntëron ina caposnën corto hua'no'sari pitëpiquëran cortanii inaitohuachiná,inasó yanirín. ¹⁴cortanii pëntuntacaisó marë,piyapisa' papachinará corto huanasa,sēnioró capasanën pitënapirosá quëchitërapí. ¹⁵yosë caposonën pitënpisapitá cortanaiquë cancampí,canconahuatoná inaitopí(cortanaisó sharosá macaisó tahuërisá paquiterín) ¹⁶Inaitasoichachin yanirin cortanaiso pëtëtërán.isha pashintopisó pochin niyantónin.adán ninanoparti napoarín inaso ninano sarëtán itopiso yacari yahuërin napo huachiná cortanaiso cacai marëpá huarë yanirín. ¹⁷israihuanosá sēnioró caposonën pitënpisopitá,yaniro'paquë' huaniconpi', cortánaihuancaná a'natëranpá yaipi isaipiyapisa pentonacaihaurë.

Chapter 4

¹Nani ya'ipi piyapisa cortanii' pëntontopachinara, sinioro cosoi itapon: ²shonca cato' quëmapi'sa Israiro'sa huëntoquëran huayonquë'. ³Naporahuaton isopochin camaiquë: "shonca cato napi cortani yaniroquë huancona carto hua'ano'sa huaniapatapataquë huarë' maco', masapatoma' insëquësona huë'ëcamaso' nininguë quëpa'ina itërin."⁴Inaquëran cosoiso, shonca cato' quëmapi'sa Israiro huëntono'saquëran anaya anaya huayonisopita përarin. ⁵Inaquëran cosoiri itapón: "Sinioronënpoa' caposonën notënanquë, cortani yaniroquë. Na'pi manamaso quëpaco' itërin. ⁶Ina ayonquiarinquëma Ana tahuëri Hui'nama yahuërinso': Natanarinquëma', "¿Ma'ta onpoaton iso na'pi a'mitë a'mitë itëramaso'?" itarinquëma. ⁷Napotopachiquëma canpitari sha'huitarama': iso' ayanguiarinpoa' corto hua'ano'sa Yosë caposori pitënpí quëran, ipora inaitasoichachin cortanii nipatamarinso'. Napohuachina yaniro pa'tatoi cortanii pëntontërai, Napopachina' Yosë chinotacaso marë, artaro israiro'sa huëntono'sa quëran a'naya a'naya na'pi acopiso'. Iporahuanta' ya'huëárin itarama itërin. ⁸Cosoiri sha'huitërinso chachin israiro'sa nipi, shonca cato' na'pi cortani yanirorinquëran ma'pi, cosoi Siniorori sha'huitërin chachin Nipi. ⁹Inaquëran cosoiri cortani huancana na'pi a'mitë a'mitë itërin. ¹⁰Corto hua'ano'sa Sinioro caposonën pitënpiquëran hua niapitaquë naporin inaquë Siniori cosoi sha'huitërinso chachin israiro'sa ananipi, inapoatona Moisésë cosoi sha'huitërinso chachin, ya'ipi quëmapi'sa nanitopi cortani pëntontacaso. ¹¹Nani ya'ipi piyapi'sa pëntonpachina, corto hua'ano'sa Yosë caposonën pitënpiquëran, israiro quëmapi'sa ni'tonënuquë pëntopi anta'. ¹²Robin Huëntono'sa, Gata Huëntono'sa Naporahuaton Manasësë huëntono'sa napoinchin. Israiro'sa notënanquë huaniontapi sontarósapochin, noyá niacorahuantona napopi Moisésëri sha'huitërinchachin nipi. ¹³Catapinishonca huaranca pochin Yosë catahuarinpoa ahuëtacaso' tatona', quirico ninano' no'paquë napopi. ¹⁴Naporo Tahuëri cosoi Yosëri catahuarin chiniquën nanantërin ya'ipi israiro'sa ni'tonënuquë naporin. Napoaton inapitari natëpi', Moisésë ya'ipi tahuëri natëpisopochin nitopi ¹⁵Naporo' Sinioroso' cosoi nontaton: ¹⁶"corto hua'ano'sa camaiquë Yosë caposonën pitënpiquëran cortaniquëran pipiina'." itërin. ¹⁷Napotopachina cosoiso corto hua'ano'sa camairin: "Cortaniquëran pipico huachi itërin. Napotohuachina corto hua'ano'sa." ¹⁸Yosë caposonën pitënpiquëran pipi, pipipachinara, cortani i'sha mëntaiatarin huachi. ¹⁹Piyapi'sa caniarintërinso' yoquiquë, shonca tahuëri nicaso'. Cortaniquëran pipirapatona' iricaró parti quëparitopi, iricaroso, quiri'co ninanoquëran pi'i pipirinso parti quiparitërin. ²⁰Cortani yanirorinquëran shonca cato' na'pi mapiso' cosoiri. ²¹Iricaroquë a'mitë a'mitë itërin, Naporahuaton cosoiri israiro quëmapisa' itapon: "canpita shiiparima' piquëran yahuëantapiso: pa'pina natanpachina ¿onpoatonta' iso na'pi a'mitë a'mitë itopiso?" ²²Isëquë mini israiro quëmapi'sa: "Cortanii Yosë nohuanton i'sha nipatomaipachina yaniroquë pëntopi itoco'." Yosë chinotëramasoari ayarinir campita marë', campitanta' pëntonacaso marë', quëhuai marënta'. ²³Yosë chinotëramasoari chachin ayaniipachina' Pëntonai, Napoaton, ya'ipi isoropaquë ya'huëpiso nitochina' Yosë imirinsó ya'ipiya nanitaparin. ²⁴Ina yonquiatoma' canpitanta' nani tahuëri Yosë chinota'poma'."

Chapter 5

¹Ya'ipi hua'ano'sa chiniquëno'sa' marë yonsanquë cordani' parti ya'huëpisopita na'tantopi, Yosëri cordani'ayanitërinso isërairo'santa cordani'aquëtëran pa'pi na'poaton co'huachi nohuantopihue'ahuëtacaiso. Isërai' ninano tēhuërinquëran.²Na'puro tahuërisa' cosuiso' Yosëri itërin, na'piquëran co'surahua' ni'quë ni'sahuaton ya'ipi isërairo'sa marca acotëquë itërin.³Napotohuachina cosorahua na'piquëran ni'sahuaton ya'ipi isërairo'sa marca acotërin Aralot parti ya'huëpiquërahuarë marcaacotërin.⁴Na'puaton Cosoiso' marca acotëra'piarin, ya'ipi piyapi'sa iquipitoquëran pi'pipisopita chiminpi inotëro'parti, iquipitoquëran pi'pipi piquëran.⁵Ya'ipi piyapi'sa marca acotëra'piapi, A'na huahuashatërant hua'huatërinso inotëro'parti ya'ipi marca acotopi.⁶Isërai'ninanoquë ya'huëpisopita iratopi inotëro' parti ca'tapini shonca pi'ipi ya'ipi piyapi'sa, Ahuëtono'sa iquipitoquëran pi'pipisopita chiminpi, Yosë noninso co' natëpihue' ni'ton. Yosëri co'huachi nohuantërinhuën no'pa a'notacaso' ira'ca pasarinsopita no'pa pancana ya'ipi masha noyatërinquë ohuaca sho'shoi nino inapita ya'huërinquë ni'pirinhuën.⁷Inahua huininpita pa'pi Yosëri ya'huëcaiso quëtërinpa, Cosoiri marca acotërinso'pita iraquë marca acotërinhuën ni'ton.⁸Nani ya'ipi marca acotohuachinara ya'ipi quëparitopi tanpotopiquë ya'ipi noyataimarë.⁹Yosëri Cosoi itërin, napuro' tahuëri cari matarahuë panca na'pipochin ira ya'copirinso iquipito'pa, canpitarë ni'sarinso,ina ya'huëpiquëso nipirinhuën Gilgal itopi iporahuant¹⁰Isërai' piyapiro'saso' quëparitopi huë'ëcaimarë Gilgal taquë. Inaquë pascua pi'ta ana'huëpi, shonca catapini tahuëri naporo' yo'quiquëchachin, i'huaraya quirico ro'tëquë quë'paritopi.¹¹Pascua pita na'huërin piquëran na'poro' tahuërichachin ca'pi ya'ipi no'paquë pa'potërinso pita, pan co' ahuëpocatopisohuë:¹²Manaso' pëyapi naporo' tahuëri chachin, nani' no'paquë pa'potërinso' ca'pi pi'quëran. Co'huachi mana' ya'huërinhuë isërairo'sa marë, nipirihuën ina pi'iquë ca'pi canaan no'paquë pa'potërinso pita¹³Cosoi quirico ninano ya'caria, nē'pëtahuaton ni'nin, inaquë a'na quëmapi huaniarin quënanin espada sëquërahuaton, Cosoiri ya'carirahuaton itapon ¿Quiyarë'quën ni'saran co' iminiconëhuëi nica?¹⁴Ina quëmapiso' a'panitërin: Co' ca'pa, Ca'so sontaro hua'anco Yosëquëran ninahuëso' na'poaton o'marahuë. "Cosoiso nipirinhuën no'paquë i'sonahuaton mo'sharinquëran itërin ¿ma'ta yaitëranco? itërin, Ca'so' quëma piyapinëco,¹⁵Yosë sontaro hua'anëniso' itërin, Cosoi "shinira po'moranso' o'coiquë iso ya'huëpiquëso' nipirinhuën co'tehuërinhuë noya'piachin itërin, Cosoi napotohuachina inaporin:

Chapter 6

¹ipora, quirico ninanoguë 'yahuëpisopita yaipi oncotopi co intërant pipipiwe co yaconpiwë ²yosëri camairin cosoi sontaronënpitarë ' pa'pi caringuen nanan' guëchinguën minsëtëguë itërin yosëri'. ³Ya'pi ninano' tahirapitoco', Ya'ipi ahuëtono'sa pasapi ninano' tahirapitapona' ya'ipi tahuëria. Sauta tahuëri inapoco' itërin. ⁴Canchisë Corto hua'ano'sa canchisë pumunosa quëpácaiso yahuerin inapitaso quëchitaiso piqueran senior caponen quëpanapirosa pasapi cachisë tahueritoachinaso nipirinhüen canchëroso ninano canitacaiso yahuerin cunita puna pochin pumuntëna pasapi. ⁵naporo inahuaso pihuimiatocaiso yahuerin sontarósanta ;yaii!tosapi napoachina ninano.payurannën nohuatarin naporo israirosaso ninaquë yahucapisopita ahuecapona pasapi.notëtopiquë ranchin pasapi ahuetacaiso mare: iterin. ⁶napotohuachina cosoiso corto huáanosa iterin seniro caponén pitëncó naporahuátón canchisë corto huáanosa conchise pumán carniro querán nininso quepaina inahuaso quëchitápi. ⁷inaquerán sontaronënpita itapún ninano;conitoco canpita quëchitarama senior caposonen quëpapisopi piquerán pasapi. ⁸cosoiri napoterinsochachincanchesé corto huaánosa púmún quëparapi seniorori napoterinsochachin pumósa quëparapi paponápuchin pihuirarapi seniororë caposonën quëpapisopitanta piquera pasapi inahuaso ⁹Israirosa sontarosaso quëchitapi piquerán corto huáanosaso pasapi paponapochin pumun pihuirasapi seniro caposonén quëpapisopitanta corto huáanosapitare chachin pumún pihuirapi co copitopihue. ¹⁰inaquerán cosoiri sontaronenpita ayuntónahuatón itapún pa'pomápochin ama noncarocosohuë carinquema:shahuituatenquema chiniquën yaitoco iterin. ¹¹inaquerán cosoiri senioro caposonén quë panapirosa itapún ninano tahirapitoco anaroa tahirapitoatama naporochachin yahëramaquë pantaco huëcamaso marë iterin sinióri. ¹²Inaquerán cosoiso tashiramiaichin huensientara huatón corto hua'anosa seniro caposonén quepapisopita itapún. ¹³inaqueran canchesë pumunosa carniroquëran nininso quepaina senioro caposonen quëpanapiro santa pumún pihuirasapi sontaronenpitanta piquëran pasapi. ¹⁴cato tahuëri nininquë na'quë ranchin ninano tahirapitantapi.tahuitahuatona naporachachin yahuepiquë pantapi inapoatona saota tahuëri i'canpi huachi ¹⁵naquë ranchin canchisë tahuëri icanhuanchina náqueranchin huenseantapi pantacaiso marë pi'i pipiriapaso pántarapi tahuitacaiso marë ninano ihuá semanaquë napopisopochin niántarapi nipirinhüen naporo tahuëriso huachi canchisero tahirápítapi huachë naporo tahuërichachin canchesero tahirapitopi huachi. ¹⁶canchëse tahuëri nanihuachina corto huáanosá pumún piyántapí na'poro cosoiso apántarin piyapinënpita chiniquën yaii toco iterin nani señoronënpoa camairinpoa i'so ninano hua'annentacaso marë iterin. ¹⁷señorori ayuntónahuatón yaipi ninanoquë yahuëpisopita atáhuatoco iterín nipirinhüen anara muinshihuantë sanapi nacapa;itopiso ama tēpacosohuë yaipi quëmapinenpitarechachin ama tēpacosohuë ináari poorin piyapinëhuë. ¹⁸nipirinhüë canpitaso ama masha sēhuacosohuë inaquë yahuerinsopita niquëna poánaquëran matama iterin.ánamateranta po'anaquëran matama iterin.ánamateranta po'anaquëran matama iterin.ánamateranta po'anaqueran mapatama. co huachi noya yahuarinhuahuë huáchi iserairosa ninanoquë yahuëpisopita co huachi noya yahúa pihue. ¹⁹nipirinhüen coriqui oro inapita yaipi manamasopita yuntónahuatoma quëco yosë marë ácuahua iterin. ²⁰isërairosa ninanoquë yahuëoisopita pumún pihuiipiso nátanahuatona chiniquën yai'i topi naporo chachin yaipi payarotopiso nohuaterin naporochachin iserairosaso ninano yacontopi notëtopiquë ranchachin ya'conpi ahuëcaiso mare. ²¹yaipia ninanoquë yahuepisopita ahueatona sahueniquë tiquipi quemapirosa sanapirosa huinapirosa mashurusa tororosa ahuicarosa mararo'sa yaipia ahue'caiso yonquinpi. ²²Inápiqueran cosoiri itapún cato quëmapirosa huayuninso itapún paco munshihuate sapita nacapa itopiso peinënuquë paco yaipi quëmopinënpitaré chachin ocoirahuatoma quëco iterin. ²³inaquëran huinapisa huayuninsopita itapún pasahuantoma ocuico sanapi nacapa itopiso yaipia pápin a'shin ya'inpitanta quëmopinánpitanta quemaco quemarahuatoma yonitëquë iserairosa yahuë piso achetë nopa yunitequë yahueina iterin. ²⁴Inaquerán iterin yaipia ninanoquë yahuëpisopita ahuiquitoco yosë marë yahüërinpitachin amá ahuiquitocohuë coriqui oro yaipi yosë mare acuahua iterin. ²⁵cosoiri papoyatérinso mushihuate sanapi nacapá itopiso pápin peinenque huenantain yaipia quëmupinenpitarechachin huenantaina israirosa yahuepiquë huachi iterin. ²⁶apóatón cosoiri iterin iporaso inquënmasona yosë naninso co natetomahuë quirico ninano quë panantahuatoma huinama paninán nininso nasituachin topina quehuenapón inaquerán huinama piquerán nininsonta chimipiahuaya nasitapoón iterin. ²⁷senirori cosoi cataparin nitón yaipi parti nahuinin.

Chapter 7

¹Nicaponahuë Israiro'saso co natëtopihuë noyanicaïso masharo'sa atahua'tacaso nini'so mapi. Acaya, huinin carochi, huinin Zapotir, huinin Zirasë inapitaso cota huëntono'sa masharo'sa mapi, a tahuatacaso nininso Sinioro'so nohuitërin Israiro'sa conoyahuë ninin.²Cosoi Quirico' ninano quëran quëmapi'sa aparin hain ninano'quë, nisa'huaton ina yacariya Bitapin ninano yahuërin, Ina yacariya pitiri ninanon'ta. Inari itërin "paco nopanico" napotohuachina quëmapi'saso Hain ninano nicapona papi. ³Inapitaso Cosoiquë canquira'huatona shahuitopi ama ya'ipi piyapi'sa apaquë'sohuë Hain nina'noquë. Apaquë pa'ina cato huarancahuë nipon, cara huarancahuë nipon piyapisa, apaquë Hain ninano yacon'china. Ama yaipi piyapi'sa apaquësohuës ina pitaso pipian yahuëpi. ⁴Napo'rahuaton cara'huaranca sontaro'sa, papi Hain ninano yacontapona. Nicapona'huë Hain ninano'sari mensëra'huatona nita'atopi. ⁵Onpoatonta quëmapi'sa Hain ninano tēpapi cara shonca saota quëmapi sontarosa naporahuaton imapi ninano yacoanaquë huarë papi aquë papirinahuë imacatona tērapī naporahuato tahuano'tē, tananquë icantatona canapi. Ninanoque yahuëpiso tēhuatona yonquinëna quëran co chiniquën cancantopihuë⁶Ina quëran Cosoi cotonën osharin. Israiro Ancianosa'so nipirinhüë, moshiquë motonëna anëhuëtopi inaporahuatona isonahuatona Sinioro caposonën notēnanquë moshorāpi. Inapoatona ya'ipi tahuëri ihuaquë huarë, monsharapi'. ⁷Ina quëran Cosoi tēnin: "Mahuantacha Sinioro Yosë ¿Mamarëcha shahuitëran isopita piyapi'sa pentotocaiso Cortanii nicaya? ¿Inapotatoncai Amori'rosa apantērancoi atahuantincāi'so ti? Cortanii aquëtëran quëparitërai naporini tēhuëchinso noya ni'ton huë'.⁸¿Sinioro! ¿Mata caso ichinquën, ipora Israiro'sa minsëpi pipirahuatona taapi inimicorosa notēnanquë? ⁹Ipora canano'sa yaipi parti yahuëpisopita natantapi. Inapo huachin inahuaso tahirapitarin'nēnpoa inapotaton'poa, nini'nēnpoa nanian'tapi, piyapiro'sa huachi. Iporaso ¿Mata onpoa'rin panca ninin'tëran'so?"¹⁰Sinioro'ri Cosoi itërin ¿Huaniquë! ¿Onpoa'onta quëmaso' isonaton nosorotaran moshoton nopaquë huarë paquëmaton? ¹¹Israiro'sa oshahuanpi. Inapitaso co natëpihuë cari camaitërahuëso. Ihuatopi masharo'sa quënanpi'so mapi co macaiso nipirin'huë. Inapitaso ihuatopi, Oshanënan'ta po'opi. Ihuatopiso inahuara'enpochin yonquipi. ¹²Inapoatona Israirosa'so co nani topihuë inimiconëna minsëcaïso. Inimiconë'na ta'anānpipi, inahuara'chin yonipi co noyahuë yahuëcai'so ya'ipi masharo'sa po'opinan ninin'so atahuan'taquë huarë, naporu huarë capitaroco nisarahuë.¹³¿Huanira'huaton! Ca marë anitotëquë piyapi'sa tashiraya marë canpita, noya nitotoco, noya yonquico. Onpoatonta Senioro Yosë Israiro naporin. Israiro Sinioro Yosënën naporin. Yahuërin ya'ipi masharo'sa atahuantacaso nipirinhüë. Ipora'huanta chihuin'capinan canpitataquë yahuarin Israiro'saquë. Napoaton co nanitëramahuë inimico chinitacaso yaipi masharo'sa oshërë'taquë huarë tēhuëchinso.¹⁴Tashiramiachin nisha nisha huënton'sa yanocaiso yahuerin Sinioro'ri huayoni'so huënton'so nipi'rihuë quëmopi'nēnpitarë yano'ina. Sinioro'ri huayoninsopitaso nipirinhüë yanoina quëmapi'sa anaya, anaya. ¹⁵Huayoninsopi'taso masha onpo'apona masharo'sa ihuato'pi niton; apë'pona, ya'ipi pë'inën, ya'ipi masharo'sa yahuëtërinso onpoatonta Sinioro pēnētërin'so tapirin ni'ton Israiro'saquë o'shahuanpi. ¹⁶Naporu Cosoi'so tashiramiachin huënsë'intarin Israiro'sa ayacaritërin, ana huënto, ana huëton huayonpiso'ta cota huënto. ¹⁷Cosoi quënin cota huënton, quëmopinën'pita huayonpi Zirasë quëmopinën Zirasë quëmopinen'pita anaya, anaya. Zapotincon'ta huayon'pi. ¹⁸Sapotín quëmopinēnpita quënin anaya anaya Acaya huinin carochi huinin Zapotín huinin Zirasë inapi'taso huayonpi cota huëntono'sa.¹⁹Acaya Cosoi'ri itapon: "Hua'hua Sinio'ro Yosë notëtēnan'quë notëquën shahuitoco. Shahuitëquë co noyahuë ninanso. Onpo'inconta shahuitoco ¿mata onporanso? Ama caso po'otocosohuë." ²⁰Acaya apanitërin: "Tēhuëinchachin oshahuanahuë Sinioro Yosë notēnanquë ina pochin ninahuë caso. ²¹Nishahuato noyarahuë noya noya nēmētë papironiaquë nipiso. Noporahuaton cato pasatë coriqui prata yahuërin nisahuaton anara huara oro quëran, inaso quënin miria quiro na'con, ina noya'to manahuë. Huë'erahuëso acoana huanca'nachin po'orahuë coriquitë prata inantapi aco'ana pa'piterahuë."²²Cosoi shahuinapiro'sa aparin ta'arahuatona huë'ërinquë mashoro'sa po'orinsopita matacaïso marë pa'pi ni'conpachinara po'orinsopita quënhuapi coriquitë prata, acorinsopi'ta matopi. ²³Ina'pitaso huë'ëshinantëquë ya'contahuatona masharo'sa po'orinsopita matopi Inaquëran Cosoi quëshipi ya'ipi Israiro'santa. Sinioro notëra'huatona noya'niacopi.²⁴Cosoi ya'ipi Israiro'sapitarë mapi Acaya Sirasë huinin inaso, prata, nēmētë, huara oro gran, huinin'pita quëmapi'sa sanapi'sa, o'huacanën, moranën, o'huicanën, huë'ërinso ya'ipi masha yahuëtërinso, acoro itopiquë quëpapi.²⁵Ina quëra Cosoi tēnin ¿onpo'atonta napo'onin nininso canti'irinpōa? Sinioro'so quësarín napo'onin quësarín apirahuë nipon. Ya'ipi Israiro'sari napiquëtahua'tona pēnquë ahuiquitopi. ²⁶Ina'pitaso Napi amitë amitë itahua'tona a'inahuapi iporahuan'ta inaso yahuarin. Inaquëran Sinio'ro nohuitërin'so asanoma'rin. Napoaton iporahuan'ta ina rotëso acoro itopi.

Chapter 8

¹Siniorori Cosoi napoterin: Ama Tēhuaquēsohuē ama payanquēsohuē caro'conisaran yaipi' piyapiro'sa sontarosa. Nanpēcontaquē Hain notēquē', carinquēma imirahuē quētaran quēma. Hain copirno yahuērinsō ninano nōpanēnta. ²Iso pochi Hain copirno nitarahuē Quirico ninano copirno nitērahuē pochin nitarahuē. Iporaso nipirinhūē yaipi masharosa ya'huērinsopita canpitanquēn nissarin. Canpitari pēcotan pochin noyá na'pitoco ninano nicotanaquē'. ³Napohuachina Cosoiso huanirin yaipi sontarosa, quēpacaso marē Hainquē. Napoaton Cosoi huoyonin cara shonca huatanca pochin quemapi'sa chiniquē ahuētonapiro'sa, Tashi nipachina a'parin aipiram. ⁴Inari Camayaton itapon pēcotan pochin nitoco Hain ninano. Nani yacarihuata ama ninano aquē patocosohuē. Naporahuaton canpitaso noyá yonquichinaco. ⁵Yaipi quēmapisa quēma ca'tanaramaso yacaria hua ninono. Ahueinenpoaso marē, pi'pihuachina' ta'arahuatēhua amasha yahuincanānpiahua Ihuapochin. ⁶Pipihuatama quia pinenhueiquērān amasha yahuincanānpiahua ninano napoaton tēcapona inahuaso, Ihua napoterehuaso pochin nitantarēhua taponā napoaton ta'ananpiāhua. ⁷Napohuachina canpita'so na'pirama quēran, pi'pirahuatoma ninano ya'copirapico. SInioro Yosēnēma ni'ton, ina imirin quēran chachin ninano quētarinquēma. ⁸Nani huachi ninano ya'copira pihuatama ichinpirahuitama. Nisarama ya'ipiya SIniora camaitēriso chachin nipatama. Carinquēma camairanquēmaso' ni'sarama'. ⁹Cosoiri a'parin inahua insēquēsōna napicaíso marē', pitiri ninano Hain ninano inapitaso quēparitēn pi'i ya'coniso partiran. Naporo tashi Cosoiso piyapinēpitare huē'ēsapi. ¹⁰Cosoiso cohua noya tahuēri nishatarasohuē capayatērin sontaronēnpita camairín noyá yonquicaíso marē, Cosoi, Israiro aneiono'sa inapita'ton Hain ninano ya'contapi. ¹¹Ya'ipi sontaro'nēpitare chachin huēnsēintarahuatona ya'caricai marē, ninano. Inpitasona ninano ya'carirahuatona atahuantoco pi'i ya'coninso partiran napotopi. Hain ninanoquē Na'con tanhua'no' Tērosa', ya'huērin Haiquē. ¹²Inari huayonin ana'tērapo huaran quēmapi'sa acorin na'picaíso marē' co pi'i pi'piso partiqueranhuē ina huancanachin ya'huarin pitiri ninano inaquēran Hain ninano'ra yahuarin. ¹³NIquē chihuicarín noya noya sontaro'sa nininso pi'i ya'coniso partiquēran ninano, ana'pita sontaro'sa quēparitērinso co pi'i ya'caniso partiran ninano. Naporo Cosoiso tahuan nicotanaquē tahuērinpitērin. ¹⁴Hain co'pirnoso' isērai sontaro'sa quēnanin, napoaton tashiramiachin huēnsērahuatona pa'sapi Isarairo'sa ahuápona' cortana'i, tahuán nicotanaquē na'pipi Inahuaso co nitotopihuē napipiso onporahuatonta ninano yacuntacaiso pinēnquēran. ¹⁵Cosoiri yaipi Israiro'sa shahuiterin yaipi misēarama Inahua yahuēpisopita ninono ta'ananpihua inotēro parti quēhuarē pa'ahuá. ¹⁶Ya'ipi ninanoquē ya'huarinsopita Cosoi pininquēran imasapi inapotona ninano', aquēnanpirapi huachi. ¹⁷Co huachi ana'quēmapiro'sa tēranta ya'huērin Hain ninanoquē, pitiriquanta inapoaton Isarairo'sa imasapi. Inapotatona ninono co huachi tahuērētopihuē Israirosaranchin imasapi. ¹⁸SIniori Cosoi itapan: Imiranquēran nansanēn ma'sahuaton, Hain ihuētēquē. Naporahuaton imiranquēran chachin Hain tiyanantarán, Cosoiso nansanē ma'sahuata ihuētachinaquē', Hain ninono'. ¹⁹Sontorosa tahuan nicotanaquē napipiqueran pa'sahuatona noya ni'sapi onpo yaricaíso. Inahuaso ta'arahuatona ninanoquē ya'conpi ya'copiratona aroáchin ichinpirapitopi ninano huachi. ²⁰Hain quēmapisa tahuerērahuatona pinēquēran quēnanin conai ninano huancanaquēran pipirarin pi'irōtē quēhuare pantarin. Inapotohuachinara co huachi nanitopihuē insērantēranta pi'pi caíso Israiro'sa sontarosaso taápišo naquēranchi huēnantapi niahuēcaíso marē. ²¹Cosoi ya'ipi isērairo'sapitare conai tomotērinso quēnanpi nani huachi napirinsopiri ya'cohuirahuipi ta'tona naquēranchi ta'huērantapi Hain ninanoquē chachin huēntatona ya'ipi quēmapisa Hainquē ya'huēsopita ya'ipiya atahuantochinapi. ²²A'napita Isērai sontaro'sa ninanoquē ya'conpi'so Inapitanta. Aipiranquē pi'pihui, niahuēcaíso marē', napohuachina Hain quēmapi'sapitarē, Isērai sontaro'sa niahuērapi co nanitopihuē insērantēranta pi'picaíso ni'ton, anatēran, anatēran niahuērapi. ²³Hain copirno'so co tēpaponaihuē to'pinan masahuatona quēpapi Cosoiquē. ²⁴Nani huachi Israiro'sa ahuētātona canatuachinara tahuēreimantapi, niahuēatona atahuantomiatopi. No'panēna inotēro parte isērairo'sa imapiso nipirinhūē isērairo'saso naquēranchi huēnantapi Hain ninanoquē. Na'poro inapitaso hua'na'quēran sahuēninē inēshi niniso ocoirahuātona yaipi tiquipi huachi. ²⁵Naporo tahuēri'sa Hainquē ya'huēpisopita yaipi quēmapisa, sanapi'sa inapita chiminpi shonca ca'to huaranca piyapisá. ²⁶Naporohuarē Cosoita nansanē ihuērinso co apamayaterarinhuē ya'ipi Hain ninono ya'huērinsopita atahuantacaihuarē, apamarin. ²⁷Israirosaso yaipi masharósá yahuerinsopita Hain ninanoquē ohuáca coriqui oro Inapita noya macacaiso shahuiterin Sinirori Cosoi. ²⁸Cosoiri Hain ninano ahuiquitohuachina, náponin aeorin. Inaquē ya'huēpi'sopita tananpitochinapi iporahuanta'. ²⁹Hain copirno'so nipirinhūē naraquē tonpopi. Ihuaraya quēhuarē inaquē ninin. Nani huachin pi'i ya'conpachina Cosoiri camairin copirno nonēn Iquiritaicaiso marē', ina quēran pi'tahuachina ninano ya'coanaquē ya'cáconin. Ni'ton, anotērin. Napachina na'piquē Tiyanantatona nóya imotopi inapotopiso, Iporahuanta ya'huarin. ³⁰Inaquēran Cosoiso a'na artaro ninin Yosē chinotacaiso Israirosarē chachin Ipano Tananquē. ³¹Moisésē'so no'tēquē SInioro marē sacatērin ni'ton, inari camairi Isērairo'sa ma'sona, nicacaiso

nishitërin ana quirica. Moisësë Tëniso chachin: A'na artaro ni'que na'piquëran co incaritërant patëtërinsohuë. Inaquë chachin Senioro marë ahuiquitacaiso marë a'nanta Siniro marë acopisopita tepatona tomaquënachin ahuitoco nanan anoyatacaiso marë'. ³²Inaquë chachin Isërairo'sa nicasoi na'pi aipi nishitopi masona nicacaiso Moisësë naporinso'. ³³Ya'ipi Isërai anciono'sa, sontaro hua'ano'sa, coisënta, ana'tëran, ana'tëran huanitopi, cartaro. Corto hua'ano'sa. Nipitaro'sa inapitaso' Siniro caposonë, pitënapiro'sa. a'naquëna nisha piyapiro'sa natipo itopiso. Mintano'santa huanipi Moisësë ni'tonëquë ananta Inicina ananta mitan ipan. Tanano'sa notënanquë, inahuari catahuarin Isëraro'sa no'tequë Moisësëso Siniro marë' sacatërin ni'ton, camairinso ya'nancanariatiri quëranhuarë nininso Tënin. ³⁴Inapiquëran ya'ipi naporinso nanan Cosoi nontërin noya catahuarinso co noya nininsota inapita nicon ana quirica nishitopi masona nicacaiso' amarë'. ³⁵Coya'ipi Moisësë camaitërinso Cosoi nontëihuën natanacaiso' Isëraira'sa niyontopiquë'. Inaque chachin nisha piyapiro'sata, sanapi'sa hua'huaro'sa inapitanta natanapi ni'ton napotërin

Chapter 9

¹Ya'ipi hua'anusa ya'úpisupito Corta'ni ya'caria mu'tupiru'saquë inaquëran nicu'tunu'saquë, custa ya'caria Mar Mi'titiraniu, Lipa'no, Parchi, Hiti'taru'sa, Amuriorusa, Ca'nanëurusa, Firiziuru'sa, Hippiu'rusa, ina'aran, ipu'siurusa. ²Ni'huëntunahuatuna a'na Sun'tara hua'an Hua'yun'pi, au'tacaisu marë, Cusui Is'rairosa. ³Un'purusuna, na'ni ca'paun ya'uhuanusa na'tan'tupi Cu'sui, unpupinta yun'quirinsu Qui'ricurusa Ina pi'quëran hairusa, ⁴Ina'huasu ni'sapi un'pu nun'pinacaisuna. Na'nan sha'huina'pirusa puchin. I'nahuasus ya'nupi a'mu'piquërant nisha yanupi mu'ca'ruya a'mu'ra'piapi sa'cunë'nanta u'sapinan na'purahuatuna, Mu'caru sha'huë'të quë'ranta ma'sha'nëna su'pi'napiapi na'purahuatuna pu'urunëna. A'pëpëtërapia pi'nunta, Cu'u u'uchina'chihuën, Në'huëifa'chin, chi'chiruisa chi'chiruisa chin, sha'huë'tënta pa'pirachin, ni' conin. ⁵Sa'patënnanta pa'pisachin nan'tënaquë pu'mura'piapi, na'purahuaton a'mupisunta mu'caruyasa'chin a'mu'rapia pi. Ya'ipi cu'sha'runenanta ya'ipi, pë'tutërianchin. ⁶Na'purahuaton ina'huasu Cu'sui tan'punenquë pu'chin ninenquë pa'pi, a'na ni'nanua'hua ya'cari-Gircaru I'tupisu, inaquë ni'nuntupi inau'ra, marë, anapita marëta Israrusa: "Qui'yasu a'que ni'nanurusa ni'ninquë Ira'tërai, na'pua'ton i'purasu, qui'ya'rë'quën ni'nuntahua. ⁷Is'rairusa pi'yapinënpitari I'titarusari, i'tapuna. Nima'ra, Canpi'tasu ya'caria, qui'ya'rë'quëma ya'urama: "¿Un'purahuatëhuata, Canpitarucuy nu'yasha ni'nuntahuai? ⁸Inahuari Cusui itapona: "quiyasu quëma piyapinënpitacoi." Cusuri so natanin: "¿Maninquëmatá canpitaso? ¿Intoaranta huënema? itërin." ⁹Ina'huari i'tapuna Cusui: "Quë'ma piyapinënpita huë'pi a'aque ru'paquëran i'sequëhuarë, se'nioru ninenquë quëma yu'sënën. A'na'a nan'nan na'tantërai i'namarë ya'aipi I'quipituquë ni'ninsu. ¹⁰Ya'ipi, ca'atu amu'rio'rusa, hua'annusari ni'ninsu cor'dani shu'nu. A'quëtëran Si'on, Hispún hua'an, na'purahuaton pa'asan hua'an, as'tarotiquënta. ¹¹Ya'ipi mashurusari, ya'ipi ya'upisupitari nu'pa Hua'nentupisu, ni'sha'hui'tupi: "Quë'pacuna, cu'sharunënmanta, Ira'taramaquë I'nare'quëma niyuntunpa'tama, sha'huitucu: Quiya'su canpita piyapinëncui, pa'ahua nuya'sha ninuntahua quia re'quëma." ¹²I'supuchin cu'sharunehuëi, Huë'ya huëya, pëi'nëiquëran que'piraihuë pipiraiquë rahuarë, naru'pa nincanahuaihuarë. Ni'pirinhuën, I'purasu ya'nirin, naipurahuaton pe'tutërin. ¹³Sha'huë'tërusanta vinu ta'paicahuisu marë, ni'ririnhuën, mën'tatuatëra, anu'rachin nu'shatu'unin. A'murai'sunta sa'patëne'huënta nu'shatërian chin, na'purupi I'ra'teraiquë." ¹⁴Is'rairusanta quë'pasapi cu'sharunëna, na'papunahuë, cu'ú Senioru sha'huitupihuë. ¹⁵Cusuisu na'nin ninuntupi I'nahuarusarë. Nu'ya, ninuntupi. Nu'ya ya'ucaisu marë. Ni'nanunënaquëta, Ni'camaipisunta ninuntupi I'nahuarë. ¹⁶Ca'ara ta'huëri Is'rairusarë ni'nuntu'pisu pi'quëran, i'nahua're ni'yacunapapi, ya'caria niya'ca'papisu'. ¹⁷Na'puru, Is'rairusa pa'pi ni'nanunënaquë Ca'ara ta'hëritahuasu. Ni'nanunënasu i'supita, Ga'paun, Cafira, Bi'irut, i'na'aran Qui'riat, Jiyarim. ¹⁸Is'rarusapitasu cu'ya'cuntupihuë i'nahuasus hua'anënpita na'nin yus'cuarë ta'pi Sinioru, Nininëquë, Is'rairusa yu'sënën. Ya'ipi Is'rairusa, cuachi nu'ya ninuntupihuë hua'anënpita tarë, na'puhuachinara pi'yapinën pi'ta. ¹⁹Ya'ipi hua'anën pi'tari i'tapu'na pi'yapinënpita: "Qui'yasu na'anin ninai yuscuarë, tu'nai Sinioro marë, Is'raisu yu'sënën, I'purasu cu'huachi ma'sha ni'unputacasu ma'rëhuë. ²⁰I'su puchin nia'hua ina'huarëquënpua: Na'nianta'marë ni'nuhui'rëhuasu na'ani yuscuarë tu'naisu pi'quëran, nu'ya ya'hua'ahua hu'chi. ²¹Hua'anusari, piyapinënpita I'tapuna: Ta'ana pi'tahua. "ya'uina." Na'purahuaton ca'pau'nitarusa ni'pirinhuë i'huë chiyatunapi ta'aranpi, na'apurahuaton I'shanta chi'yatupi, ya'ipi Is'rairusa a'nanitupisu, hua'anusa, tu'pisu cha'chin inahua marë. ²²Cu'suiri përa'ton na'putërin: "¿Un'pan'ta ni'nunpi'tërëhua, ni'nuntërehuasus: Qui'yasu, ni'pirinhuën pa'pi a'quë quë'rahuarë I'sëquë, can'pitasu ya'urama ya'carishahuaya qui'yarëquëma? ²³I'purasu, na'purama niton, ana'inta'ranquëma na'purahuat'ton, na'cunquëma, can'pita ca'maiyarinnënnquëma, a'naquën i'huë ma'sarama, i'sha yu'së pei'nëmarë ma'sarama. ²⁴I'na'huari a'panituna Cu'sui: "i'ta'puna ma'marëta ca'amai'ransupitari Si'nioro yu'sënënpa'pinquë, ca'mairin pi'ya'pinën Muisës quë'tëquë yai'pi ru'pa, na'purahuaton, ya'ipi ya'uhuanu'sa ta'huantëquë, i'na nu'paquë ya'upisupita na'pa'punahuë, Te'huaitërahui, chiminahuaisu quëma na'interancui. Na'pua'ton, i'napuchin nin'nai. ²⁵Ni'quë i'purasu, quëma ya'cupiarancui. Ma'sha ya'nupachin nuya, o nu'ya, nuya quëma'marë, ni'cancuisu, ni'quë. ²⁶Na'purahuaton Cu'suisu i'su puchin ni'nin ina'hua ma'rë: yun'qui'nëna a'ya'tupi Is'rairu piyapiza, cu'u tēpapihuë. ²⁷Na'puru ta'huëri, Cusuisu ni'sarin, Ca'paunitarusa Ca'amaisarin, i'huë Pe'shitenapirusa, i'sha chi'yatunapirusa Cu'munita marë. Na'purahuaton, Si'nioro chi'nutupisu, pë'imarenta i'pu'rahuanta i'na'puchin, ni'sapi, Si'nioruri, hua' yuntërinu, Nu'paquë'.

Chapter 10

¹Quirosarin copirno Atonisë itopisoso', nanan natantërin: " Ai ninano piyapinënpitarë'chachin Cosoirë ata'huantërin. Inapochachin Quirico ninanonta copirnonënichachin nitërin. Naporahuaton Capaon ninanoquë ya'huëhuano'santa' Cosoirë' anoyatatona, cohuachi nino'huipihuë'," topiso', natantërin. ²Napoaton Quirosarin ya'huëhuano'saso', pa'pi të'huatopi: "Capaonso' panca ninano'. Copirnohuan ninano'ro'sa pochin niconin. Ai ninanoquëran panca panca nisahuaton piyapinënpitanta', miso ahuëtona'piro'sa," tēcatona të'huatopi. ³Napoaton Quirosarin copirno Atonisë itopisoso', Iporon copirno Oamo itopiso, Carmoto copirno Pirian itopiso, Naquisë copirno Cahuia itopiso, Icoron Copirno Tipiri itopiso, inapita nanan a'patërin: "huëco nicatahuatēhua ahuëtahua'. Cosoi, israiro'sa, inapitarë' Capaono'saso anoyatatona noya nini'pisomare', ahuëa'hua'," ta'ton nanan a'patërin. ⁵Inapoatona a'natërapo amoru copirnoros'saso', niहुëntonpi: Iporon copirno, Carmoto copirno, Naquisë copirno, Icoron Copirno, inapita niहुëntonpi. Sontaronënapitarë'chachin Capaon ninano ahuëcaisomarë' tancapitopi. ⁶Napohuachina Capaono'saso', Cosoi, sontaro'sa, inapita Quiricaros'quë ya'huëapiso nanan a'patopi: "Manoton huësahuatoma, piyapinëmapitacoi pa'poyacoi. Amororo'sa copirno motopiro'saquë ya'huëpiso', niहुëntona'tona tancapitërinacoi," itopi. ⁷Napotohuachina Cosoiso', ya'ipi sontaronënpitarë'chachin Quiricaros'quëran pa'pi catahuatapona'. ⁸Siniorori Cosoi itapon: "Ama inapita të'huatëquësuhuë'. Carinquën catahuanquën inapita minsëaran. Co inso tēranta nanitarinhuë chinitiinēnquënso'," iterin. ⁹Cosoiso' sontaronënpitarë'chachin, Quiricaros'quëran pipipi. Ya'ipi tashi pasahuatona, a'nanaya inimicoro'sa anoantopi. ¹⁰Naporo Siniorori inimicoro'sa a'payanin ni'ton, israiro'sari Capaonquë notohuaro tēpapi. A'napitaso', Piti Oron'pa' ira pa'ninso masahuatona ta'apirinahuë imaantapi. Asica, Masita inapita parti ira pa'ninquë tēpaantapi. ¹¹Israiro'sa ta'ananpitona, inimicoro'saso Piti Oron nicotoana pa'tomapirinahuë', Siniorori chachin inapaquëran panca na'piro'sa të'yanantërin. Asica ninanoquë ira pa'ninso nani chachin napotërin. Napotohuachina notohuaro taquipi. Israiro'sari sahuëniquë tēpapiquëran na'con na'con taquipi. ¹²Siniorori naporo tahuëri israiro'sa catahuarin amororo'sa minsëcaso'. Napoaton Cosoiri Sinioro nontaton, israiro'sa natantonēnquë camaitërin: "i'Pi'i, Capaonquë tachitëquë'. Quēmanta yoqui, Acaron nicotoanquë tachitëquë'!" itërin. ¹³Napohuachinara pi'i tachitërin. yoquinta co huachi pa'ninhuë'. Israiro'sari inimiconënapita i'huëre'taihuarë' naporin. Naporinso', Casiri itopisonta inachachin quiricanēnquë ninshitërin. Naporo pi'iso', piiro'të huancana tachitërin. A'na tahërira' pochin inaquëranchin nii'huarin. ¹⁴Itacaquëran huare co ina pochin tahuëri ya'huërihuë'. ina piquëraonta', co ya'huërinhuë'. Siniorori chachin israiro'sa ya'huërenamën ahuëtarin ni'ton, naporin. ¹⁵Cosoiso ya'ipi israiro'sarë'chachin Quiricaros'quë pa'mantapi. ¹⁶A'natërapo copirnoros'saso', ta'atona Masitaquë nanin ya'huërinsoquë ya'conatona na'pirapi. ¹⁷Namaso Cosoi sha'huitopi: "A'natërapo copirnochachin na'pirapi quënanpi. Masitaquë nanin ya'huërinsoquë nisapi," topi. ¹⁸Ina natanaton Cosoiso' camaitërin: "Panca na'piro'sa pi'napirahuatoma nanin pa'copitoco'. Naporahuaton inaquë sontaro'sa acoco a'paicaiso marë'. ¹⁹A'napitanquëmanta', inimicoro'sa imatoma ahuëconco'. Sinioro'so Yosēnpoa ni'ton, nani quëtërinpoa inapita minsëcaso'. Napoaton ama ninanonënaquë ya'conatona cha'ëinasohuë'," itërin. ²⁰Cosoiso israiro'sarë' chachin inapita imatona tiquipi. Caraichin inimicoro'sa pairahuan ninanonënaquë ya'conatona cha'ëpi. ²¹Inaquëran ya'ipi Israiro sontaro'saso', Cosoi nisarinquë noya huëantapi. Naporo inaso', Masita ninano ya'cari canpaminto ocoipiquë nizarin. Naporahuaton co inso inimicori tēranta Israiro'sa ma'sha itacaiso nanitopihuë'. ²²Inaquëran Cosoiso' camaitaantarin: "A'natërapo copirnoros'sa naninquë nisapiso', i'soarapitoma quëshico'," itërin. ²³Napotohuachina' quëpatopi, Quirosarin copirno. Iporon copirno, Carmoto copirno, Naquisë copirno, Icoron copirno inapita quëpatopi. ²⁴Inapita copirnoros'sa quëshihuachinara, Cosoiso' ya'ipi sontaro'sa amatërin. Inaquëran sontaro hua'ano'sa inarë' ahuëta'pona pa'piso itapon: "Isopita copirnoros'sa i'naconotërapiacoi'," itërin. Itohuachina, inapotëra'piapi. ²⁵Inaquëran itapon: "Ama manta të'huatocosohuë'. Chiniquën cancantoco'. Sinioro catahuaninquëma ni'ton, isopita nitëramaso pochin ya'ipi inimicoro'sa chinitërinēnquëmasopita minsëarama'," itërin. ²⁶Inaquëran Cosoiriso', copirnoros'sa tēpara'piarin. Inapotahuaton i'huaquë huarë' a'natërapo nararo'saquë pē'tēna'piarin. ²⁷Nani i'huaraya nipachina pētēnpiquëran anohuarahuatona, na'pipiso naninquë chachin të'yatopi. Inapotatona panca na'piro'saquë nanin pa'copitopi. Ina na'piro'saso', iporahuanta inaquëranchin nisapi. ²⁸Inapotaton Cosoiso', naporo tahuëri chachin Masita ninano ahuërin. Copirnonënanta' tēparin. Ya'ipi inaquë nisapiso', sahuëniquë tēpapi. Pē'tahuaro'sa, hua'huaro'sa, inapitanta' ya'ipi tiquipi. Quirico copirno napotërinso chachin inapitanta' nitërin. ²⁹Inaquëran Cosoiso', sontaronënpitarë' chachin Nipina ninano ya'huëre' paahuantapi. Inaquë ya'huëpisopita ahuëcaiso mare', pa'pi. ³⁰Siniorori israiro'sa catahuaantarin ni'ton, ya'ipi inaquë nisapisopita copirnonënarë' chachin sahuëniquë tēpapi. Quirico copirno napotërinso chachin inapitanta' nitërin. ³¹Inaquëran Cosoiso', sontaronënpitarë' chachin Naquisë ninano ya'huëre' paahuantapi. Ina notēnanquë ya'huëirahuatona, ahuëconpi. ³²Siniorori israiro'sa catahuaantarin ni'ton, ya'ipi inaquë nisapisopita tahuërinquë

canapi. Pë'tahuario'sa, hua'huaro'sa co inapita tëranta nicha'ëpihuë'. Nipinaquë ya'huëpisopita napotërinso pochin inapitanta nitërin.³³ Inaquëran Quisiri copirno Oran itopisoso', sontaronënpitarë' chachin Naquisiquë ya'huëpisopita catahuacaiso mare' huëcapaipi. Cosoiri'so sontaronënpitarë chachin pashita'parahuatona tiquipi.³⁴³⁵ Inaquëran Cosoiso', sontaronënpitarë' chachin Icoron ninano ya'huërë paahuantapi. Ina notënanquë ya'huëirahuatona ahuëconpi. Ahuërahuatona, naporo tahuëri chachin canapi. Ya'ip inaquë nisapisopita sahuëni quëran ata'huantopi. Naquisiquë ya'huëpisopita nitopiso pochin inapitanta nitopi.³⁶ Inaquëran Cosoiso', sontaronënpitarë' chachin Iporon ninano ya'huërë paahuantapi. Caantonahuatona, inapita ya'huërë' ahuëcoantapi.³⁷ Minsërahuatona sahuëniquë ya'ipi tëpapi. Copirnonënantat' inapotopi. Ina ya'cari ninanoa'huaro'saquë ya'huëpisopitanta' inapotopi. Ya'ipi inaquë ya'huëpisopita ata'huantopi. Icoronquë nitopiso pochin inapitanta nitopi.³⁸ Cosoiso sontaronënpitarë chachin tahuërëantarahuatona, Tipiri ninanoquë canconpi. Canconahuatona, inahua ya'huërë ahuëcontapi.³⁹ Ya'ipi inapita copirnonënarë' chachin sahuëniquë tëpapi. Ina ya'cari ninanoa'huaro'saquë ya'huëpisopitanta' ya'ipi tiquipi. Co ma'sha tëranta nicha'ëpihuë'. Iporonquë ya'huëpisopita, Nipinaquë ya'huëpisopita copirnonënarë' chachin ata'huantopiso pochin, Tipiriquënta nitërin.⁴⁰ Inapoaton Cosoiso', ya'ipi ina no'paro'sa manin. Motopiro'sa parti, Niquipi parti, canon parti, tahuano'sa parti inapita. Nisha nisha copirnorosari hua'anëntopirinahuë', piyapinënapitarë' ya'ipi tiquirahuatona, matërin. Sinioro israiro'sa Yosënëni camaitërinso chachin nipi.⁴¹ Cosoiso israirosarë' chachin sahuëniquë ya'huëhuano'sa tiquipi. Catisi Parnia quëran Casa'pa' huarë'. Nisahuaton Cosin no'pa quëran, Capaon'pa' huarë'.⁴² Cosoiso' inahua copirnorosari ya'ipi minsërin. Minsërahuatona no'panënantat' ya'ipi matopi. Sinioro'so israiro'sa Yosënëna ni'ton, Inari inahua ya'huërënamën ahuëtaton catahuarin napotopi.⁴³ Inaquëran Cosoiso', ya'ipi israiro'sarë' chachin Quiricarquë canpamëntonëna otënpiquë o'mantapi.

Chapter 11

'¹Cabin Coperno Asoroquë ya'huerinsoso', nanan natantërin. Na'tantahuaton Coperno Copapo itopiso' Matonquë ya'huërinso', nanan a'patërin. Copirno Simironquë ya'huërinso', ni'sahuaton Acasafaquë ya'huërinsona nanan a'paterin, ²Norte tanano'saquë Cortani yonsanquë Sur parti Cineret itopiquë, Dor itopiso' no'paquë oeste parti ya'huëpisopita, inapitanta nanan a'patërin. ³ina quëran cananeorosanta este parti oeste parti amorreoro'sa Hititaro'sa, Fereseoro'sa, Jebuseoro'sa a'na ninano' tanano'saquë Heveoro'sa inatananquësachin ya'huëpisopita Mizpa ninano' itopiso' no'paquë ya'ipi inapita nanan apatërin.⁴ya'ipi sontaronënpitarë chachin pa'nin, no'tohuaro marë' yonsaquë inotë' ya'huërinso pochin pa'pi sontaro'sa. Cahuarioro'sa nisahuaton Caroro'santa no'tohuaro' ya'huëtopi. ⁵Ya'ipi copirnororo'sa niquënanpi hora niquëttopisochachin, inaquëran pa'pi Merom yonsanquë quira nicacaimarë Isërairo'sarë:⁶Cosoiso' Yosëri itërin, Ama' tëhuaton pa'yanquësohuë inaquë nisananquë. Tashiraya ipora horaton quëtaranquën ya'ipi Isërai' quëmapi'sa chimipi pochin., Cahuarionëna' pitanta nishitë tonatërahuësö' pochin nitarahuë Caronënanta ahuiquitarahuë: ⁷Cosoi ya'ipi ahüëtono'sarë huënin, a'naroachin canquipi Merom ishaquë na'poro' inimicoro'sa ahüëpi. ⁸Inimicoro'sa Yosëri isërairo'sa imiringuë quëtërin Sahuëniquë ahüëtona Siton, Misrefot, Maim, ina quëran Mizpa itopiso' no'paquë este parti itopiso'pa quëhuarë imatona' ahüëpi, co' nanpipi'pahuarëhuë' nitopi. ⁹Yosëri na'potërinso cha'chin cosoiri nitërin Cahuarioro'santa nishitërantëtësö' pochin ninin nisahuaton Caroro'santa Ahuiquitatë pochin nitërin¹⁰Na'poro' tahuërisa' Cosoiso ayanquintarin, ayanquintarinquë Hazoro quënanaton manin , Hasoro Copirnosö' Cosoiri Sahuëniquë ahüëaton të'parin. (Ya'ipi ana'pita hua'anëtërinso pitaquëran Hasoroso chini chiniquën nanantërin:)¹¹Na'poro' piyapi'sa inaquë yahuëpisopita sahuëniquë ahüëatona' tëpara'piapi, Na'puinchin ni'sha acopi ata'huantacaiso' marë', na'puaton co' a'napiyapi tëranta ya'huërinhuën. Na'puaton Hasoroso ahuiquitopi:¹²Ya'ipi ninanoquë ya'huëpisopita Cosoiri manin, Nisahuaton ya'ipi copirnororo'santa manin, Masahuaton sahuëniquë ahüëton të'para'piarin. Ya'ipi chachin atahuantërin sahuëniquë ahüëaton: Moisésë Yosëri a'parinpochin. ¹³Co a'na ninano'sa tëranta Isëriaro'saso ahuiquitërinhuën, ninanoa'huaro'sa motopia'huaquë ya'huërinso'pita, Hasoro' ninanoi'chin Cosoiri ahuiquitërin.¹⁴Isërai sontaro'saso' ya'ipi ma'sha ma'pi ina ninanoquë ti'quitatona', Ohuacaro'santa ma'pi, Nisahuaton ya'ipi atahuantopi sahuëniquë ahüëatona' co ana' piyapi tëranta nicha'ëpihuë. ¹⁵Mosësë yosëri a'parinpochin, Moisésënta Cosoi aparin. inapoaton co manta ma'sha to'pinan patërinhuën. Yosëri ya'ipi ma'sha sha'huëtërinso Moisésë nicacaso' marë:¹⁶Ya'ipi no'pa Cosoiri hua'anëtërin, motopiahuaoro'saquë ninanoa'huaro'sa ya'huërinso'pita, ya'ipi Néguev ninanoquë Gosén no'paquë cortani no'paquë Isërai motopi ninanoro'saquë: ¹⁷Halac tananquëran Edon norte parti Baal Gad ni'cotoanaro'sa Líbano ya'cari Hermón pë'natë tananno'saquë, Ya'ipi copirnororo'sa manin , ma'sahuaton të'para'piarin¹⁸Hua'qui tahuëri Cosoi niahuëpi ya'ipi copirnororo'sa pitarë , ¹⁹Co a'na ninanotërantä isërairo'sa anoyatacaisa nohuantopihuë, Capaonquë hipioro'sarachin inapopi. Isërairo'saso ya'ipi a'napita ninanoro'sa manin niahuëtona. ²⁰Sëñoro nohuanton co na'tantochina'chinhüën' cancantotona' nanan anoyatopihuë isërairo'sarë, Sëñoro nohuanton ya'ipi atahuantaimarë' co no'sororinhüën, Moisésë napotërinpochin.²¹Na'poro' tahuëri'sa cosoi huëcaton cananeoro'sa atahuantërin. Hiprón, Tipir, Anab huënto motopiro'saquë Sëñoro na'porin, nisahuaton Cota huëntonquë, Isërai huëntoquënta' inapochin ninin. Cosoiri ya'ipi ninanonënpita atahuantomiatërin. ²²co a'nayatërantä cananeoro'sa quëparitopihuë, Casa,Cat, Astot inapitaichin quëparitopi:²³Inahuaton Cosio manin ya'ipi ro'paquë, Sëñorori Moisésë napotërinpochin, Cosoiri ina nopa quërin Isërairo'sari hua'anëntacaso'marë', Na'poaton co'huachi aquëtë' niahuëpihuë:

Chapter 12

¹Israirosaso, coortanii quëran, pii pipirinso parti noparosa yahuërinso huaanëtopi, arnon ii nicotoanaquëran, irmon motopiquëhuarë, icanin naporahuaton yaipi, arapa nopa, pii pipirinso parti yahuëriso, yaipi ina noparosa israirosari minsërahuaatona matopi, inahua copirnonënasó, isopita. ²Amorirosa copirnosio Sion, itopi inaso ispon quë hua'anëntërin. Aroiroso, arnon ii, nicotoana yonsanquë yahuërin, ina nicotoana huancánachin, carata nopa maninso, ina huancachin pëntonin Capoco ii pahuarë icanin, ina ii pahuarë amoriorosanta nopa huanentopiso nanirin. ³Naporahuaton arapa nopa, siniriti marë quëhuarë, huanëntërin pii pipirinso partiquërantaca caca marë pahuarë, huaanenterin pii pipirinso partiran sor partiranhuëta piti Isimoto quehuarë, ina queranhuëta pisica motopinicotoana rosaquëhuarë huaanëntërin. ⁴Ocoso pasanquë hua'anëntërin, inaso nihuaino piyapi niton, panca piyapi Asotaroto iterii, quë inaso yahuërin. ⁵Inari irmon motopi huaanëntërin, Soroca, yaipi pasan nopa inapita hua anëntërin Quisoriorosa, macatiorosa, inapita nopa hua anëntopiquë huarë hua anëntërin. Carata nopa patoma maninquëhuarë, Sion copirno nopa maninquëhuarë yaipi huaanëntopirinahuë. ⁶Moisësë Israirosarë chachin, inapita misërin naporahuaton, Moisësëso Sinioro piyapinën nichinaonchachin inapita nopanëna Ropino huënton, Israirosa quëtërin, Cata huënton nisahuaton, Manasisë patoma huënton inapita, a hua anëntërin. ⁷Coortanii queran pii yaconinso parti copirno ro'sa yahuëpiso, Cosoi Israirosarëchachin yaipi Canapí, Paaro Catasó yipano nicotoanaquë yahuërin arac motopiso siiro yacaria inaso, ina noparosa Israirosari huaanëntacaisomarë Cosoiri quëtërin. ⁸Naporahuaton, Iposiorosa, Iviorosa, huirisiorosa, Cananiorosa, Amoriorosa, Ititarosa, inahuarosa nopanënosó niquipo, Inotëro parti motopi tahuannosa, Arapa huëntonosa yaipi motopi Canonamëtërosanta inari quëtërin. ⁹Pitëri notënanquënta. Aicopirno, Quirico copirno inapita yahuapi, ¹⁰Quirosarin copirno, Iporon copirno, ¹¹Carmoto copirno, Raquisë copirno ¹²Icoron copirno, Quisiro copirno, ¹³Tipiro copirno, Sitiro copirno, ¹⁴Oromato copirno, Arato copirno, ¹⁵Ripano copirno, Atoramo copirno, ¹⁶Masito copirno, Pitiri copirno, ¹⁷Tapoamo copirno, Ihuiro copirno, ¹⁸Afilo copirno, Sarón copirno, ¹⁹Maton copirno, Asoro copirno, ²⁰Sinron Miron copirno, Asahua copirno, ²¹Tanaco copirno, Miquito copirno, ²²Sitiso copirno, Oniamo Camiro copirno, ²³Toro copirno, Motopirosa huaanëntërinso'chachin, Coimo Quirocaro copirno, ²⁴Tirosio copirno, yaipiquëran cara shonca anara copirnorosa nininëna nopa huaanëntopiso pita.

Chapter 13

¹Cosoiso' nani noya mashoyatërin. Napoaton, Siniorori itapon : "Quëmaso noya mashoyanquën. Napoaponahuë' na'con chachin no'pa macama'so ya'huarin.²Isopita no'paro'sa ya'huarin Huiristiaro'sataquë no'pa ya'huëarin Quisororo'sataquënta ya'huërarin. ³(Canano'sa no'panënaso nipirihuën. Sioro quëran caniaritërin. Inaso' no'pa Iquipito, quëran pi'i pipirin pati quëparitërin. Norti parti quëranso', Icorono'sa no'pa mapiquë nanirin. Inapita no'pa Cananosanquën ninin. A'natërapo Huiristia, hua'anosanta no'pa hua'anëttopiso': Casa Asototo, Asacaron, Quiti, nisahuaton Icron, inapita no'paro'sa pa'huanarin macacaso'. Apiorosantan nopanëna' ya'huarin.)⁴Cananosa'so no'panënaso, Sor parti quëran ya'ipi ya'huarin. Nisahuaton Miaranta'. Inaso' no'pa sitono'sari hua'anëntërin. Ahuicoquë huarë', Nisahuaton , Amororo'sa, no'pa mapiquë huarë ya'huarin. ⁵Quiparo'sa' no'panta' ya'huarin. Nipano tananosanta', pi'i pipirin parti, quëran, Paaro, Catoquë huarë inaso' Ninano' Irmon motopi nicotanaquë ya'huërin. Inaquëran Nipo, Amatiquë huarë no'pa ya'huarin.⁶Yaipi piyapiro'sa Nipano, motopiquë ya'huëpisopita Israiro' sontaro'sa nitonënaquë a'paarahuë. Misërëco Mainquë, Sitonquë inaquëpita ya'huëpiso'pitanta' inapotarahuë. Quëmaso' nipirihuën israiro'sa no'pa ahua'anëntamaso' cancantëquë . ⁷Iso no'pa inimicorosa' osorotëra maso' iscon huënton Israiro'sa pa'toma quëtoco, manasënta huëntonta pa'toma quëtoco.⁸Manasisi patoma huëntonso', Cortaniiquëran pi'ipirinso' parti no'pa manin. Nopino huënton, Cato huënton inapitarë Moisésëri no'pa ahua'anëntrin. Cortani aquëtëra mapi. ⁹Aroiso, Arnoi motopianaquë ya'huërn ina taconoringuë ya'huërin. Ina quëran huarë Mitipa pi'parotëquë incanin ina quëran aquë nipirihuën Tiponta incanin..¹⁰Seón,Ninanosa quëran huarë, Amorëo Copirno Ispontquë, hua'anëntërinso', Amonita yacari quëran huarë incanin. ¹¹Macatëo piyapiro'sa, Isorita, no'pa, Carata, inapita. Sarcaro'sa, Pasán motopi inaparin quëran huarë incanin. ¹²Pasán Copirno, Og, inapitarë hua'anëntopi Astoro, Itërëi. (Rëfaiata quë inahuasó quëparitërin) nipirihuën Moisésëso israiro sá sontarosa pochin nicaton minsërin.¹³Macatëorosaso', Isoritarosa inapitasó nipirihuën, Cotiorosari minsërahuatona a'papi panin. Quisoro, Maca, Ninanosó cotiorosarë no'ya ninicatona iprahuaanta ya'huërapí.¹⁴Nihui huën'tonso co' Moisésë quëtërinhuën. Inaso masha quëpatona coitiorosa Sëniro chiotacaiso marë. Ira'ca shimashonënpoá Moisés masha a huiquitaton Yosë chinotërin.¹⁵Nopi, huën'ton shimashonënpoá Mosësëri no'pa hua anëntasco quëtërin ya'ipi huëntoá hua'huarosa nënpita ananitërin. Inahuaso no'panëna. Aroiquëran caniaritërin,¹⁶Inaso ninano Arnoi nicotoana taconoringuë ya'huërin. a'na ninanonta ina nicotoana huancanachi ya'huërarin ina Mitipa pi'parotëntá ina quëran huarë huaánëntapi.¹⁷Ispón, Ninano quëran Nopita manin, ya'ipi Ninano'sa panën pi'parotënta. Tipon, Pamoto, Paara, Pëti, Mion inapita. ¹⁸Caasaquë, Catimaquë, Mihuatiqë. ¹⁹Quiriataiquë, Sipimaquë, Saritaquë, Saaraquë, inapita, motopi inapaontarinqüë huarë nanirin.²⁰Nopinta manin,Piti, Oron, tanano'sa, Pisica, panëno'sa, Piti, Isimoto. ²¹Ya'ipi Masita ninano'saquën ya'huëpisopita Sëonquënta huaanën'tarinso, Amorio huaano'sa Sëon, huaanën'tërinso. Moisés catahuarinsopitarë, minsëtopi Matian, Ipi, Rëquima, Sori Hori, Ripa, inapita. Sion no'panënguë hua'anëntopi.²²Naporahuaton israiro'sasó Paramo tēpapi, inaso Pioro hui'nin ninotonapi a'na pitarëchachin tēpapi. ²³Cortania; I'sha yonsanantërin quëran Nopi huëntonso no'panën nanirin. Inaso shimashonënpohua Nopi huënton ya'ipi ninanohuaro'sa, pi'piyan pi'piyan no'pa quëtërápiarin.²⁴Cati huëntonso' Moisésëri no'pa pi'piyan pi'pyan quëtërin. ²⁵Asëri no'panënsó ya'ipi ninano'sa quëran huarë. Caraatiquë, no'pa napoichin Amonitaquë. Amonita quëran caniaritërin Aroiquë, inaso Rapa. ²⁶Ispón quëran caniaritantarinsó: Namato, Mispa, Pitonin, inapita no'pa ro'saquë huarë incanin. Maanain quëranonta Tipiri no'panënguë huarë. ²⁷Motopi nicotohuanaran Moiseri quëtërin :Piti, Arami, Piti, Nimira ,Socoto, Saon, inapita. Anapitaso quëparitopi Sëon hua'anëntërinquë, Hispon huaanëntërinquënta. Cortani, naniconin quëran huarë Marë, Cinirita pamarinpa. Ina'so cortani a'quëtë. ²⁸Inapita mini shimashonënpohua Cati huënton israiro'sa no'pa niquëtapi hua'anënta caiso marë. Ninanohuaro'sapitarë chachin ananitërin.²⁹Inaquëran Moisésë, israirosa no'pa quëtantari, paton huënton pochin Manasënta. Napoichin piyapiro'sa paton huënton Manasëquë ya'huëpisopita, a hua'anëntopi, pi'pian pi'pian Moisésëri anitërin. ³⁰Inaso no'pa caniaritërin Manainquë, ya'ipi Pasanquë, Oqui hua'anëntërinquë, Pasan hua'anquë, inapita. Inaso satá shonca Ninanosa Airinquë nisarin. ³¹Caarata pa'tomachin, nisahuaton Asatarota, Ètëri Ninanosa'so (Pasán,Oqui, Ninanorosa' hua'anëntërinso), Maquiri, quëran pi'pipisopita patomachin, ina'so Manasë hui'nin. Maquiri piyapinēnpitso ya'ipi huënton huarosa'rë no'pa ananirin.³²Moapa, panën pi'parotënta Moisésëri israiro'sa ahua'anëntërin. Ina'so Cortania aquëtë, Quiricó notënanquë. ³³Nihui huëntonso' isrsairo'sa co Moisésëri no'pa quëtërinhuën hua'anëntacaiso. "Sëniro israiro'sa yosën marë" inahua nani shahuitërin chachin, ninin.

Chapter 14

¹Isoso' Canan no'pa Israiro'sa itopisoari quëtërinso, Non hui'nin Osoi itopiso quëmopinënpitarë chachin, ya'huëcaiso marë pa'pi, tatamasho'ina Isërairo'sa no'panënuquë papi ya'huëcaiso marë.²Siniorori Moisésë sha'huitërinso chachin nipi, no'panëna patahuatona Canan parti pa'pi ya'huëcaiso marë, Siniorori Sha'huitërinso chachin, nisha, nisha parti papi ya'huëcaiso marë. Iscon huëntono'sa, hua'anëntapi ya'huëcaiso marë ina nopaquë. ³Moisésëri quëtërin cato huënton miria pochin, quëtërin ya'huëcaiso marë. Cortani'i aquëtëran paatona ya'huëcaiso marë, quëtërin nipirinhüen, nipitariro'saso co no'pa quëtöpihuë ⁴Cosi Shinpita inapitaso cato huënton ya'huëpi a'naso Manasisi huënton, ananta Ifrai huënton. Itopiso, co no'pa quëtöpihuë, ya'huëcaiso marë, Naporo nipitariroraso ninanonëanchin pipi'sha nopa quëtöpi ya'huëcaiso marë quëtöpi, pë'tahuatacaiso marëa'chin quëtöpi, inai'chin quëtöpi. ⁵Israiro'sa ninanoso nipirinhüen Siniorori i'raça Moisésë Sha'huitërinso chachin no'pa yahuëtöpi⁶ina piquëran coota huëntonosa huë'pi Cosoi nontapona, Icaai no'paquë huë'pi, Carë, Ioni hui'nin inaso, quëmopinënpitarë chachin huë'pi, Cati Parni itopiso huëpi Cosoi nontacaiso marë: "Quëma nitotëran, naporo Sinioro chachin Moisésë nontaton itapon, ina nopaso quëtëranquën quëmaquën, Carinquën chachin a'notëranquën itërin nontaton ⁷Naporo caso catapini shonca pi'ipitasoco Moiséso Sinioro marë Sacatërin, ni'nahuë ina a'parinco Cati Parni no'pa nica'huaso marë pa'nahuë. Ina ni'nahuëso cari cancanëhuëquëran quëmarahuë nitotacaiso marë.⁸Napoaponahuë iyaopitaso, piyapi'sa tēhuatatona, tēhuainpita pa'pi itërin caso nipirinhüë Sinioro catahuarinco ni'ton noya Pa'nahuë. Sinioro imarahuë ni'ton co tēhuarahuë tēnin. ⁹Naporo Moisés nontatonco itaponco: "quëmaso ina no'paquë pa'nan nicapon ni'quëhuarë quëmaquën no'pa nisarin itërinco, Sinioro quëmaso no'tëquën natëran ni'ton inaquë ya'huaran iterinco."¹⁰Ni'quë ipora Sinioro catahuarinpoaso quenanëhua! caso catahuarinco, catapi shonca a'natërapo pi'i ya'huëtërin tēnin, Naporo tahuëri'saquë Isërairo'sa inotëro parti pa'sapi. Iporaso nipirinhüë huachi po'sa shonca a'natërapo pi'i ya'huëtërinco tēnin. ¹¹Naporo tahuëri'sa chini'quën nisarahuë chini'quën nicasoco Moisésë a'parinco naporo co sanpatërahuë, pa'sahuato o'mantarahuë tēnin.¹²Iporaso huachi tanan no'pa quëtoco itërin Sinioro nohuanto, quëma nitotëran chini'quën piyapi'sa anasio ninanoquë ya'huëpi, itërin nontaton, Sinioro catahuarinco tēnin. ¹³Inapiquëran Cosoiso Yosë nontërin Iporon no'pa ya'huëtacaiso marë, Iconio hui'nin quëtërin Cari ya'huëcaso marë. ¹⁴Naporo chachin iporon no'paso, Iconio hui'nin Carirí itopisoari hua'nëntërin Inaso piyapi Sinioro imamiatërin, Israiro'sa chinotopiso chachin chitërianta. ¹⁵Traca iporonso quiria arpa itopi inaquë a'nara panca piyapi ya'huërin ana itopi, ina piquëranso co huachi ni ahuëpihuë noya ya'huëpi huachi.

Chapter 15

¹No'pa co'ta huëntono'sanquënso pancaro'të inaso Intopahuarë nicanconin Ziton, Inotëra parti pa'nin Sor parti Inasó. ²Ina pa'tahuatona Sor parti pa'nin ca'cai marë, huinirai parti. ³Panin inoran paantorinso ocrapin tonan pi'piterin ina pa'sata huaton Zen. Itopiso nonpëterin cate Parnëa Èzron itopis. Nanpëtorin ina nonpetahuaton atar parti pa'nin ⁴Ina na'huetantarahuatón asemón parti pa'nin I'quipito parti pa'nin inaso' marëquë pipirin. ⁵Ca'cai marënta, ni'piri huën Cortaniquë Chinpírin, pi'i pi'pirinso parti inaso. ⁶Cortaniso ni'pirihuën pë O'cra na'huetahuaton pëë arapa Itopisó parti panin. Ina pa'satahuaton po'an na'pi Itopiso na'npëtërin. ⁷Inaquëran no'pa na'nirinsopa canconin tipiri Itopiso motopi nicotoanaparti panin Acoro. Itopiso parti panin pi'i pi'pirinso parti inaso. Inaran corina Atomín. Tahuitahuaton ni'cotoanaparti panin. Ina na'huëtantara huanton Sëmë huinanparti pa'nin. ⁸Inaran. Pin Inon nicotuana parti panin ëposëo ninono itopiso quirosorin inaso. Inaran corina nicoaana ënon, Itopiso parti ponin nitiquirinsoso ni'pirihuën nipain nicotuana parti. Pi'i pi'pirinso parti inaso. ⁹Inaran. Corina huinan netoa parti panin, ina quëran. Iporón. Tanan parti pi'pirin. Ina quëran pa'ara quiria. Ëarin co'niterasa huaton panin. ¹⁰Inaran pa'ara tahuiterasa huanton Sirin, tonan parti panin Ina na'huëtantara huaton Ëarin tanan. Ya'cari pa'nin pi'i pi'pirinso parti quesaron, no huaratahuaton pë Sëmë, tëna parti pentonin. ¹¹Inaso corina pi'piterin Icron Secrón Inapita pa'satahuaton pa'ara tanan parti panin apëni. Pahuarë panin marëquë nanirin. ¹²Na'niconinsoso ni'pirihuën pa'ncai marëquë. Inaso cotá huë huentono'sa ya'huë piquë. ¹³Inaquë Cosoi Siniorori camairinso nicacasó marë'. Cosoiso nipirihuën Iconi huinin carë, Iterinsó no'pa quëtërin co'toro'sa huentonquë; Quira Arpa, Inasó ni'pirihuë ipron piyapi (Arpaso papin Anaquë). Itupi. ¹⁴Na'poro Carësë Anaquë huininpita Inaquëran o'coirin Sësäë Äëman Tarmai Ana shinpita inahuaso'. ¹⁵Ina'pora huanton Carëso tipiriquë ya'huepiso'pita pa'caporin (Tipiriso ni'pirihuë Quiria sihui itopi Inanta) na'poro. ¹⁶Carëso tapon "Incariton sona Quiria Sëhuë ma'pachin hui'nahué aco'antarahué." ténin. ¹⁷Na'poro Quiria Sëhuë Otonirori manin Queria huinin Inaso na'poaton Carëriso O'toniro huinin a'coantërin Acaso Itërisó. ¹⁸Ina piquëran acasaso otoniro pa'capara huaton Itapon pa'aton ta'tano'pa na'tanquë Itërin. Na'poro casaso moraquëran'huarachinara pa'pini Itapon. ¿Ma'ta nohuantëran? Itërin. ¹⁹A'casaso pa'pin Itapon. "Onpopionta noya nininsó canta' ca'tahuaco to'pirahuë nani no'pa quëtëranco' niquëhuarë. I'shanta quëtantaco." Itërin na'poto huachinará Corëriso huinin I'sha Inainapa nininsó ya'poriamiachin ni'ninsó quëtërin. ²⁰Inapochin co'ta huënto huëntaahuanën pitarechachin quëtërin. ²¹Sor partiquëran Itomoro'sa no'pa hua'anentopiso', co'ta huëntonquë ninanoro'sa ya'huërinso pita'. Casërë Atarë Acoro, ²²Cena, Tëmona, Ata, ²³Cëtë, Hazora, Itanán, ²⁴Zihuë, Tërëma, Pëaroto. ²⁵Hazora Atata, Quirio Hëzëron, (Hazoro Itopi inanta). ²⁶Aman, Sima, Morata, ²⁷Hazarë, Cata, Hësëmon, Pëtë, Përëtë, ²⁸Hazaro Soarë, Pirsipa, Pizotia. ²⁹Pa'ara, Rim, Isim, ³⁰Irtoratu, Quisiro, Horoma, ³¹Si'caraca, Matarina, Sosana, ³²Rëpaoto, Sirin, Äën, Inaran Rëmon, ya'ipiran ca'to shonca Iscon hinanoa huario'sa. ³³Pi'i ya'coninso parti ya'huepiso pitanta. Istaoro, Zora, Asina, ³⁴Zanoa, Canim, Ta'poa, Inam, ³⁵Armoto, Atoran, Soco, Azëca, ³⁶Saarain, Atitaim, Catëra (Quititotain inaso). Shonca ca'tapini ninanu ninanoahuario'sa pitarechachin nininsó'pita. ³⁷Sinan, Hatasa, Miquëtarë, ³⁸Tirëan, Mizëpa, Ocatëre, ³⁹Raquisë, Posacatë, Icron. ⁴⁰Capón, Raman, Quitiri, ⁴¹Iteron, Pete, Tacon, Naama, Maceta. Shonca saota ninanoahuario'sa nipsisopita. inanta ⁴²Ripëna, Ètëre, Asán, ⁴³Ihuita, Asëno, Nizipa, ⁴⁴Quëira, Acazipa, Marësa. Ina na'poquëran iscon ninanora'sa ya'huërin. ⁴⁵Èquëron ninano Inaran ninanuahuario'sa ya'caria ninin sopitá. ⁴⁶Èquëronquë pa'toma pa'toma ya'huëpisopita pa'ncai marë parti Asototo ya'cari Inaso'. ⁴⁷Asototo ninano, Inoran ninanoahuario'so, nininsó'pita, Cazaa, ninano Inoran ninanoa huario'sa nininsó' pitanta Iquipito parti panin pa'coi marë parti Inaso. ⁴⁸Tanan parti ni'pisopitaso ni'piri huën Isopita, Samiro, Atiri, Soco, ⁴⁹Tana, Quiria Sana (Tipiri Itopi Inanta), ⁵⁰Anapa, Istimoa, Anime, ⁵¹Quisën, Horon, Quiro, ya'piran shonca ana ninano inoran ninonaa huario'sa pitorë ya'huëpiso'. Pitá ⁵²Arapa, Toma, Isan, ⁵³Anom, Pëtë ta'pa'a, Ahuica, ⁵⁴Humta, Quiria Arëpa, (Iporon Itopi Inanta), Ziore. Iscon ninano Inaran ninanoa huario'sapitare ninso pita'. ⁵⁵Maon, Carëmëre, Zëhuë, Uta, ⁵⁶Èrzëëre, Ocotan, Zonao, ⁵⁷Cainu, Quipia, Timano. Ya'ipiron shonca ninano ninanoa'huaro'sa'pitare ya'huëpiso. ⁵⁸Harehuira, Pitë soro, Itoro, ⁵⁹Maarata, Pitë Anoto Irtëcón. Inapitaso ni'pirihuë saota ninono ninanoahuario'sa pitorë ninsopita. ⁶⁰Quirio pa'ara (Quiria Ëarin Itopi Inanta) Inaran Rapin Itopisunta' ca'to' ninano Inoran ninanoahuario'sa pitorë nininsó'pita. ⁶¹Inotëro parti ninanoro'sa ya'huërinso' pitanta' ni'pirihuën Pitë Arapa, Mitin, Sicaca, ⁶²Nipasan, Incatin Inaso ni'pirihuën yantora ninano Itopi Inahuanta ni'pirihuë Saota ninano ninanoahuario'sa ni'pisopita Inahuanta. ⁶³Èposeoro'sa quiro'sorinquë ya'huë piso'pita co'o co'tahuëntono'sa a'papihuë, Èpësëoro'sorë noya yo'huëatona Ipóra huanta ya'huëapi.

Chapter 16

¹Cosi huënton no'pa aquëtë' mantapiso Cortaniiquerahuarë' Quiricoquë, quirico ninanoquëran pi'i pipirinso parti i'shanaro'sa nitëquirinso' parti quëhuarë', inotëro' parti ya'conahuaton quirico Ninano quëranhuarë' nanpëontarohuaton pitëri Ninano' parti tanano'sa na'huëtöpi. ²Pitiri ninano quërahuarë' nosoparti'pahuarë' Nahuërahuatona' áquë pápiquë ataroto'pa'icanpi Atarotoso', arquita piyapiro'sa no'panëna. ³Pi'i pipirinso parti pa'marahuatona' ahuërititaro'sá, No'panëna quëran Pao huëntono'sa' no'panëna' Piti itopi'pa' Orón parti nisahuaton inaquëra quisiri parti' pa' huarë', océano Panca marë'pa' nitiquirahuaton. ⁴Isopochin nipi cosi huëntono'sa, Manasësë Huëntono'sa naporahuaton ihuërain huënton no'pa Hua'anëntacaiso nininso Ma'patopi. ⁵Thüeraín huënton no'panëna' quëtöpiiso isopochin nisarin: no'pa quëtöpiiso nanirin'pa quëra huarë Pi'i pipirinso parti quëran Ataroto partiquërahuë' ataro na'huetahuaton Piti parti inaquëran Orón partipa'. ⁶Inaquëra huarë Marë sachin pa'ninhuachi. Bicmetal ninano'hua Notëtëroso' parti, tahuihuatona' pi'i pipirinso partiquëran Tanato parti Siro partiquë huarë' nahuëratona aquëte huarë' pi'i pipirinso parti paatona Anoa'pa huarë' nincanpi. ⁷Anoa parti quërahuarë pa'marin Ataroto naporahuaton Naarato parti'pa huarë' inaquëran quirico ninano'pa nincanpi cortanii'pa huarë nitiquirin. ⁸Tapóa partiquëra huarë, no'panëna' nanirin pahuarëso' caná isha parti ahuënan parti quëparitërin naporahuaton Marë pahuarë nanirin. Inaso' ihuërain huënton, no'pa hua'anëntacaiso' quëtöpiiso', ⁹Ninano'sa' Huayonpiso' ihuërain huëntono'sa marë' nipisopitarë chachin. Manasësë Huëntonquë ya'cariya ninano'ahuaros'sa ya'huërinso'. ¹⁰Inapitaso' co' canano'sa' ocoipihuë' quisëri ninanaquë ya'huëpisopita Napoaton Canano'sa ihuërain Huëntono'sapitarë' iporahuanta' ya'huëapi, Napoaponahuë inapita piyapi'so' chíniquën sacatacaiso' camayantöpi.

Chapter 17

¹Iso'mini manasisë piyapinēnpita' no'pa quihitopiso'(cosi hui'nin paninan nininso'),iso'mini,maquiri marē,manasisë'hui'nin paninanēn chachin niantarinso' ina chachin mini pa'pin Garata itopiso' ina chachin mini pa'pin garata itopiso'.maquiri quēran pi'pipiso'pita carata basán itopiso' no'pa' marpatopi,maquiriso' ahuētonapi quēmapi niton. ²manasisë huēntonēonta no'pá ma'patopi a'na huēton a'na huēton nipiso'pita; apiēsiro', irico; asiriri, siquimo, simita.isopita mini manasióe huininpita quēmapisachi pi'pipiso', cosi hui'ninpiraana huēnton a'na huēnton ninin quēran ni piso'.³Sirohuiatoso' cohui'ninpita'quēmapi ya'huētērinhuē sanapisa'chin yahuētērin.huiiri hainin,irinta carata hui'nin,caratanta' maquiri huinin,maquirinta' manasisë huinin huininpita nininēnpitaso maraa nohue;oquēran mirica ina quēran tēriso: ⁴Ina sonapisari corto hua'an iriasaro non huinin caso,catahuapisopita yacarirahuatona ironpi:"Moisēsē siñiorori camairin no'pa quētínacoiso' quēmopinēhuēpitaro'coi."siñiorori camairinso' natēton cosoi pa'pin quēmopiñen pochin cosoiri no'pa quētērin sanapisa.⁵carataquē basanquē huarē manasisë shoncaro' no'pa' nipatomatērinso' mapatērin,inaso' cortanai aquēteran. ⁶Manasisë sanapi huininpitaso' hua'huinpitare chachin no'pa ma'patopi.Carata no'panēn manasisë huenton quētopi hua'anēntacaiso marē.⁷Manasisë no'panēnso' a'quētē huarē pancatarin asiri miquimita itopiquē huarē;siquim,ninaso'pi'i pi'pirin parti quēran.ninotērapiso'so' sur partiran tapa ninano' ya'cariya ya'huēpiso. ⁸tapuá ninano'so' manasisēnquē,tapuá ninano'so' manasisë ninotērapique,ipraín huēntonēnque inasó. ⁹ninotērapiso'so' cana ishanahuayaquē huarē pamarin.sur parti quēran huarē,isopita ninano'manasisēnquēn ni'ponahuē ipraiquēnáchin manasisë ¹⁰ninotērapiso'so',i'shanahuaya' norti parti quēran asihuiro nanichitonhuē nincantacaso' piri ya'coninquē huarē isacara. ¹¹Isacaro,Asiri inapita huēntono'sa no'pa mapiquēnta manasisico' ya'huētērin hinano'sa hua'anēntērinso'.isopita:pitisian ninanó ninanoahuayanēn pitare chachin iprian ninano',ninano ninanoahuayanēn pitare chachin tor ninanoquē ya'huēpisopitanta,ninanoa'huanēntopi ninanoáhuayanēnpitare chachi,tanaco,miquito inapita ninanoro'saquē ya'huēpisopitanta,hua'anēntapi ninanoa huayanēnpitare' chachin,naporahuatón cara motopiahuayoro'sa hua'anēntērin. ¹²Manasisë huēntonēn cananitopihuē inahuita ninanoro'sa hua'anēntacaiso;Ina no'paquē cananioro'so inaquē ya'huērapi ni'ton. ¹³Isērai piyapi'saso' chini chiniquēn nipachinara,cananioro'saso saca sa'cai sacato' nininso' apiquēran asacatopi,nicapanaheco ya'ipi chachin a'papihuē. ¹⁴Ina quēran casi hui'ninpitari cosoi itopi:"¿ompoatonta pi'pirahuaya no'pa quētērancoi' hua'anēntahuaiso' marē,quiyaso' marē,quiyaso' na'con na'con ya'hueraí,siñioroñenposo' na'popinachin quētērinpoá?" ¹⁵"Cosoiri itērin:"no'tohaaro min,campitaso' na'arama campitaorachin no'pa nininso' huirisioro'sa' no'panē rihuaiasē no'panēonta! ina mini ni'co': compita marēsó' pi'pirahuaya ipraín no'panēn ni'quē huarē."¹⁶Cosi huininpitaso' topi:"campoa marēsó co na'conhuē iso kanan,no'pa.ya'ipi cananioro'saso' ina no'paquē yorhuēpisopita' quira marē caro ya'huētopi hua'ana quēransáchin,pitisairo ya'caraja ya'huēpiso pitontá ya'huētopi,ompoatonta' jezreel yonsaquē ya'huapisonta ya'huētopi." ¹⁷cosi huēntonē israiro'sa,iprain manasisë inapita mini huēntono'sari cosoiriitērii campitasa' panca huentonquēma napoaton coa'na no'paichin macacamaso' ya'huērinhue. ¹⁸Motopiro'sa partinta campitari hua'anontarama,iporaso' mini tanan,insēquē huarēsóna nohuanteranaso' ina no'paso' cananosari hua'anēntapirinahuē campitari a'coiarama hua'na roronano'sa' ahuētaca'so' marē ya'huaetopirinahuē:chiniquēno'sa nisapirinahuē,compitori a'parama.

Chapter 18

¹Ya'ipi Israi huënton ni yontonpi Siro ninanoquë, Inaquë yahuëatona, Yosë chinatacaisó marë nopa hua'anëntopiquë. ²Canchisë' Israirosa' huënton, co nopá quëchatrapihuë'. ³Inaquëran Cosoiri Itantarin, Israi piyapisa': "¿Mata aquëtëhuarë ninaramá, nopá yahuëta casó marë' Iracá tatamashonënmá, Yosëri Iná quihuitërinso?" ⁴Iporasó yuayoncó, cara quëmapisá ana huënton, ana huëntonquëran. Inahuasó cari camayarahuë, pa'atoná Ina nopá nicacaisá marë' Inahuari patomataponá, canchisë patón. Cota ninano quëparitarin sur Itopipá cosi pëinensó quëparitarin nortiquëchachin ⁵Campitari nopa aniramasó, canchisë parti nininsó, Ina quëshinantacó Ishëquë. Sëniro nitochinachin, cari acanatatë pochin nitarahuë nopa macacaisó marë'. Ni'hui huëntonosasó, co campitapochin nopanëna, ya huëto pihuë, corto huanosaso. Ina huasó Yosë huanëntërin, nopaquë' sacatacaiso'marë. Garatad, nopin pa'toma huënton niponaraihue Manasësë patomachin Huënton nopa mapatopi cordanai aquëtëran Isomi Moisësë Senioro piyapinën nopa quëtërinquëmasó. ⁶Inaquëran huanirapatona quëmapisa papi. Cosoiri camairisopita papi nishirapicasomarë onpoisona nopa, itaton: "Pa'co nopa nico pëtëtëran, pënatërana nisahuatoma nishirapico, Inara ayanquintaco caquë. Senioro nito chinachin, canpita'marë niton, cari cari acanatatëpochinni Siró ninano. ⁷Quëmapi'sa pa'pi, pëtëtëran pënatëran. No'pa nicatona nishitacai somarë a'na quirica sonanpinanquë ninanonëna canchisë parti nininsó. Numëronën aya aya ninënën acatrapona Cosoitaquë quëpirosa ayamanapi Siro tanpoquë. ⁸Sëniro nitonëchachin Coiri acanatatëpochin nitërin. Inapita Siroquë yahuëpisopita. Inaquë Cosoiri nopa quëterin Israipiyapirosa, anaya anaya pipian pipian nopa quëtópipa. ⁹Mincamin huënton huanosa, anaya anaya nopa quëtópi. Mincamin piyapinënpitanta cosi piyapinënpitanta Ina huancanachin mincaminso nopa quëtópi. ¹⁰Cortanaiquëhuarë ninotëpisó, caniaritërin. Ina niponahuë nortipartiquëhuarë. Quirico ninano quëhuarë cansapi Ina nipona motopiarosa parti nahuerin pi'i yaconin parti Betaven inotëropa pipiquipi. ¹¹Pi'i pirin partiquëran nopanena nahuërin. Sur pirayan nahuërin, (Pitëri nopanëchachin Inaná). Napohuarë ninotërapisó, Inatohuachachin pamararin, Atarotaradarquëhuarë tananosá sur parti Bet-Horon nisarinsó. ¹²Ninotërapiso' nisha partipochin notëtërin: pi'i yaconinso parti pamarin sur partiquëhuarë tanan partichachin notëanarin Bet-Horón notëtënanquëhuarë. Isoso nopa niyacarinsó Quiriat-Baal Itopipa (Inasó tapón, Quiriat-Jearin). Cota huentonquë yahuëpisó. Iso ninano pi'i yaconaquëran ninotëpiso. Inasó pi'i ya conaquëran. ¹³Sor partiquëran no'pa mapisó. Caniaritërin Quiriato Iarin, aquëchaquëran Inaquëran Iporon pa'nin Nipitoaquë I'sha Pa'shintopisó parti. ¹⁴Inaquëran no'pa, mapisasó motopi, nicotoana yonsanquë, pa'marin. Inasó motopi, pinon motopiana a'natëran, ya'huërin. Pininon motopianasó nortipartiquëran notërin Nihuamo moropiana. Inaquëran Inon motopianaquë pa'marin. Hinam motopianaquëran, nohuaraimarin, quiporosa nicotoaná, sur parti quëran, ya'huërinso. Inaran nohuaraimarin, nohuiró i'shaquëhuarë. ¹⁵Sëmes Inotërinso nortiparti pantarin, Inaquëran pipirin Geriot parti Inanotënanquë a'tomin panëonta Inaran nopin huinin, pamarin pohán napiró, Itopiquëpá ¹⁶Piti-arapa norti parti nahuërahuaton pamarin a'ratapaquëhuarë. ¹⁷Bet-honglá. Norti parti nënquëran, nahuërin marë cacai Inotera Itopita, quëhuarë nanimarin, anatëranpa sur partiquëran cortanai, Isomin surparti niyacaririnsopita. ¹⁸Pi'i pipirin partiran cortanai niyacaririnsopita Isomi micamin huëntón nopa quihuito'piso', anaya anaya quëtópi' anahuëntohuaya ana huëntohuaya quëtópisó, ananta noniconiquë ananta naniconinquë niquetópi. ¹⁹Iporasó mincami ninanonënpitai Jericó, Bet Hogla, Emeccasis, ²⁰Bet abá, Zëmarim, Betel, ²¹Avim, Pará, Ofra, ²²Quefar Haamoni, Ofni y Geba. Shonca cato ninano, yaipi huahuishianhuarisa chachin. ²³Quirosarin ninano yahuëpisopita Gabaón, Ramá, Beerat, ²⁴Mizpa, Cafira, Mozah, ²⁵Requem, Irpeel, Tarala, ²⁶(Quirosarinquë, yahuëpisopita) Zela, Elef, Jebus, Guibeá y Quiriat. Shonca catapini ninanorosa, ninanohuarosá nenpitarëchachin micamin huenton Israirosari, Huanëntopi

Chapter 19

¹Catoronininquē simión huēntonso canatērin cota huētón huancaana,anatahuēri shinpitarē yahuēcaiso marē,nópa quētopi.²Isopita ninanoro'sa yahuēpi hua'anēntacaiso,pirisipa,sipa,moráta ³Azaro soaro para,ezim,⁴Irtora,pitoro orima.⁵Isopitanta simion ninanonēnpita yahuēterin sirica,piri-maracapo. ⁶piri-riparo,sarohuin.Inapitaso shonca cara ninanoro'sa,yahuērin,ina yacariyanta yahuerin ninanoahuarosanta.⁷simion yahuēterin catapini ninanoro'sa ain,rimon,eteri,asaro inapita yahuētērin catapini ninanorósa,nisahuaton pipira'huaya ninanoro'sata ina pirayan yahuērin.⁸Ninano'ahuayaro'sa pipirahuaya querahuarē isopita icanpi paracopiïro ramato niquipiquē huarē.simion huēntono'sa anatahuēri yahuēcaiso ninaro'ahuayaro'sa nininso.⁹simion'so nopanēn quētopi anatahuēri shinpitarē yahuēcaiso nicauponahuē cota huenton acopoana quēpariterin,coto huēnto'so panca panca nopa quētopiso cota huēnto huancana quētopi shinpitarē yahuēcaiso marē.¹⁰Sáporon huēntonso cararo nicanapiquē yahuētērin,quētopinopa shinpitarē yahuēcaiso sarin notēnanquē huarē quētopi'so nanirin. ¹¹nopanēna icanin marara parti co pi'i paninso partihuē quēparitērin.Nicauponahuē nahuetērin dipisinquē huarē,icanin ina nahuētantarahuaton joconian ninano notēnanquē huarē hanirin.¹²Sarim ninano parti tahirin,quesiron toporo ninano notēnanquē nopanēna nanirin.Ina quēran Dipiran ninano,ahuia ninano'quē huarē icanin,nopanēna ¹³Inaquēran caraihuiri ninano,inaquēchin imarin,notēterin itacazinninano parti,inaguēran rimon ninano,tahuiatarin nián parti huarē.¹⁴Nopa niquētopiso nanirinso tahirin pi'i yaconinso parti anaton ninano,ihuatin ninano tanaquē nitiquiconin nopanēna. ¹⁵Iso patoma nopa nininquē ya'ipi ninanoro'sa inaquē yahuērin.catan,na'ara,siron,itara,pirin.shonca cato ninano'rosa yahuērin,pipira'huaya ninano'rahuaro'santa inaquē yahuērin. ¹⁶Isoso nopa zaporon huēnton quētopiso ana tahuērin shinpitrē yahuēcaiso marē,panca ninanoro'sa,pipira'huaya ninanoro'santa inaquē yahuērin.¹⁷Catapiniro nicanapiquē isacaro quētopi nopa shinpitarē yahuēcaiso marē ¹⁸somin,quisorin isrico inapita ninanoro'sa nopanēnaquē nissarin,¹⁹Ahuarain sioron,anarán,ninanoro'sa.²⁰Rapi quisiro,apisē;inapita ninanoro'santa,yahuhuerin.²¹Rimin,canin,atapinpasi,ninanoro'sa. ²²Nisahuaton icanin taporo,sasima,pirisimi,inapita ninanoro'sa nanionpi cortani'quē huarē nisahuaton shonca saota ninanoro'sa yahuērin naniamiachin ninanoahuayarosanta yahuērin.²³Isonta isacaro huentón shinpitarē yahuēcaiso marē,quētopiso,panca ninanorosa ina yansanquē ninanoráhua rósonta yahuerin.²⁴Anatēra'poro nicanapiquē asiri huēton'conta nopa quētopi shinpitarē yahuēcaiso marē.²⁵Nopanenaquē ninanoro'sa yahuēri iricaron,ari,pitin asahuaro. ²⁶Aramirin,aman,misiaro ninanoro'sa yahuērin isopitaso co pi'i pipirinso partihuē nanirin.²⁷Ina para huaton tahuērērin pitacon ninanano partē aquē quēparitērin,saporon a'quē quēparitērin saporon a'quē quēparitērin,inaquēran ihuatin ninano pi'i yaconinso parti piri imi ni'ra. ²⁸pi'i xaconquiso parti caporó ninanonēnquē imarin iporon,Rioro,Amon,Cana,Sitonquē huarē.²⁹Raura ninanotaquē'chin tahe'iantarin nanio'ninso inapoantara huaton tiro ninano taquechin inaquēran osaninano coshonahuaton nitiquirin marēquēpa.ana patoma nopa azin ninaquē huarē. ³⁰Uma,Afi,Rioro yahuērin cato shonca cato ninanoro'sa naniya ninano'ahuarosanta inaquē tahuērin.³¹Isoso Asiri huēton anatahuēri shinpitarē yahuēcaiso nopa quētopiso,inaquē ninanoro'sa yahuērin anaquēnpancana,anaquēn pipian nara huaya.³²Saotoro nicanapiquē nitari huēnton quētopi nopa anatahuēri shinpitarē yahuēcaiso. ³³Irin quēran huarē yoranin nanio'niso,sanani huancanachin atomin,nicin,aniri,papi a'quē quēparitērin nacon cortani'ipa nanirin.³⁴Tahuērērahuaton copi'i pipirinso partihuē anontoparo ninano ocon;nisahuaton pi'ipipirinso parti saporon cariconin asironta copi'i pipiriso queranhuēn cota ina quēran cortaniriquēhuarē.³⁵Ninanoro'sa payoranahuanáchin nininsopita sitin,siri,amara,racara,sinirin, ³⁶Atama,Rama,Asoro, ³⁷sitisi,etiri,asoro.³⁸Nisahuatón isopita yahue'rin shoca iscón ninanorósa inaquēchachin pipirahua ninanóahuarosánta yahuērin.³⁹Isontanitari huēnton yahuēcaiso shinpitarē no'pa quētopi'so panca ninanoro'santa yahuērin,ina ya'carianta ninanóahuarosanta yahuerin.⁴⁰canchisero nininquē tano huēnto canatērin,shinpitarē yahuēcaiso marē nopa quētopi. ⁴¹Irsimi,istaoro,sora,ninanosa nopanēnaquē yahuērin, ⁴²Sarapin,A'aron itēra inapita ninanoro'sa yahuēpi.⁴³Naporahuato ina nopaquē nissarin iron,tinaro,icoron, ⁴⁴Itiqui ipiton paaran, ⁴⁵Ioro,pini,piran,carimón ⁴⁶Miacorón Racón inapita ninanoro'sa pēntotērin opiquē huarē icanin.⁴⁷Daan huēnto nopari pahuanto huachina;daanso yacontopi yahuēcaiso marē nisin,chinitatona canapi inapotatona nansaquē ya'ipi tiquipi,nisahuaton ya'ipi nopañena matopi nisin,ananinēn acotopi nininēn tano itopi huachi. ⁴⁸Inapo yahuētērin taan'so no'pa a'no tahuēri shinpitarē yahuēcaiso,panca ninanoro'sa pipian ninano'ahuaro'sata ya'huērin.⁴⁹Nani huachi no'pa nipatomato'piso tiquihuachinara,ana tahuēri shinpitarē yahuēcaiso nipachino.israiro'sa inahuacapini yonquipi casoi huinin naon itopiso nopa quētacaiso anatahuēri inahuanta yahuēcaiso marē: ⁵⁰siniorori camairin niton,inapitari quētopi,ninano ina nohuatērinso,tinarosira sona tananno'sa ipirain.inatohua ana ninano ninin inaquē yahuēcaso marē.⁵¹Isopita ana tahuēri yahuēcaiso iriasaro corto huaan,cosoi huini naoo,pēnēntonapirósa

huënton quēmopinenpitarë israiro'sa iraca quëtopiso nicanatona siroquë,sinioro notëtënanquë yoconpiso
peyana nininquë inaquë tiquipi huachi nopa niquëtopiso.

Chapter 20

¹Sëniorori Cosoi' ca'mayaton itërin: ²Nontëquën israiquë yahuëpisopita, itëquë: Hua'yonco ana' ninano, moisesë quïricanëinquë nontërainquë maso ponchin'. ³Inapochin' ni'co, piyapi' no'huitoma tē'pa ramaso'pochin' yanocaso'marë no'tëquën. co' nanitaponahuë yaconcai' somarë noyasha' yahuëcaiso mare. ina ninano noyasha yahuëcaiso'marë , ana' ya' tēpataton pasapirënhuë, tēpapiso'pochin yanocasomarë.⁴Inaso' pa'sahuaton' ana' ninano ' yacoanaquë quëparitonin. ninano ancianorosa shahuita casomarë ma'sona omporinso shahuitaca'somarë, inaquëran inahuarinchachin ninano acoa'na quëpantacaiso ma're yahuëcaso inahuarëchachin.⁵Anaquën huë'pachina tē'patatona ayan' comachina'chin cancantato'na huëpachina, co' ano'rapia'pihuë ni'nanoquë', yahuapisopita, hua'anosa' ni'sapisopita. Co' nanitaponao' anorapicai'so. Inahua'so co' nanitaponahuë nicacaso isopochin, co' nohuiton tēparinhuë niton. ⁶Nanitërin quëparitaca'so, hua'ano'sa tēni'nso' anoya'tacaiso huarë , chiminacuahuarë sacataca'so corto 'hua'apochin', hua'anosachachin yai'pi inapi'ta noya'tacaihuarë, na'porohua'rë nanitërin ayan' comacaso' ya' tēpataton huënin so'pochin nanitërin ayan' coman'ta'ca'so' huachi'.⁷Napoaton israiro'saso Sitisi ninano' Caririaquë ya'huërinso huayonpi. Nipitari motopiro'saquëso', Siquimo ninano huayonpi. Quiriato Arpanta huayonpi. Inaso ninanano', Cota huënton motopiro'saquë ya'huërin. ⁸Cortanii' aquëtëran Quirico notënanquë Pisiri ninano huayonpi. Inaso ninano', Nopino huenton israiro'sa no'pa mapiquë ya'huërin. Inotëro' pi'paro'të nininguë. Carata partiso' Namoto ninano'. Ina no'paso Cato huënton israiro'sari hua'anëntërin. Pasanquënta' Coran ninano' huayonpi. Inaso no'pa Manasisi israiro'sa huëntoni hua'anëntërin.⁹Inapita ninanoro'sa huayonpi na'picaïso marë'. Israiro'sa nisahuaton nisharo'santa yacapatopisopita na'picaïso marë'. Piyapi co no'huiponahuë' tēpahuchinara, tēpatona'piso inaquë ta'aton cha'ëcaso marë'. Inaquë yacapataso', tēpatona'piso co i'huërëtaponahuë'. Hua'anoso niyontonpiquë nanan anoyataquë huarë' co tēpaponahuë'.

Chapter 21

¹Nihui huëton hua'anosaso pa'pi itonpa, israiro no'paquë, corto huáan iriasë nontacaiso marë; cosointa pa'nin tatamashoro'sa nopañenpa israiro'sa ya'huëpi'pa canconpi. ²Inahuaso ninontopi siro no'paquë canaan itopi: "sinioro camaitërin moisësë quëran, quëchincoi a'na ninano quiyanta ya'huëca'huaiso marë panparósa ya'huërinquë ohuacaro'santa coshatacaiso' marë." ³Sinioro camaitërinso, natërahua toná israiro'sa a'nará ninano quëtopi, nihui huëntono'sa quëtopi panpatoro'sa ya'huërinquë pëtahuanënpita coshatacaiso marë. ⁴Naporó yonquipi nicanacaiso coatitaro'sarë: insosona canatohuachin no'pa huáanëntacaiso marë; corto hua'an aron nihui huënton inahuaso, canatopishonca cara ninano cota huënton inaso, simión huënton mincamin huënton ina ninanoro'sa hua'anëntacaiso' marë. ⁵coatitaro'santa canatopi shonca ninanoro'sa hua'anëntacaiso marë; ihuërain huëtón inasó tan huëntonquë huarë patomachin manasisë huëntonta patomachin. ⁶Ina piquëran irson shinpitanta canatatona shonca cara ninanoro'sa canatopi hua'anën tacaiso' marë; inaso nipirinhue iscara huëton, asëri nitari patomachin manasisë huëntonta. ⁷Mira shinpitanta canatatona shonca cato ninano canatanpi hua'anëntacaiso' marë: ina huëntonso nopin, ga zaparon huënton itopiso. ⁸Israiro'saso' acanatatona nihui huëntono'sa nisha nisha ninanoro'sa ahuáanëntërapia pi siniorori moisësë nontatón camairinso natëtona napopi. ⁹cato huëton simión huënton, inahuanta ya quëtau tapi nisha nisha ninanoro'sa, isëquë ninanoro'sa sha'huichinquémá. ¹⁰Isopita ninanoro'saso nipirinhue arón shinpita ahua'anëntopi, cotita piyapiro'sarë inapitaso nipirinhue'nihui huënto. inahuasó nipirinhue quiriati arpa itopiso quëtopi. ¹¹Israiro'saso nipirinhue quiriati arpa itopiso quëtopi (arpaso pa'pinso ni'pirihue anacpa'pin), iprón ninanoso nipirinhue quëtopi cota huënton tananósanta ya'ipi panpatoro'sa pitarë ahua'anëntopi. ¹²Ina no'parosaso ninanorosarë chachin nani carin quëtaponarahue, iponi hui'nin inaso inari ina no'pa huáanëntacaso marë. ¹³corto hua'an arón, piyapinëupitaso iprón ninano quëtopi panpa toro'sa' pitrë chachin. ina ninanoquëso piyapi'sa na'pipi, papinanta tona piyapi tēpapisopita, panpatoro'sa pitarëchachin quëtopi. ¹⁴Jatiri itimao rēcha'chin inahuanta panpatoro'sa ya'huërinso quëtopi. ¹⁵Horóna tipirëchachin panpatoro'sa ya'huërinquë quëtopi inahuanta, ¹⁶Ain Juta inaquëran pit simis inahuarosanta panpatoro'sa ya'huërinquë quëtopi. iscon ninanoro'sa nininso ina ca'to huëntono'sa ahuáanëntopi. ¹⁷Mincamin huëntontá quëtopi capaón, Gipa ninanósas panpatorosanën pitarë chachin quëtopi. ¹⁸Anatonta quëtopi panpatoró no'paro'sa ya'huërinquë armonta ninano aipiran ya'huërinso ca'tapini ninanoro'sa quëtopi. ¹⁹Isopita ninanoro'sa arón piyapinëntipita corto hua'anosa quetopisó, shonca cara ninanoro'sa quëtopi; pastoro'sa pitarë chachin quëtopi. ²⁰coat quëmopiñenpitanta, nihui huëntoquë matopi, ihuërain huëntonso acanatatona nisha nisha ninanoro'sa quëtopi. ²¹Inahuas quëtopi siquin no'pa panpa toro'sa pitarë chachin ihuërain nopanta, ina ninaso a'na piyapi pa'pinan tēpatona'piro'sa pa'poyapiso, Gizirinta no'pa panpa torohuan nininso. ²²kisaim onta bit harón inapitanta no'pa panpatoro' ya'huëtërinso, catapini ninano ahua'anëntopi. ²³Dan huëntonta, coat mashanënpitarë chachin eltiqinta no'pa panpatoró ya'huërinso pitarë cha'chin quëtopi, ²⁴Acaron gat rimón inahuata no'pa panpa toro'ya'huërinso, inaquëran ca'tapini ninano ahua'anëntopi. ²⁵patomachin manasisë huënton, quëtopi taananta no'pa panpatoro' ya'huërinsoarë chachin quëtopi gat rimón inapitauta ca'to ninano panpatoro'sa inapita ya'huërinquë quetopi. ²⁶Inaquëran ya'huëantarin shonca ninanoro'sa ya'huëantarin panpatorosa ya'huëtërinso coatitaro'sa marë ina ninanoro'saso. ²⁷Girson piyapinën pitaso, patomachin manasisë huënton nihue huëntono'santa quëtopi, ina ninanoso piyapi'sa pa'pinan tēpatohauchinara po'opi, Biistiranta no'pa panpa toro'rëchachin quëtopi, ca'to ninanonta quëtopi. ²⁸Girso quëmopinëpitanta quëtopi cisón itopiso isacar huënton inasó, no'pa panpa toro'sa pitarëcha'chin quëtopi inahuanta. tapiranta inapochachin quëtopi. ²⁹Jarmu Incanim inapitanta catapini ninanoro'sa no'pa panpa toro'sa pitarëcha'chin. ³⁰Asir huëntonso' quëtopi misairo, apitón quëtopi no'pa panpatoro' ya'hueterinso; ³¹Hilcat rihob, inahuanta quëtopi catapini ninanoro'sa no'panta panpatoro' ya'huërinsona quëtopi. ³²Nitari huëntonso, quëtopi girsón piyapiñenpita inaso nipirinhue cariaquë, ninasó piyapisa pa'pinantatona tēpahuachinara pa'poyapiso; hamatoro cartan inapitanta cara ninano' panpa toro'santa ya'huërinquë. ³³ya'ipiyanguëran ya'huërin shonca cara ninano: Girsón piyapinënpita inaso' panpatoro'sa pitarë cha'chin. ³⁴Napoinchin nihui huënto, mirari piyapiñenpita quëtopi zaporon huëntono'sa: Jocanian cartanta no'pa panpa toro' ya'huëtërin sopitarë chachin quëtopi, ³⁵Dimanta narauta ca'tapin ninano' panpa toro'sa ya'huëriso no'pa quëtopi. ³⁶Mirari piyapi'sauta quëtopi nopin huëntón: bisëri jasa inahuata panpatoro'sa no'pa ya'huëtërinso quëtopi, ³⁷Catimo nihua inapitanta catapini ninanoro'sa no'pa panpatoró ya'huëtërinso quëtopi inahuanta. ³⁸Gad huëntonta, Ramot quëtopi caranquë no'panta panpatoro' ya'huëtërinso Ina ninanoso piyapi papinantatona tēpahuachinara pa'poyapiso manaionta no'pa panpa toro' ya'huëtërinso quëtopi. ³⁹Mirari piyapisauta quëtopi hisopón no'pa pantatoro'sa pitarëchachin jasërinta inapochachin ya'ipiquëran catapini ninano quëtopi. ⁴⁰Isopita ninanoro'saso mirari quëmopinënpita ya'huëpiso, inahuaso nipirinhue nihuihuëntono'sa ya'ipiquëran acanatopi quëtacaiso' marë' shonca ca'to ninanoro'sa. ⁴¹Nihui

ninanoro'sa ma'patopi israiro'sari hua'anëntërinso no'paquë yaipi quëran ma'patopi catapini shonca po'sa ninanoro'sa ya'ipiya quëran. ⁴²Inapita ninanoro'saso ya'huëtërapiapi no'panënanta panpatoró ya'huëtërin pë'tahuanëna coshatacaiso' marë. ⁴³Israiro'saso siniori ina no'pa quëtërin nani ira'caquërahuarë yonquirin tata mashonënpita no'panëna inahuari hua'anëntatoná ya'huëcaiso marë: ⁴⁴siniorori chachin shahuitantarin israiro'sa no'ya ya'huëcaiso' marë,co incaritërantá manitapihuë ahuëatona minsëcaiso,siniorori cha'chin pa'poyatarin. ⁴⁵Co a'ana hui'shatërantá sinioro nonpininhuë ya'ipi ma'sona yonquiri noya quëtacasó israiro'sa nininso ya'ipi nanirin huachi co pi'pishatërauta tēhuërinhuë.

Chapter 22

¹Naporo tinparo'saquë cosoiri përarin ropinitaro'sa catitaro'sa naporahuaton patomachin manasisëro'sa pera'rin.
²Inari itapon:canpitaso siniorori moisëse nontërinso chachin ninama ca nanan acorahuësonta na'tarama.
³Conpitaso nipirinhüen napoina'chin sinioro yosë sha'huerinso chachin ninama.⁴Iporaso siniore yosëri quëtërin ermano'sa chinotacoiso marë,tëhuëenchachin quëtërin napoaton panta'ina ya'huëpiquë,simiorori moisëse quëtërinso parti cortanai a'quëtëran pa'ina.⁵Naponahuë siniori ira'ca moisëse nanan sha'huitërinso chachin natëahua,sinioro yosë nosoroquë kénin ina iranën pa'tahua,nosoatëhua ina chinotahua yaipi huayanëinquëra huarë nosoroquë itërin⁶Iporaso cosoiri yosë nontahuaton a'parin huachi,inaran inapitaso ya'huëpi'pa pa'pi huachi.⁷Naporo patomachin manasisë huëntonhuaya ya'huërin moisësëri pasan itopiso quëtërin,inaran ananta patomachin quëtërin cosoiso ermano'santa patomachi quëtërin pasaan itopiso,inaran cosoiso inpitanta quëtërin pasaan itopiso inaran cosoiso inpitanta quëtërin cortanai a'quëtëran,cosoiso inapita a'parahuaton yosë nonterin.
⁸Ina tapon:"pacohuachi ya'huëramaquë,quëpaco coriqui,ahuacaro'sa,prata,oro,sha'pi hua'ana,hua'namia,inaran a'moramasonta iparinpitarëquën nipatomatoco ënëmicoro'sa sapatenën itërin."⁹Inara nopin,shinpita,Caa,Manasis huënton huaya huënantopi peinënaquë,israiro ninano siro nopa,patahucadona,canan nopa parti pa'pi huachi.caraa itopiso inahua no'panënaquë pa'pi sinioro natëatona moisesërishahuitërinso chachin nipi.¹⁰Inapitaso cortanaiquëran canan nopaquë ya'huëpiso ropanitaro'sa,catitoro'sa inaran manasesi huëntohua itopiso artaro ni'pi na'piquëran cortanai pirayan,panca masho ni'pi.¹¹israiro natantepi ina nipiso,inaran topi:"Ni'cochi nopin ninano,caa,manasisi huëntohuaya inapitaso artaro nipi,canan nopa notënanquë ni'pi,canan nopa notënanquë ni'pi topi caraa,inaran manasisi huëntóahua itopi,inapita cortanai ina piraya ya'huëpisopi israiro ninanoquë ya'huëpi.¹²Inapita natatohuachinara,nihuëntopi israiro ninanoquë siro nopaquëpa' niहुëntopi ahuetacaiso marë.¹³Naporo israirosa'se nanan sha'huinapiro'sa a'papi ropanitaro'sa,catitaro'sa inaran manasis huënto huaya itopiso a'papi,caraa nopaquë.Nipirin inahuanta,a'paipi eliazar hui'inin,huinisi itopiso.¹⁴inaran shonca hua'anosa nisha,nisha tatamashoina quëran nipiso israiro'sa huë'pi,anaya,anaya huënton ya'huëpiso huë'pi israiro ninanequë.¹⁵Inapitaso huëpi,nopin ninano queran,caa,inaran manasis huëntohua inapita huëpi cara nopaquë ina'quë ninontatona topi:¹⁶"Na'aro niहुëtonaiquë sinioro chachi tenin:¿Máta inaso co noyahüë tënama,canpitamini,quiya israiro'sacoi chinoteraiso sinioro yosë co natëramahue,artaro nicatoma co noyahüë nisarama yosë co costarinsohüë nisarama?"¹⁷¿Co'nina no'tohuaro oshahuanëhuahuë ni'ton? co oshanënpaco inquëchatërarinpoahuë,nipirinhüë naporama. Ina oshanënhuaso mare niहुëntonenhua que chini'quën conio jinioro ocoterinpoa?¹⁸¿Naporo tahuëri'sa nanitërama sinioro a'pocamaso?canpita co noyahüë nipatama ipora tahuëri co nipon tashiraya sinioro'so ano'huitarama ya'ipi israiro'sa ana'intochinachin nisarama.¹⁹Canpitan napóanin nopa acohuatama cotaminarama nopoaton yosë pëinëquëchin nahuëcamaso nanitapoma,ana nopa ya'huëtacaso nanitapoma nipirin co huachi tēhuëcaso nanitaramahuë,yosë co canpoateranta noya nicainpoaso nohuatarihuë canpitamarë ana artaro nicacaso ya'huea'pon itopi.²⁰¿Zëra huininsó acanitopiso co pahuatërinhuë yosë marë nonacaso,ma'sharo'sa yosë quëtacaso co pahuatërinhuë?¿Co no'huitërinhuë israiro'sa marë?Ina quëpiso co naponin piyapihuë."²¹Naporo Nopin huëntonso,caa inaran manasisë huënlo'huaya itopiso,inapitaso a'panitopi,israiro'sa hua'ano'sa itapona:²²! sinioro'so,Tata yosë,ya'ipinanitaparin!;Ina nitotërinso,israiro'sa anitotacaso!coso sinioro conatëhuatohüë,naponim nisarëhua,co ni'cha'ësarinpoa hue.²³Ina artaro nipiso yosë a'pocase marë nipi canpoa nipatëhua artaro ina chinotamarë,inamarë ma'sha a'pëcaso marë nipatëhua.siniorori inapita aparësitatin.²⁴¿Co! tahuai hue'sarinsotehuataatëhua nisarëhuahuë huinanpoanta nitotacaso marë ¿Mata ya'huëtërinquën sinioro nicacaso mare?²⁵ sinioro quëtërinpoaso cortanai i'i naniconinsotaëchinchin canpitanta nanirama.Canpitaso ninanonëma nopin,ana ninanonta caa itopiso co yosë ina tahuërëterin.huinanpoapita tēhuëchinso sinioro chinotaponaso.²⁶Campoaso tēcarihua,pa'ahua niahua a'na arataro,co'oinaquë masha yosëmarë acorëhuaso a'pëcamarëhuë,nisarëhua naporahuaton co inaquë sacatamarëhuë nisarëhuahuë.²⁷Napoaton canpoaso topinan ni'nicacaso marë napoarëhua,canpoa shinhuarinpoa tēhuëchinso campoa piquëran ya'huëhuachina inapita tēhuëchinso yosenënpoa chitaponaso,cotësapihuë tahuëri hue'sarini'ton napoarëhua co taponahuë:"co yosëquëranso inapochin ya'huërinhuën".²⁸Napoa'huachaso:'canpoarin shinpia sha'huitarihuaso tahuëri huë'sarin tatona isopochin nipi itaritwaso:'i'sopitaso tatamashoro'sa nipiso yosë artaronën itarihua.²⁹Yosë a'quë pochin ininpoa ,ni'ton pa'ahua,artaro niahua inaquë chinotacaso marë, yosë peinën notënanquë niahua topi topi.³⁰Corto hua'an huinisëso,hua'anosa camaiton acorin huëntonën nipisopita a'paicaso marë nopinta nanan acorin ina ninanoquë ya'huëpisopita caa manasisë napotopi,canpitaso pa'pinoya ni'ninquëma.³¹Corto hua'an iriasë ina huininsó finisë itopi inahua ninanoro'saso nopin,cat,manasisë ninanonënpita nontaton itapon:Iporaso tahuëri sinioro canpitarëchachi ya'huarin,co canpitariso manta tehueteramahuë ni'ton.Ipora canpitaso sinioro chachin

imirinquëran nicha'ërinquëma.³² Naporo finisëso, huentarahuaton ya'ipi noya cancantopi, ina nipsio israiro'sa shahutërin nitotacaso marë israiro'saso shahuitërin nitotacaso marë israiro'saso yosë nontopi co huachi niahuëcaiso marë.³³ ya'ipi noya cancantopi, ina nipiso israiro'sa shahuitërin nitotacaso marë israiro'saso yosë nontopi co huachi niahuëcaiso marëhuë.³⁴ Ropinitaro'sa, Gatitaro'sa inapitanta përapì, inahua ni'tonanquë artaro nipisoquë, Yosë nontopi inahuanta nitotacaso marë, no'tequë yosë ya'huerin tēcacasio marë."

Chapter 23

¹Huáqui tahuëri na'huërin piquëran,siniori israro'sa catahuarin ya'ipi inimiconëna' acanapiso' piquëran.siniorori achinotërinso tahuëriquëhuarë,cosiso' mastioya ninin huachi. ²Naporó cosoiso' ya'ipi israiro'sa përarin.Ansianosa,Huánósa,coisëro'sa,santaro huaanósa',isopochin itërin:"casa' nani mashoterahuë huachi. ³canpitari ni'nama ya'ipi huëntonósa yahuerëhuesó sinioronënpoá catahuatonpoá noya yahuëcahuaso quëterinpoá ina sioñioro cha'chin chiniquën nanantaton inimiconenpoá miusërin. ⁴Ni'co' cariima' ya'ipi huëton no'pa quëtëranquëma canpitari hua'anënta caso marë,cortaniiquëra huarë pancai marëpahuarë ⁵sinioronënpoari ocoirin.inari chachin campitarë nisapisonta' ocoyantapon inari no'panëna' matahuaton campita quëtëranquëma',hua'nënëntacasó marë;sinioronënpoá sha'huitërinposo' chachi nitëranquëma'. ⁶chiniquën cancautatoma',noya hua'anëntoco,inapoatoma' ya'ipi moisésëpënëto nananninshitërin so pochachi nicacaso marë:ama nisha yonquia toma' capitarë ya'huëapisó rëquëma' yonquipisó nonancosohuë, ⁷amá mamanshinënatërantayonquiatome' inacha' natëarahué paya tocoso huë.ama moshorahuaton moshacosohuë. ⁸Sinioronënpoa chaso;yosëni'ton morishoratomé moshacó iporahuanta' inapoaramánichaon chachin inapocó. ⁹Sinioronënpoachachin catahuarinpoá panca naciono'santa' co nanitopihuë chiuitinpoasó iporahuanta' ¹⁰insotërantay canpita huëntoquëran nipachin huaranca piyapi niponárai huë ta'ananpiapi sinioronënpoaso' pa'pi chiniquën nanantërin.inaso' canpoá catahuainposo marë ya'ipi inimiconën poa' minsërin inaora chachin catahuainpoasó sha'huitërin poasó chachin ninin. ¹¹inaichi yonquiatomá natanco',sinioronënpoasó yosë niton,nosoromiatasó marë'. ¹²napoaponahuë co'natëtomahuë iso naciono'saquë yahuëpiso' mamanshinëna' moshorahuatamá moshapatama,inapita sanapisá mapatamá,inapi sanapisá ya'carihuatamá. ¹³Inapopatamasó nitotoco sinioro nënpoá co huachi isopita nacionósa conpitaquëran ocoyarinhue inahua chasó canpita huënsonquëya'conë sopochin nitëranquëma',naporahuaton huihuipirinën posopochin nitëranquëma' inapatoma' isó noyaro'pa sinioronënpoá quëtërin poasoquë chiminaquëhuarë nisaramá. ¹⁴iporasó caso' isoro'paquë nonpitë ira patëresopochin nininso' ya patarahué huachi,conpitaso' ya'ipi cancanëma quëran huayanëma quëra huarë nitotëramó inasó,co'ána nananyantërantatëhuërinhuë,ya'ipi noya nininso' sha'huitërinpochachi,quëtërinpoa sinioronënpoa' sha'tërinpoaso chachin ninin.ya'ipi inapita campitaque canquirin co'ana nanatërantá tëhuërinhuë. ¹⁵Nicaponahuë inapochachin yaipi sinioro nënpoá quëtëinpoaso' sha'huitë rinpoaso pochachin co'noyahuë ya'huëcahuasonta' quëshiariupoá ya'ipi sinioronënpoá noyaro'pa quëtërinpoaquëran ata'huantipoa quehuarë nitëranquëma'. ¹⁶inapochin nitëranquëma canpitari conatëtomahuë,sinioronënpoá yosë ni'ton nanan anoyatërinpoaso'tapipatamá,noya nicatë huá no'pa quëtërinpoaso hua'anëntacaso nipirihuën,canpitasó paatomá a'napita yosëro'sa mounshorama quëran moshapatamá sinioronënpoasó na'con no'huitontëquëma' sinioronën poá noyaro'pa quëtërinpoaquë anaroachin chiminacaso' quëtëranpoa."

Chapter 24

¹Inaquëran, Cosoiso ayontontarin, ya'ipi israirosa huënton, Siquin ninanoquë, përasarin ya'ipi israiro ancianorosa, asacatërsopita, chini'quën hua'anosa, sontaro hua'anosa, inpita ya'ipi yosëquë yanorapi. ²Cosoiso ya'ipi piyapisa itarin: Iso mini Israiorosa sinioronën, yosënën, tësarín: Ira'ca shimashonëmaso, Tari itopiso huinin pitarë chachin yahuërapí, isha aquëtëran Ifrati itopiso. Huininpitaso, Abrahan, Nacor, inaquë yahuaponapochin nisha, nisha, mamanshi mosharapi. ³Abranso, inaquëran ocoisarahuë. Ocoirahuato, yaipi iso nopa patacaso marë camairahuë niton, ya'ipi patërin. Inaquëran ca nohuanton cha'chin shi'inpita na'amiatarin. ca'a nohuanton huinanhuanpachina Isaco itërin. Ina'ton capitaso shimashonëma. ⁴Isaconta ca'a nonhuanton cato huinanhuanin. Cacopo, Isao, inapita. Isaoso, seir motopirosa parti nopa quëtarahuë. Cacoposo napoaponahuë, huininpitarëchachin, iquipito parti pa'pi. ⁵Hua'qui quëran shimashonëmapita catahuarahuë. Inaquëran ocoicahuaso marë Moisésë, Aaron, inapita aparahuë. Chiniquën iquipitorosa aparësitato, shimashonëmapita ocoirahuë. ⁶Nani iquipitoquë quëran pipihuachinara, ina copirnososontaronënpitarë chachin, imasapi. Quëhuai marëquë huarë imaquiapi. Quira torononanosaquë, cahuariososaquë, inaquëpita imasapi. ⁷Napotohuachinara, shimashonëmapitaso catahuacaso marë nontërinaco. Napoaton inapita catahuacahuaso marë inapita pinënaquëran, pa'pi tashiro acoarahuë. ca'to huëntonosari cha'chin ahuan'canapi. Ca'a nohuanton cha'chin, marërita imotohuachina, iquipitorosa taqui'itapi. Anaquëma iquipitorosa napotërahuëso ninama. Inapiquëran canpitaso, hua'qui inotëro parti yahuërama. ⁸Inaquëran carinquëma, amororosa yahuëpique quënanquëma. Cortanii aquëtëran, yahuëpisopita'ton chinitërinëma. Chinitopirinquëmahuë, carinquëma catahuaranquëma ni'ton, nanitërama inapita minsëcaso. Inapotatoma, noparosaso ya'ipi hua'anëntërama. ⁹Sipor huininso Paraco itopisonta, piyapinënpitarë chachin chinitërinënuquëma. Canpita canainquëmaso marë, inahuaso pioro huinin paramo itopiso përarin. Huëcaton, ama huachi noya yahuëcaiso marëhuë, shahuitiquë itacaso marë përarin. ¹⁰Inaso nipirinhüen, co caso nohuantërahuë, inapochin nitinëmaso. Co inapochin nitatënuquëmarahuë ca'a nonhuanton, noya yahuëcaso marë shahuitëranquëma. Inapotatënuquëma, carinquëma nicha'ëranquëma. ¹¹Inaquëran canpitaso, cortanii aquëtëran panama. Pëntontatoma, quirico ninanoquë nicanama. Ina ninanoquëso nisha, nisha, piyapirosa yahuëpi: Amororosa, huirisiorosa, cananosa, itirosa, quiriquireosa, iporosa, quiposorosa inapita yahuëpi. Inapitaso nacon chinotopirinhënuquëmahuë, Carinquëma nacon catahuaranquëma, niton inapita minsërama. ¹²Cato Amor copernosanta, aquëtëran yahuëpisopitanta, co canpitari minsëaramahuë. Co pëchinnanëma quëran minsëaramahuë. Cari yaipi apayanahuë niton, ta'ananpiarinëma. Cohuara inapitaquë, nicanyantërasënuquëmahuë, ta'ananpiarinënuquëma. ¹³Ipóra canpitaso, carinquëma quëtaranquëma, ninanorosaquë co sacaihuë yahuarama. Anapita sacai nipiquë yahuarama. Oparosa, asitonarosa, inapitanta co canpitatariso shapiramahuë, nitërsinsopita canama. Yaipi noparosa quëtaranquëma, masha yahuërinso pitarë chachin, tënin, itërin: Inaquëran ta'antarín. ¹⁴Ya'ipi naporahuëso yonquiatoma, sinioro tēhuatoco. Ya'ipinquëma, tēhuatatoma notëquëna'chin ni'co. Ira'ca shimashonëmapita, iopiratisii yonsanquë yahuapona. Nisha, nisha, mamanshi moshapi. Inapochachin, Iquipitoquënta nipi. Inapita, aporahuatoma sinioroichin chinotoco. ¹⁵Napoaponahuë' co sinioroichin, chinotohuatamahüë, ipora tahuëri huayonco, insosona yachinotëramaso: ¿shimashonëmapita iopiratisii, yonsanquë yahuapona, nisha, nisha mamanshi moshapiso nica? ¿Amororosa mamanshinëna, moshapiso' nica? Caso nipirinhüë quëmopinëhuëpitato'co chachin sinioro chinotërai. ¹⁶Napotohuachina, israirosari apanitona itapona: Co nonhuantëraihuë, inapochi mamanshi moshacahuaiso. Sinioro ayonquirincoi, ama inapochin nicacahuaiso marëhuë. ¹⁷Iquipitorosaso, chini'nquë asacatonaco, aparësitopirinacoihuë, inaquëran ocoirinaco. ¹⁸Shimashonëhuëipitanta ocoirin. Quiya nitonëhuëiquëcha'chin, pa'pi huë'huëpiro' nininsonta na'aro ninin. Huë'naiquë nisha, nisha piyapisa, yahuëpique nahuëtëirai. Tahuëri, tashirë chachin apairincoi. ¹⁹Napopirinhüë, Cosoiriso itapon: Yosëso, noyasa'chin ninin. Na'poaton apitatënuquëma, co nisha, nisha, chinotamaso quëtërinquëmahuë. Co noyahuë cancantatoma oshahuanpatama, co ahuantarinquëmahuë. ²⁰Inapita aporahuatoma, nisha nisha mamanshi moshahuatama, sinioronta ihuëretarinquëma. Na'con catahuasapirinhënuquëmahuë, chini'quën anai'ntarinquëma huachi itërin. ²¹Napohuachina, israirosa'so topi: Co napoaraihuë. Sinioroi'chin quiyanta, chinotarai topi. ²²Inapiquëran Cosoi, ta'antarín: Sinioroichin chinotarai, tēnama niquëhuarë, canpitaora cha'chin, naporama itërin: Quiyaoracha'chin mini naporai, topi yaipiquëran: ²³Ya'ipi mamanshi mosharamasopita, nipachin apoco. Inapita tēhuëchinso apohuatama, ya'ipi cancanëmaquëran, Sinioroi'chin, natëarama huachi. Inasachin, israiro'sanpoaso chinotërehua itërin Cosoiri. ²⁴Sinioroso, yosënënpoa ni'ton, inasa'chin chinotarai. Naporahuatón, ina camairinpoasa'chin nisarai, to'pi, ya'ipi israiro'sa. ²⁵Naporo, tahuëri Cosoiriso, ira'ca yosëre anoyatopiso, israiro'sa shahuita'antarín. Siquimo ninanoquë, naporin. Sinai motopiquë, shahuitaton, pënëntërinso, camaitërinso, inapita shahuitërin. ²⁶Inaquëran, ya'ipi inapita yosë pënëntërinso, quiricanën nishitopisopita shahuitërin. Ya'ipi inapita

sha'huihuachina. Isina nararoquë, pan'ca na'pi acocaiso shahuirin. Camaitohuachina, yosë chinotacaiso marë pëi'piso, piranyan acopi.²⁷ Inaquëran, yai'pi israiro'sa itan'tapon: Ni'co, iso napiso ana tahuëri, ayonquiarinpoa. Ipora tahuëri, Siniro sha'huitërinpoaso natanatëhua, apanirëhuaso ayonquiarinpoa. "yoscoa'rë inasachin chinotarai " ténamasonta ayonquiarinquëma. Ina na'pi nipatama ayonquiarinquëma itërin: ²⁸Inaquëran Cosoiso, yai'pi israiro'sa, yahuëpiquë apa'antarin. ²⁹Cosoi chimininsolnaquëran, Cosoiso chiminin. Pasa shonca pi'i, yahuëtapaso chiminin. Yosë piyapinën ninin inaso. shahuitëranquëmaso, chachin nahuinin. ³⁰Chiminpachina, nopanënuquë papitopi. Nopanënso, tinato-sëra ninanoquë, yahuërin. Inaso, ninano, iprain huënton, israiro'sa nopa mapiquë yahuërin. Ca'asi motopi quëran, pëtëtë parti. ³¹Cosoi, chiminaquë huarë, israirosaso sinioroichin, chino'tapi. Ancianosa, siniorori , nosororinso, nipisopita, chiminaquëhuarë, sinioroichin chino'tapi. ³²Cosi nansëquën papitopiso. Cosi nansëquën , iquipito quëran quëpisonta, siquimo ninanoquë pa'pitopi. Ina nopaso cacopo ira'ca, siquimo Pa'pin amoru itopiso, huininpita pa'antërin. Pasa coriqui marë, pa'antërin. Ina nopaso cosi shin'pitanquën, ninin huanchi. ³³Ina piquëran, Aaron huinin, Iriasaronta chiminin. Chiminpachina, quëmopinënpitari huinin, Huinisë itopiso, nopanënuquë papitopi. Inaso nopa iprain, huënton, israiro'sa nopa mapiquë yahuërin. Inaquë, Cosoiri nopa quëtërin ni'ton, inaquë papitopi.

Ruth

Chapter 1

¹Hua'ano'sa Israiro no'paquë hua'anëntasoi, tanarotopi. Napoaton a'na Cota huënton quëmapi Pirinquë ya'huërinso', pipirin. Sa'in nisahuaton, cato hui'ninpitare'chachin, Moapo no'pa'pa yacapatapona pa'pi. ²Ina quëmapi'so', Irimirico itopi. Sa'inso', Noimi itopi. Hui'ninpitanta', Maaron, Quirion inapita itopi, Inapitaso', Pirin piyapiro'sa ni'tona, Iporataro'sa itopi anta'. Inapitaso' Moapo no'paquë canconahuatona, inaquë yacapatopi, ³Hua'quimiachinquëran Irimiricoso', chiminin. Napoaton Noimiso', quëyoronaton, cato hua'huinpitarë'achin quëparitërin. ⁴Hua'huinpitaso', inaquëranchin sa'api. Moapo sanapi'sa mapi. A'naso' Orpa itopi. A'nanta', Rota itopi. Inatohua inapitaso', shonca pi'ipi pochin yacapatopi. ⁵Inanapo pi'iquëran pochin, Quirion, Maaron inapitanta', chimiantapi. Napohuachina Noimiso', sa'ahuamia quëparitërin. ⁶⁷Noimiso yacapa

Chapter 4

¹Inaquëran Po'oso Napëconahuaton Ya'coanamën Huëseconin. Inaquë ya'caria Quëmopinën Ya'huëpisopita Shahuiterin Niton, Ya'cariquipi .Huëco Huënsëquico.Inaquëran piyapisaso huënsëquipi.²Inaquëran, Po'oso Nipirinhüë Shonca Mashorosa Ninanoquë, Ya'huëpisopita Hua'yonin. Huënsëquico, Itërin.Inaquëran Huënsëquipi.³⁴Po'oso Quëmopinë Ya'caria Ya'huërinso Napoterin.Noimi Huënantarin Mo'a Ninanoquëran,No'pa Pa'anin, Inaso

Ezra

Chapter 1

.¹Pi'i canairinamën Pirsia Copirno Ciro itopiso' iporahuarë' a'na pi'ichin hua'anëntaso', Naporo Irimiasë quëran Sëniro noninso' nanicaso marë, Ciroso nanan shahuirin. Ya'ipi hua'anëntërinquë nitotaimarë nishitaton a'parin:
²Caso Siroco . Pirsia Copirnoco ni'to napotaranquëma', sënioro Yosë ni'ton, ina'paquë hua'anëntarin. Ina quëtërinco Ya'ipi no'pa hua'anëntahuaso' marë. Sha'huitërinco ni'ton, Quirosarinquë ina chinotacaso' marë pëi anitarahuë ina ninanoso' Cota parti.³Na'poaton Sëniro piyapinëma', ni'ton paco. Paatoma' sënioro chinotacaso pëi' ni'co quirosarinquë, Sënioroso Yosënëma ni'ton, catahuainquëma' pëinën nitacaso'marë'. Yosë cha'chin inaso' Quirosarinquë ya'huërinso'.⁴Inpitasona ina piyapi nipachina', niyacapapisopitari catahuarin: Prata, Oro, ma'sharo'sa, pë'tahua, inaquëran pita catahuaina'. Inahua nohuanton Yosë pëinën nicacaisomarë Quirosarinquëpa:⁵Ina nitotatona'Cota huënton hua'ano'sa', Mincamin huënton hua'anosa', Corto hua'anosa', nihiuro'sa', ya'ipi inapita yonquipi. sënioro nohuanton ina pochin yonquiatona' nipi. ⁶Ina nitotatona' niyacapapisopita Prata, Oro, ma'sha pa'ton nininsopita, pë'tahua inapita quëran catahuapi: Inapoatona' inahua nohuanton Yosë pëinën nicacaisomarë ma'sha acopi.⁷Sëniro chinotopiso' pëiquë nisha nisha ma'sha ohuarapiso' ira'ca ya'huërin. Yahuëpirinhüën', Napocotonori Quirosarin quëran ocoirahuaton, mamanshinënpita mosharinquë pëiquë acorin. ⁸Copirno Ciro itopisoari ayantërin, Ayantohuachina Mitritatisë itopisoari ma'parin. Inaso', pa'ton nininsopita ta'panapi hua'an quëtërin . Inaso' Cota huëntonquë yahuërinso:⁹Ya'ipi inaquë ohuarapiso pichipiso, cara shonca tazono'sa Oro quëran nininso', huaranca tazono'sa prata quëran nininso', ca'to shonca iscon cosuroahuaro'sa. ¹⁰Cara shonca tazono'sa Oro quëran nininso', catapini pa'sa shonca tazonahuaro'sa prata, quëran nininso' nisahuaton huaranca ma'sharo'sa ohuarapiso'. ¹¹Ya'ipi inaquë ma'sharo'sa ohuarapiso oro nisahuaton prata quëran nininso' a'natërapo huaranca catapini pasa inana'po Sispasarori quëpantarin Quirosarinpa

Chapter 2

¹T'supita pi'yapirusasu prupincia quëran i'na'huasu nan'përin pan'la cu'piernuri a'sacaterinsu Na'pucu'tunusuru cu'pierno i'nasu na'purahuaton u'cuia'tarin Ba'pi'ronia, quëran pi'yapisa a'yanpisu a'naya anaya ni'nanunënaquë Qui'rusarin Quëran na'purahuaton cu'tiaqueran. ²I'na'huasu huëpi Zu'uru papirirë, Jitsua, Ne'miasë, Si'raias, Rei'laias, Martu'quio, Bir'san, Mis'paro, Bigpai, Ri'un, Pa'ana.I'su ri'guistronëna ya'ipi Is'rairusa pi'yapinëenta ni'na'nuquë ni'nishirapipisu. ³T'supitasu Pa'aru huininpita shinpita: ca'atu huaranca pa'sa can'chisunca ca'tu. ⁴Si'fatias: shin'pitanta ca'rapasa can'chisëyun'ca ca'tu ⁵Ara: shi'pitanta can'chisëpasa can'chiseyunca, a'na'tërapu. ⁶Pahut Muab, Ji'suab: i'napitanta shin'pi'ta ca'tu hua'ranca pu'sapasa, ca'tu. ⁷T'ram: shin'pitanta hua'ranca ca'tupasa ana'tërapu yun'ca ca'tapini. ⁸Eatu: shin'pitanta is'cun pa'sa ca'tapinishun'ca a'natërapu. ⁹Za'cay: sin pi'tanta can'chisëpasa can'chisë shun'ca. ¹⁰Pa'ani: shin'pitanta can'chi'pa'sa ca'tapini yun'ca ca'to. ¹¹Pe'ipai: Shinpi'tanta shu'tapasa ca'tushunca. ¹²Azgrad: shin'pitan'ta hua'ranca ca'tupasa ca'tushunca ca'tu. ¹³Ado'nicam: shin'pitanta shu'tapasa can'chisë shunca su'ta. ¹⁴Bigvai: Shin'pitanta ca'tu huaranca ana'tërapu shun'ca su'ta. ¹⁵Adin: shin'pitanta ca'tapinipa'sa ana'tërapu shunca ca'tapini. ¹⁶Atiro: piyapinënpirë na'puraihuaton Es'quianta: is'cun shunca pu'sa. ¹⁷Bizai: shin'pita cara'pasa ca'tushunca cara. ¹⁸Jura: shin'pita pa'sa shun'ca ca'tu. ¹⁹Hasum: pi'yapinënpitanta catu'pasa ca'tushunca cara. ²⁰Giparo: pi'yapinënpita is'cunshuca a'natërapu. ²¹Pirin: pi'yapinënpita pa'sa ca'tushunca ca'ra. ²²Nitufa: pi'yapinënpita a'natërapushunca su'ta. ²³Anatut: pi'yapinënpita pa'sa ca'tushunca pu'sa. ²⁴Asmavit: Piyapinënpitanta ca'tapinishuca ca'tu ²⁵Quiriat Jiarim, Cafira I'naran Bi'iro: can'chisëpasa ca'tapinishunca ca'ara. ²⁶Rama Gipa: pi'ya pinënpita su'tapasa ca'tusunca a'nará. ²⁷Micmas: pi'yapinënpita pa'sa ca'tushunca ca'tu. ²⁸Bitel i'naran Hai: pi'yapinënpita ca'tupasa ca'tushunca cara. ²⁹Nibu: pi'yapinënpita a'na'tërapushunca ca'tu. ³⁰Magbis: pi'ya'pinënpitanta pa'sa a'natërapu shun'ca su'ta. ³¹Elan: a'napita piya'pinënpitarë hua'ranca ca'tupasa an'tërapusun'ca ca'tapini. ³²Harim: pi'yapinënpita ca'rapasa ca'tushunca. ³³Lod, Hadid i'naran Ono: piya'pinënpita can'chisë pa'sa ca'tushunca a'natërapu. ³⁴Jirico: pi'yapinënpita ca'rapasa ca'tapishunca a'natërapu. ³⁵Sinaa: pi'yapinënpita ca'ara huaranca can'chisë pa'sa carayunca. ³⁶Curtu hua'a'nusanta: quë'mupinënta Je'taias, Je'sua pei'nënuquë: is'con pa'sa can'chisë yunca ca'ra ³⁷I'miri: quë'mupinënpita hua'ranca a'natërapu shun'ca ca'tu. ³⁸Pasur: quë'mupinënpitanta hua'ranca ca'tupasa ca'tapi'shunca can'chisë. ³⁹Harin: quë'mupitanta hua'ranca shunca can'chisë. ⁴⁰Levi'tarusanta: quë'mupinënpita Jisua i'na'ran Cadmira quë'mupinënpita Ho'davia: can'chisë shun'ca ca'tapini. ⁴¹Cur'tuquë can'tanapirusa, Asaf: pa'sa ca'tusunca pu'sa. ⁴²Ya'cua'na: ca'mayu'rusa quë'mupinënpita Salum; Atero, Talmún Acub, Ha'tita Supai: pasa' carashunca is'cun ya'ipi. ⁴³A'naquën ni'huayunpi curtu pei ta'pacasu ma'rë: Zi'ya, Ha'zua, Ta'pau, ⁴⁴Qui'rus, Siaha, Paiton, ⁴⁵Liba'na, Ha'capa, Acub, ⁴⁶Ha'gab, Sarumai, i'naran Haran. ⁴⁷Gideri, quë'mupinënpita Gider, Ga'ar, Riaia, ⁴⁸Rizin, Nicuda, Ga'zam, ⁴⁹Uza, Pacian, Bisai, ⁵⁰Asina, Miumim, Nifosin. ⁵¹Bacbac, Hacufa, Harhuro, ⁵²Basrut, Mihida, Harsa, ⁵³Barcus, Sisara, Tima, ⁵⁴Nizia, Haifa. ⁵⁵Sarumun: quë'mupinënpita ca'mairinsu quë'mupinënpita, So'tai, quëran Sufirit, Piruda, ⁵⁶Ja'ara Darcun, Gideri, ⁵⁷Si'fa'tia, Hatir, Puquitir Hasepain, Ami. ⁵⁸Ya'ipiquëran ya'upi, ca'rapa'sa is'cunshunca, catu: quë'mupinënpita ina'huaquëran hua'yunpisu, curtu pëi'ta'parinsu ca'mairinsu, quë'mupinënpitanta ya'ipi sarumunquën. ⁵⁹A'naquënsu pa'pisupita Tir Mila, Tir Harsa, Quiruab, Apëitán, I'mir, na'papunahuë cu'bnanitupi'uhë ti'nicaisu Is'rairu pi'ya'pinën, ⁶⁰ya'yunahu'tana su'tapasa a'tëraru shun'ca ca'tu quë'mupinënpita, Dira'ia, Tupais, Ni'cuta. ⁶¹Na'pua'punahuë cur'tu hua'an quë'mupinënpita. Ha'pias quë'mupinënpita, Cus, par'sialai (in'nasi ma'nin Parcilai huinin, ina'su Gircaru, I'tupi). ⁶²Na'purahuaton yu'nipi re'gitru nëna un'pu nishi'rapicai'suna, na'papunahuë cu'quë'nanpihuë, na'pauton hua'anquëran, u'cuipi, cu'huachi pa'tërinhuën. ⁶³Na'pura'huaton capirina'tururi i'tapuna can'pitasu huachi, cuisharu ca'sa'ramahuë pa'ton ni'ninsu a'na'a, hua'an nuantaquëhuarë Urim i'naran Tumim, nu'huantaquëhuarë. ⁶⁴A'nahuënton na'nirinsu, ya'ipi ni'ninsu ca'tapishunca, ca'tu hua'ranca can'chisë pa'sa, can'chisë shuca, ⁶⁵cu'ú ya'tunihuën quë'mapisa ca'mairinsu sa'napisanta ca'mairinsu (i'su'pitasu na'nipi can'chisë hua'ranca ca'rapasa ca'rashunca can'chisë) na'purahuaton hua'yunpi can'tana'pi, quë'mapisa, sa'napirusa, curtu pëiquë (ca'tupasa). ⁶⁶Ca'hua'rionënpita can'chisëpasa ca'ra'shunca, suita. Mu'ranënpitanta: ca'tupasa ca'tapini shun'ca a'natërapu. ⁶⁷Ca'miu'nënpitanta, ca'tapinipasa cara'shunca, a'natërapu. As'nunëna: Su'tahuaranca, can'chispasa ca'tushunca. ⁶⁸Un'purusuna i'nahuasus pa'pachinara Së'ñiuru, pei'nënuquë, qui'rusarinpa ta'tamashunënpita, hua'anusa, ca'niaritupi ofrënta yun'tunacaisu, ina'huara yun'quinënaquëran, a'na pe'i, ni'caisu ma'rë. ⁶⁹I'nahuara yun'quinëna quëran ni'sapi un'pu sa'catapunata, can'chisëshunca a'na'a hua'ranca pa'tërinu curiquira'chin. Na'purahua'ton pa'sa cu'tun, cur'tu hua'an a'murinsu. ⁷⁰Na'purahuaton, cur'tuhua'anusa i'na'aran, lipitarusa, ni'nanu, cur'tuquë can'tanapirusa. I'na pi'quëran ya'cuana ca'mayurusa, a'naquënsu hua'yunpinan cor'tu pei'quë ca'tapatërinu ni'na'nuquë ya'upisu. Ya'ipi pi'yapisa, is'rarusa, ya'hujapi ni'na'nunënaquë.

Chapter 3

¹Canchisë yoqui nanihuachina Israiro saso yahuëpiso ninanonënaquë chachin huëantapi naporo yoquiquë. Yahuëpiquëran hue'sahuatona, quirosarinquë niyontonpi yaipi insairo'sa niyontonpi, coanaya téranta panhuanpihuë. ²Naporo Cosoi itopisosó corto hua'á yaconin, Inaso papin Cosata itopi, saratiro huinin soropapiro itopi inanta corto ha'an yaconin, ina cato hua'anosa iinpitaréchachin, Siñoro chinotacaiso marë' yosë artaronën nipi. Iraca Moisésëso' siñoro íyapinën niton ina camaitërinso chachin masha tepatona oshanënamarë artaro aipi ahuiquitopi. ³Naporo artaro nicatona noya acochanpi inaquë yahuapisopita tēhuatatona inapochinacopi. Inapoatona nani tasiramiachin, nani ihuaraya Siñoro chinotacaisomarë masha tēpapiso yaipi ahuiquitopi. ⁴Naporahuaton pēnētērinso quiricaguë camaitërinsochachin, nanitahuëri masharosa tēpatona oshanënamarë yaipi ahuiquitopi. Onposona nani tahuëri ahuiquitacaiso camaitërinso' chachin nipi. ⁵Naporahuatona, nani tahuëri, nani yoquiahuarai quënta oshanëna'marë ahuiquitopi. nisha nisha Sēñoro marë pita yahuërinquënta inapopi. Inaquëchachin inahuara nohuanton Sēñoro marë masha quëpachira ahuiquitopi. ⁶Naporo yoqui yanatirinsu tahuëriqueran huarë, oshanënamarë masha tepapiso yaipi ahuiquitacaisomarë Caniaritopi. Co Siñoro chinotacaiso pēi nishatēraponaraihuë artoronënso nani noya nipi. ⁷Inaquëran pēi napirosa, nontē camayorosa inapita pahuërēpi. cosharo, o'ocaiso, toma, inapita tiro piyapiro'sa quëtōpi, siton piyapirosanta quetopianta inapitaso nipano motopiquëra nonara ocoyatona', marë quepatomacaiso camaitërinso chachin nipi. ⁸Soropapiro, cosoi, corto huaanosa, nihuirosa, yaipi huënantapisopita, inapita siñoro chinotacaiso' pēi niantacaiso' cañaritantapi canquintapiquëran huarë, nani cato pii, cato yoqui nizarin Nihuirosa cato shonca nacon piipitopiso, huaanosa pochin sacatoro'sa camaicaiso'marë acopi. ⁹Yaipi sacato camaitacaiso marë isopita huaanosa yahuëpi: Cosoi corto hua'an Catomiri, Inatato, huininpita, quēmopinēnpita, inapitaso nihui huënto israirosarachin. ¹⁰Siñoro chinotacaiso pēi simintoquëran acoaso, capa cancantatona, Yosë chinotapi. Corto hua'anosa Siñoro chinotaimarë amopiso', amopi ina amosahuatona huanipiquëran, tronpitarosa pihuirapi. Asahua quëran pipipisopita, nihuirosa santa, huana quëran shari, shari'rosa piniatona napopi inapitaso iraca, Tapi Copirno Camaitërinso'chachin nipi. ¹¹Yosparinquën Siñoro itatona yosë cantanën, cantato'na, siñoroso noya niton chinotahua isra'irosanpoa nosorinpoaso co nitiquiaponhuën topi napoatona capa cancantopi. capa cancantatona, nonca, nonca topi ; Manoyacha siñorosa ! ; Ina catahurinpoa niton ina chinotacoso pēi simintogueran nani acoarëhua! topi. ¹²Na'a corto hua'anosa, Nihuirosa', ansiaanorosa inapita masha nipisopitaso, iraca yahuërinsona nipi, niton sëtōpi. atahuantopirinahuë inaguëchachachin acoantarapi nicatona, chiniquë nanëpi. nipiringuë nanëpi. nipirinhue inapitaso nacon, nacon capa cancantatona yai, yai tosapi. ¹³Napoatona co nantatochina'chinhue, nonca nonca tatona napopiso pa'pi chiniguën yaconin napopiso aquë yacanpi.

Chapter 4

¹Mincamin, Cata, inimiconën pitarë'chachin na'tantopi, piyapi'sa quëpapiso' api'quëran. inapoatona' a'na pëi' ani'tarin Sinioro chinotacaso' marë, inaso' isërairo'sa Yosënën chachin. ²Na'poton hua'ano'sa quëmopinënpita, mashoro'santa inapitarë' Zorobabel paapapi. Pa'sahuatona' inapitari itërin: "Tanapitocoi nii' canpitato'coi canpita pochachincoi quiyanta, Asiria Copirno Esar Haton hua'anëntaso' iso' ro'paquë quënincoi quiyanta Yosëma chinotato' ma'sha tëparai Yosë marë"³Zoropapiriso', nipirinhüen' Cosoi, Hua'ano'sa quëmopinënpirë' cha'chin, ma'shoro'santa itërin: "Co canpitahuë', quiyachaso', ni'cahuaiso' pëi' Yosënëhuëi marë', quiyari nanitërai nicahuaiso' Sinioro marë', inaso' isërairo'sa Yosënën cha'chin, Pirsia Copirno Ciro itopiso' sha'huitërincoiso' cha'chin." Inapoatona piyapi'sa inaquë ya'huëpisopitari cotioro'sa a'payanpi. A'payanatona Yosë pëinën nisapiso' acopitopi. ⁵Na'porahuaton inapitari pahuërëpi sacatapiso' acopitaimarë'. Inapita ni'pi isopita Ciro Copirno hua'anëntërin tahuëri'sa ,inaso', Pirsia Copirno. Ni'sahuaton Tario hua'anëntërin tahuëri'sa quëhuarë. ⁶Asuiro Copirno hua'anëntaso' caniarinamën tahuëri'sa, Inapitariso' cotioro'sa nonpinapitona' sha'huirapipi, Quirosarinquë ya'huëpisopitanta inapitopi. ina marë nishirapitopi:⁷Artajerjes Copirno tahuëri'sa, Bislam, Mitritates, Tabeel compañeronënpitarë Artajerjes nishirapipi, ina quirica nishitopiso' aramio nananquë nonpiso', nishitantapi Persa nananquë cha'chin. ⁸Niun sontaro hua'an nisahuaton Simisai nishitona'pi, inapita nishitopi, Quirosarinquë naporapiso' Artaquirquisi copirno anitotacaso'marë isopochin nishitopi:⁹Inapoaton Niun, Simisai companironënpita, Coisëro'sa, nisahuaton sontaro' hua'ano'sa, Iric, Copirnorosanta, Papironiarosanta, nisahuaton ilanquë Susa yahuërinso'. Inapitari a'na quirica nishirapipi: ¹⁰Asonaparo Copirnorosanta ni'sha piyapiro'sa samariaquë ya'huëcaiso marë' quënin. Inapitarë cotioro'santa nipayatona ya'huëpi. Yai'pi anapitanta ninanoquë ya'huëpisopita, i'sha aquëtëran ya'huëpisopita quëhuarë:¹¹Iso' ana' quirica nishitopiso' copianën, inahuapita Artarquirqui a'patopiso': "Yosë piyapinënpita isha' a'quëtëran quëmapi'sa ya'huëpisopita, iso' nishitopi. ¹²Copirno nitotamarë cotioro'sa pi'pipiso quamaquëran, chini'quën huanitërinacoi quirosarinquë'pa ana' ninano' nicacaiso'marë co'natëtochina'chinhüen cancatopiso' pita. Inapitaso' muroro'sa ananipi onëro'santa anoyatopiso'. ¹³Copirno ipora nitochin, no'tëquën iso' ninano' ni'pinan moronta ananipinan, inahuaso' co masha topinan quëtapihuë coriquinta co' quëtapihuë', co copirno ma'sha quëtohuachinahuë onpointa ya'no'pona'. ¹⁴Quëma pahuërërancoi ni'ton ma'sha yaonpotohuachinën co quiyariso' canirapita'huaiso' ya'huërinhuën'. Napoaton nitocaso' marë iso' nanan sha'huitaranquën, iso' no'tëquën, ¹⁵Copirno anitotarai. Yonicamarë' pa'pin ninishirapirinquën, nisahuaton natantamarë' ina ninanoso' co natëtopihuë, Copirnorosanta naponin nitaimarë ninanoquë ya'huëpisopita. nishan nisha nanan ya'huëtapi ni'ton Copirnorosanta ninanoquë ya'huëpisopita. napoatona' co' natëtopihuë ira'ca quërahuarë, na'puaton ninanona' atahuantopi: ¹⁶iso' ninano', pairanën inapita noya acoantahuachinaso', co huachi cortanii aquete provinciario'saso pahuerëi nenso yonquiapihuë. Ina sha'huitaranquën nitota caso mare, itopi ninshitatona¹⁷Ina nontaton copirnorosanta napita a'panirin "Niomo Simisai a'napitanta Samariaquë catahuringuëmasopita cortanii aquëteron catahuanacosopita iso' nanan a'pata rahuë: ¹⁸Quirica a'patëramacoso nani o'huerërahuatona nontopiso' natanahuë ¹⁹Napoaton noya nitota'huesa marë, quiricarosanta quë yonipi no'tëquën mini. ina no'paro'quë ya'huëpisopitaso; copirnorosanta yachinitop. ²⁰Naporahuaton chiniquën nanantona'pi copirnorosanta. Quierosavinquën ya'huërin ya'ipicicortanii aqueteron no'paro'sa hua'anentopi onposo pahuëcaiso camaitohuachina pahuerëpi copirno mare: nininsonta quëtapi. ²¹Iporaso nipirinhüë canpita camaitoco sacatapiso copita'caiso marë carichachin camaitaanta quë huarë ninano noya acoanta'ina ²²Ni'cona opinapichin camaitotoma. Ina partiquëron hua'anënterahueso ayatohuata. ²³Artaquirquisi copirno quirica a'pairinso, Niono simisai nisahuatan catahuaninsopita natanpi. Nata nahuatona a'naroachin Quirosarinquë pa'pi; Yose chinotacaso pëi nisapiso acopitacaiso marë. ²⁴Inapoatona peirapiso Tario copirno cato pii hua'anentaquë huarë copitënin, Tarioso Pirsia copirno.

Chapter 5

¹Napopachina pënëntonápi aquio itopiso aquio itopiso naporahua ton zacariasë, itoo huíni pënëntonapi, israiro'sa cota huëntonquë cotioro'sa penënin quirosarinquë naporin. ²Zoropapiri, saratiri hui'ni, naporahuaton quisoa cosata huinin, inapita caniaritopi yosë chinopiso pei' nicaíso' quirosarin ninanoquë anaquën anaquën pënentona'piro'santa nohuantopisopitarë naporapi. ³Napopachinara tatanai itopiso, inaso' chirinchi a'na propinsia sitari isha itopiquë, parti ya'huerinso' posënai amiconënpitarë huesahuatona itëipi: "¿inta nanan quëtërinquëma iso' pëi' nicaíomá ya'ipi payoranëonta ananicaso?" ⁴Napotopachinara inahuantá taponá: "mapitata ninintopi isopi'pëi nisapiso pita?" ⁵"Napotopirinahuë cotio ansianoro'santa' yosëri nisarin ni'ton iniminëpitari co nanitopihuë sacatapiquëran ananiatacaíso Naporahuaton inahuasó ninapirinahuë nishitahua toná copirnonëna a'patacaíso'. ⁶Iso carta nininso tatanai, sitari boznai inaporahuaton amiconënpita sontaro hua'an inapita tario copirno a'patopiso. ⁷Inapitaso shahuicaísomarë sopochin ninshitahuatona' tario copirno a'patopi: "ya'ipi canpitaquën sano concatomá ya'huëcama nii. ⁸Copirnonta anitotoco quiyaso' cota huëntónpa' pa'nai inaquë yosë chiniquën nanantërinso pëinën ya'huëri ina nicacaiso marë panca napirósa quë naraquë inaquëpita payonën acotapi. ina sacatoso' imirinaquëran acotapi ina sacatoso' imirinaquëran sacatatona' noya ya'noarin. ⁹quiyariso ansiano'sa natanotoi: dinta nanan quëtërinquëma iso pëi, payoranëpita inapita acotacaso pioquiyarinta' nininëna' natanai ¹⁰quëmarinta nitotacaso inpitasona ina quëmapisa' quirica apatarinënsó. ¹¹Inapitaso' apanitatona' taponá: "quiyaso yosë pi'irote acorinso' insoro'panta' acorinso ina piyanëncoi. quiyasó isópëi niantarai huaqui pií nahuërin iraca israiro copirnorí anitaton noya ténipirin huën. ¹²Napopirinhue, iracaquiya tatamashonë huëico noyahuë nisapi niton yosëri no'huíton papironia copirno napocoton itopiso'. ina imirinquë quëtërin, inari inapëi' ohuatahuaton piyapinën papironiaquë quëpapi. ¹³Aquëtë tahuëri huëniquë, siro copirno papironia quë ya'nan huánëntëriso pii siro copirno nanan acorin yosë pëinën niantacaso'. ¹⁴Ciro Copoirnonta aro, coriqui inapita, ayanin napocotono copirnorí quirosarinquëran yosë pëinënquë ya'huërisopita quëparinso' papironiaquë mamanshi chinopiso peiquë quëpapirinhue inari nanan anoyataton sësipasaro chirinën nichina onchachin. ¹⁵Copinorí itapon: isopita masapaton. paquë yosë pëinë anoyatonquë quirosarinquë ya'huërinso. yosëpeinën anoya tantacaso' ya'huërin ténin. ¹⁶"Napopachina ina sësipasaroso' quirosarinquë huëntarin: yosëpëinën achinicaso' ninisopita acotintaton caniaritërin yosë peinën nicacasó; napopirinhue pahuanarin nanirinsó chachin acocaso'. ¹⁷Iporachaso', copirnorí noya cancantoyapachin papironiaquë quiricaró'sa acopiso' pëiquë noya ni'ina. quirisarinquë, yosë pëinën niantacaiso yonquiaton copirno nanan acorinsó, ya'huëapachinso.' copirnorí a'paicaso' yonquiaton a'patincoi."

Chapter 6

¹Napotohuachinara, Tario Capirnosos piyapinēnpita camairin: "Quiricaros'sa na'con na'con no'huantērēhuasopita papironiaquē ta'parēhua: Inaquē Yoniconco;" ²Napotohuachina, yonisápatona copirno hua'anēntērinsō pēiquē quēnanpi.Inaso pēi; Aquimita ninanaquē ya'huērin.Inaso ninano; Mitia Propinciaquē Ya'huērin. So'nanpi quiricaquē nishitopinan quēnanpi.Inaquē iso pochin nanan ya'huerin.³Siro Copirno Ya'coninsō pi'iquē chachin, yosē chinotacaso pēi nicacaiso marē'nanan yo'nin.Inaso pēi quirosarinquē ya'huerin. Nani Iráca ya'huēpirinhuē ohuatopi ni'ton inaquē chachin acoantacaiso ya'huērin.Inaquē ma'sharo'sa tēpatona; yosē chinatacaiso marē'nisapi.Iso pochin acocaiso camaitērin: Simintonēn noya acorahuatona; caniarichina; inapatērinso; cato shonca canchisē mitra ya'huētarini, pancanatērinsonta; na'po chachin pancanachin. ⁴Cara panshin panca na'piro'sa quēran acoina'.Naporahuaton a'na panshina; nasha nontēquēran acoina: Ina acocaiso marē cariqui taparahué quēran pahuērēchina: ⁵Iráca Napocotonori yosē chinotacaso pēi queron ni'sha nisha ma'sharo'sa ahuarapiso' ocoirin. Ocoirahuaton, pa'pironia'pa quēparin.Inapitonta; naquēranchin quirosarinquē quēpananta'ina'.Ya'huērinquē chachin ya'huēntacaso marē' inapochina; tēnahué tēnin.⁶Ina natanaton Tario Copirnosos; hua'ano'sa iopiratisii' aquētēran ya'huēpisopita quirica a'patērin.Iso pochin anishitahuaton a'patērin: "Tatinai, Sitaroposnai, canpitaso pi'i ya'coninsa parti no'paquē,Chirinchi ya'conama', A'napita chirinchirosanta inaquē ya'huēpiso; yonquiato, yo'ipinquēna nishitaranquēma': I'hua chachin nishitatomaco natanamaco: ¿Tēhuēnchachin Siro Copirno nanan yo'nin yosē chinotacaiso pēi Quirosarinquē niantacaiso'? Itēramaco. No'tēquēn mini.Napoaton ipora canpitaso; Ina pēi nisapisopita. ⁷Ya'huincanapico: Cotioro'sa Chirinchinēna', ansiano'sa; piyapinēnpita inapitari yosē chinotacaiso pēi niantaramá Iráca ya'huerinquē chachin acoina'.⁸Ina marē' canpitanta isopoamaso ya'huērin: cotio ansiano'sa ina pēi nisapisopita, canpitaninta catahuamaso ya'huērin. ya'huērama parti camaitērahuēso; pahuēreárinaco. Ina coriqui ya'huērin quēran, ma'pitamarēsona nohuantohuachina', o'naroáchin quētoco.Ama sacatapiso tanapitacaso marēhuē', Inapotoco'. ⁹Quirosarin corto hua'ano'santa; ma'sona natanpachinquēma; sha'huītērinquēmaso chachin ya'ipi quētamaso ya'huērin Toroa'huaro'sa; carniroa'huaro'sa; inapitopachina; a'naroáchin quētoco; inapitaso yosē inápaquē ya'huērinso chinotatona; ya'ipi ahuiquitacaiso marē' nohuantopi. Trico, yamora, huino, toma, inapitanta nani tahuēri quētoco'. ¹⁰Inapotahua'toma yosē inápaquē hua'anēnteriso noya Chinotapi. Ina marē ma'sha tēpatona; ohuiquitapi na'porahuaton ca'marēnta', yosē nontapi ináran huinahué pitamarēnta, yosē nontapi.¹¹I'sonta; camaitērahuēso na'tēco, insosona camaitērahuēso co'natēhuachinhuē', ano'intoco', pēinēnquē huica ya'huētērinso pishointoco'. Inapotahuatoma ahuanico'. Ina ahuaniramataēchin inapaquēran pitaco'. Na'porahuaton pēinēonta ohuatoco ya'mora'in. ¹²Na'a ninanoro'sa Isora'paquē ya'huērin.Nopopirinhué', yosēso pēinēn nitacaiso marē, ouirosorēn ninano huatonin. Inarichachin. Insosona yaata'huanterinsō', ana'inchin. ¹³Napotohuachina Tatinai, sitarē, posonai Inapitaio'. copirno Tario Camaitērinso chachin ya'ipinipi. ¹⁴Inapoatona, cotio hua'ano'saso', tiniaquē huarē sa'catopi. saconiasē Arquio Siniro shahuirinsō chachin nipi pēnēntona'pinta inachachin sha'huirin. Isopita pirsia capirnorosanta camaitopiso chachin tinipi: Siri, Tario Artaquirquisē, inapita. ¹⁵Tario Copirno ya'coninquēra huarē anatrápo pi'ipi, shonca a'na yo'qui cara tahuēri nisahuaso', siniro Chinotopiso pēi tinipi huachi ina yo'quiso atara yoqui itopi. ¹⁶Nani aconpachinora', iserairo'sa nihui huēntonquē corto hua'ano'sa, ya'huēpisopita ca'pa concontopi capa concatatona pēi tinipiso yosē marē' acopi. ¹⁷Naporo Tahuēri Siniro Chinotacaiso marē' pasa toroa'hua, cato pasa carniro, catapini pasa carnitoo'hua, inapita tēpapi. Shonco cato chiponta yaipi iserairo'sa oshanēnamorē' noya' ahuiquitopi. Shonca cato huēnton ya'huēpi niton a'nora ana huēnto marē' nanirin. ¹⁸Ina quēran corto hua'ano'santa', onporo'sona sa'catacaiso acotopi. Nihuiro'santa ma'sona nicatona catahuatacaiso acotopi. Inapoatona Senioro marē' Quirosarinquē onpo sacatacaiso shahuitopi Moisesē Iráca nishitērinso chachin nicacaiso marē inapopi. ¹⁹Ina quēra ina yoqui naniantoringuē Pascoa niton, ina pitanta Siniro marē' na'huēpi.Shonco catapi tahueritapasos, caniaritopi. ²⁰Corto hua'ano'sa', nihuiro'sa', inapitaso napopianachin yonquiato nani oshanēna iniquipi na'poaton yapi huēnantopiso marē' na'sharo'sa tepapi.Inapoatona Siniro Chinotocaiso' marē' na'popi A'napita corto hua'ano'samarēnta tēpapi inahuora marēnta inapopi. ²¹Napoaton ya'ipi huēnantapisopita Pascoa pitaquē Cosharo' nipiso capi. Anapitanta ni'sharo'sa niponaraihuē',co noyahuē'nipiso' a'porahuatona', ca'patopianta':"Siniro Chinotēramaso quiyanta imasorai topachinara' ca'patopi. ²²Canchisē tahuēri capa concatatona pan co ahuepocatopinanhue ca'pi: "Siniro catahuarinpo Pirsia Copirno Catahuarinpoa ni'ton, tēnirēhua', capa Cancantopi.

Chapter 7

¹Hua'qui quëran a'na ya'huëre, Pirsia parti copirno ya'coantarín. Inasó, Artaquisi itopi. Ina copirno niaso' a'nara quëmapí canquirín Papironia quëran canquirín. Inasó', Istrasë itopi. Pa'pinso Siraisë itopi, ina pa'pin Azariasë itopi, ina pa'pionta Hilsiasë, ²ina pa'pin Saromo itopi, ina pa'pionta Satoco, ina pa'pin Aito' itopi, ina pa'pionta, ³Amaris itopi, ina pa'pionta Azaira itopi, ina pa'pionta Mirai itopi, ina pa'pinso, ⁴Zëraisë itopi, ina pa'pin Uzi itopi, ina pa'pionta poqui itopi, ina pa'pin, ⁵Apisoa itopi, ina pa'pionta Huinisë itopi, ina pa'pin Iriasë itopi, ina hui'ninso corto hua'an Aarón itopiso. ⁶Istrasëso, iraca pënëntërinso nanan noya' nitotaton, a'chinapi ya'conin. ⁷Ina quiricaquë Sinioro nohuatón Moisésë noshitërin. ⁸Naporahuatón Siniori noya catahuarin, napoaton Artaquisi copirno ya'ipi na'taninsopita catahuacaso marë quëtërin. Inapoaton inaso papironiaquëran Quirosarinquë huëntarin. ⁹Artaquisi nani canchisë pi'i copirno ya'coninso niaso', Quirosarinquë canqui. Ya'natiirinso yoquiquë ya'natiirinso tahuëri chachin pi'ipi. Siniorori catahuarin ni'ton noya iratopi. ¹⁰Istrasëso ya'ipi cancanëquëran Sinioro pënëntërinso ya nitotërin. Ina nitotahuatón, no'tëquën natëcaso yonquirín. ¹¹Artoquisi copirno quirica nishitahuatón, quëtërin. Istrasëso' Corto hua'an. Naporahuatón Sinioro Camaiterinsopita, pënëntërinso, inapita noya nitotatón, Israiro'sa a'chintërin. ¹²"Ca Artaquisico copirnoco Istrasëquën nontaranquën, quëmaso corto hua'anquën. Naporahuatón Yosë pëntërinso' noya nitotëran. ¹³Ca hua'anëtërahuëquë Israiro'sa ya'huëapi, nohuantohuachina corto hua'an Nihuiro'santa, canpitarë' pa'ina. ¹⁴Ca, capirnoco, inapiquëran canchisë piyapi'sa ca'taninacosopita, canpita ya'huëramaquë, cota huënton Quirosarinquë Yosë tēhuatatuma noya nanán acorinso natëamaranquëma', ¹⁵Yosë chinotërehuasos' Quirosarinquë ya'huarin. Ina marë' quëpapi, oro, prata, Israiro Yosënenā natëtona'. ¹⁶Ya'ipi quëpaco prata oro, Yosë marë, papironiaros'santa ya'ipi quëtópiso' ya'huëpisopitari corto hua'ano'sa inaso' Quirosarin marë Yosë pëimën marë'. ¹⁷Ina coriquiquëran pa'anaran toroa'huaro'sa, carniro'ahuaro'sa, ohuica'huaro'sa, tricoro'sa huinonta, pa'satëquë Artaro' nisahuatón ahuiquitëquë Yosë pëinën notëtënanquë Quirosarinquë. ¹⁸Oro prata inapita yasohuachin, a'napitarëquën ma'sona Sinioro costarinso nicatoma' tiquiquë'. ¹⁹Nisha Nisha ma'sharos'sa Yosë pëinënquë camaicaio nininso quëmari chachin quëtonquë'. ²⁰Yosë chinotamasos' marë aquëtë ma'sha pahuanpachin, ma'sha ta'papiquë ma'patëquë'. ²¹Ca, copirnoco Artoquisisó, nanán acorahuë' coriqui ma'patona'piro'sa, aquë iro'saquë ya'huëpiso, ma'sona tēranta Istrasë natantohuachin quëtamasos' ya'huërin, ²²Coriqui natanpachinquëma pasa huaranca trico nanirinso quëtamasos' ya'huerin, pasa huaranca pino nanirinso quëtocó, pasa huaranca toma pa'tërinso quëtoco', yamoraso' na'conquëhuarë' quëtoco'. ²³Yosë ina'paquë ya'huatón ma'sona tēranta, natantohuachin quëtacasos' ya'huerin Yosë pëinëmarë', ¿Onpoatonta nanitërin no'huinpoaso'? ²⁴Quiyarinma sháhuitarainquëma isonta nitotocó, corto hua'ano'sa nihuiro'sa, cantana'piro'sa, ya'coana to'shitona'piro'sa, inapitasos' a'napita pahuërëtopiso pochin co inahuaso pahuërëtapihuë'. ²⁵Istrasë, quëmasos' Yosë yonquinahuan acorinquën, napoaton chirinchiro'sa acoquë' Yosë nanamën noya nitotopiso acoquë, i'sha aquëtëhuarë ninanoro'sa nininquë acoquë' Yosë nanamën noya nitotopiso'. Naporahuatón co' nitotopisohuë achintëquë Yosë nanamën. ²⁶Insosona Yosë pënëntërinso ca pënëntërahuëso co'natëhuachinhuë ana'intëquë, atëpatëquë ni'pón, ocoirahuatona a'na ro'tëpa a'painahuë nipón, tahinan pëiquë apo'motë quë' nipon." ²⁷Istrasë tapon: "Yospariquën Sinioro, quëmasos' yosëquën. Shimashonëhuëpitonta chinotërinëquën. Manoyacha quëmasos' corto hua'an ayonquiran paya, Yosë pëinën noya'piachin nitacasos' marë Quirosarinquë, ²⁸quëma nohuatón copirno nosororinco. Ina yonquirinsopitanta catahuarinco, a'napita hua'ano'santa napotërinaco, inamarë noya cancatërahuë, chiniquën nanantopiso' ayontonahuë', Sinioro Yosë catahuarinco ni'ton, inapitaros'coi paca'huaisos' marë'.

Chapter 8

¹Isopitaso anticoro'sa huaa'nënënpita, Bapironia quëran pi'piso naporo hua'nëntarin copirno Artiquisë itopiso. ²Finësë, Gëron inapita shi'almainpita inapitaso, Inapochachin, Itama, Naniri shirahuainpita inaso. ³Isopita shi'ahuainpitaso Sëcania itopi. Inaran i'so shi'ahuainpita Paro itopi anta, inaran Sacari itopianta. Naporo nishitopi, Pasa anaterapo shonca huinapi'sa, quiricaquë nishitopi, inseransona huëpisopita. ⁴Inaran a'napita shimashonënant Paha, Moa: itopi Seraias hui'ninso Elioënai itopi, inapitarë chachin nishitopi cato pasa huinapi'sa topi. ⁵Sëcaniasëso shi'ahuainpitaso: Bën, Jahasir itopi ya'ipi nishitopiso a'natërapo shonca, huinapi'sa topi. ⁶Atin shinpitato: Jonatan hui'ninso Ebe itopi, inaran nishitopiso a'natërapo shonca hui'napisa itopi. ⁷Elan shia'huainpitaso, Ataria, ina huininso Jësaia itopi. Inaquë nishitopi canchisë shonca huinapi'sa. ⁸Sefatia: Shi'ahuainso Micaerí ina huininso Sepatia itopi, inapitaso nishitopi canchise shonca huinapi'sa itopi. ⁹Joab Shinpitato: Jëhëri ina huininso Obadias itopi, inapitaso nishitopi cato pasa shonca posa, huinapi'sa itopi. ¹⁰Sëromi, shinpitato itopi Josifía hui'ninso Seromi itopi, inapitaso nishitopi pasa saota shonca huinapi'sa itopi. Bëpai shinpitato nishitopi cato shonca posa huinapi'sa itopi. ¹¹Bëpai huininso Sacaria itopi. ¹²Asca shinpitato, nishitopi pasa a'na shocara, huinapisa itopí, Hacatan huininso Joanan itopi. ¹³Naporo tahuëri' saquë shimasho Atonica itopi, inaran huiniso Erifië, Jeir, Semaia inapitarë nanipi saota shonca huinapisa itopi anta. ¹⁴Bipai, shinpitato: Utai, inaron saporësë inapitarë nishitopi, canchise shonca huinapisa itopi. ¹⁵Estra tēcapo: caso ahüëntontarahüë tēnin pa'sapiso'pitato'co Ahapa parti, inaquë nicopoi, caratahuëri nisarai, Naporo ninano tantiarai, corto hua'anosa co nanitëraihüë quënana huaíso, Lepi Shinpita inaso, ¹⁶Napoaton a'parahuë yonicaso marë, Erise, Aríri Sëmania, Erata, Jari, Ernata, Natanaro, Sacaría, Misoran inapita hua'an pochin nipísopita, inaran Joiari, Natan inapitaso maitro'sa inapitaso. ¹⁷Inaran a'parai Ito, inaran Casihuia, inapita cari napotërahuë, Itoso quëma quemopihuarin Casihuiaquë sacatopisopita inapita a'paina yosë peinēnquë sacatacaiso marë. ¹⁸Inapochachin nosoatona a'pai'na, yosë imirēnquë chachin aparai Sërapia itopiso, inaso piyapi pa'pi nitotërin. Inaso shimashoin Mari pa'pinso Lepi inaso israiro' Piyapi, Inaso huë'nin shonca posa huininpita ya'huëtërin inaran inpitanta huë'nin. ¹⁹Inarë huiënin Hasapía, inoran Jesaia inaran Mërai inpitarechachin hui'ninpitanta cato shonca quëmapi. ²⁰Inapita piyapi'sa a'papi Yosë Pëinēnquë, sacatacaiso marë, Tapiri camairinsopi Lëpitato'sa, sirpilacaiso mare a'papi: cato pasa, piyapi'sa a'papi, a'naya, a'naya a'papi. ²¹Inaran caso yonquirahuë ayono nicahuaso mare Aaparo i'sha yonsanquë, sano yonquiato Yosë notēnanquë chachin noya ira yonicahuaso marë noya ya'huëcahuaso marë tēnin. ²²Nipirinhüë tapantërahuë copirno nonta'huaso cahuarionēnpitanta co yanatanahuë, inimico chinitahuaso marë yonquipirihüë, Yosë imirinenso yaipi parti ya'huarin tēnahüë. ²³Quiyaso ayanarai Yosë nontahuaisemarë. ²⁴Napoaton cari huayonahuë shonca cato Piyapisa sontaro hua'anosa corto hua'an nipisopitanta: Sëripia, Hasapia inaran inpitanta. ²⁵Inapitamare na'con yonquirahuë prata, oro, corto peiquë ya'huërinsopita, ofrenta Yosë marë acopiso, napoaton Copirno camairinsopita, sontaro'sa Israiro'sa co incari camairinhüë. ²⁶Ma'sharo'sa pe'tēnai, saota shonca anaterapo quëiquēninso, prata masharo'santa prata, oro inapi. ²⁷Cato shonca tason, huaranca tarico cato Yo'me sha'pihuana oro inapita. ²⁸Cari itapo: Canpitato Yosë nosororinquëma, masharo'santa, mashocoro'santa nosororin. ²⁹Nico, tapaco yaipi piyapisanta, mashoro'santa Yosë peine ya'coanaquë. ³⁰Corto hua'anosa Lipitaro'sa yaipi ma'sharo'sa quëpaco Yosë peinenquë. ³¹Ahapa yonquëran pipihuatēhua shonca yoqui niconinso yoqui coniaritërinso tahuëri pa'ahua Quirosaren parti. ³²Quirosarinque ya'copatehua inaquë queparitahua cara tahuëri. ³³Catapi tahuëri nininguë, prata, oro inapita quëpahua Yosë peinenquë ina imiranēnquë nisinin inaso Mëremo, Uriase hui'nin inaso, Eliasarotan, finesë hui'nin inaso Josapa, Jesúa hui'nin inaso Noatia. Pinoi hui'nin inaso lipitapiyapi. ³⁴Naporo yaipi pe'tenpi, pe'tēnpiso tiquirahuatona ya'ipi ni'ninēn acotopi. ³⁵Niahuepiso piquëran huëtarahuatona, yaipi masha ya'huerisopita Yosë marë acopi. Iscon shonca saota cornirosa, saota shonca cachise ohuicaro'sa shonca cato quëmapi oicaro'sa Yosë marë a'copi. Ya'ipi a'pepi Yosë marë. ³⁶Napoaton huachi inapitaso, nanan acotopi copirno nitotacaso marë, sonlaro'santa, hua'ano'sa, ina a'quëtë ya'huëpisopitanta nitotacaiso marë.

Chapter 9

¹Nani Inapita tiquihuachinara huëcapairahuatona shahuitërinaco Israirosanta, corto, hua'anosa, nipitarosa Inapitaso co nohuantopihuë ninano yahuincanapicaico co noyahuë yonquipsisopi: Cananino, Ititas, huirisio, Iposio, amonita, moapita i'sio amorosa. ²Israirosaso inahua piyapirosa hui'nina mapi, huininapitanta Israirosa Sanapi mapi Inapoatona Yosë piyapinënpi nisha piyapirosanta, hua'anosa nipisopitanta inapochin co noyahue nipi'. ³Ina natantahuato napión Séterahuë cottonehuë osharahuë ainehuenta shinara'tenehuenta huiñquitato Iquin na'tanato co noyahuë co noyahuë cacantiyarahuë. ⁴Co notënquënachin Yosë natetonahuë nisha Sanapisa mapisopitaso papi sëtatona huëcapairinaco tapanatona Ihuarayahuarë huënseasoco huëcapairinaco. ⁵Cohuara Yosë quëchaterasohuë yaipi yanquirahua maninsona Nicahuaso yonquiato cottonehuë Amorahuëso oquichinachin Cancatërahue nipirihuën Isonato Imirahuë querán Anquirahuë Sinioro marë. ⁶Ni'quë caso oshahuanato, Yosë tapantatë pochin nitërahue nipirinhue huënseasoco quëmaquëpa yonquirahuë oshahuanëhuaso, yonquinënpoa, quërán, panca, tehuëre huaso pochin Yosëpa yacanin. ⁷Iraca quërarahuarë mashocorosa Inapochin yonquipiso Iporahuanta tehuërehuaso yahuarin. Canpoaso yaipi hua'anosa corto hua'anosa napoaton yaipi oshahuanëhuaso Isorópaquë yahuëhuasopita Iporahuanta saquio Ira'ca ihuatërinso pochi nipirëhuahuë co tapanë hua huë; Iporahua'nta. ⁸Napoaponahuë pi'pián tahuërimarë Seniroso quëterinpoa, onpo yahuëcasona. Inaquërán nohuantërinpoa yamiatacasonta. Isonta Yosë nohuantërin apintatëpochin niterinpoa, co noyahuë ninin quëran ocoinpoaso, nohuantërin. ⁹Nosorotapiraihuë, co naniantërancoihuë pa'pinosorotërai quërán, anotërancoi noyáninso Pisiria hua'an, notëtenan quëterancoi nanpicahuaiso quë peinën niántahuaiso, napo'onin nininso, quëtarancoi papoyaran cota huento payora Anoyátahuaiso quirosarinquë. ¹⁰Iporaso Yosënenpoa ¿Matá Itahuaso huachi yaipinpoa co noyahuë ninihuaso piquëran? Shahuitërin poaso cotëtërehuahuë. ¹¹Camaitërin penantonapirosa querán Ayonquirin, anipita nopanënaquë pánëhuayaconëhua mapacaso marë. Co noyahuë tapipi piyapirosa ana parti yahuaatona co noyahuë ninápirosa, Inachitopisoráchin co Yosë yonquipihuë mamanshi moshapi co noyahuë nicaisorachin yoquiatona yahuëpi. ¹²Naporahuatón napoterin'quema ama nohuantocoso huë hua'huama nimacacaiso, nisha piyapirosarë Inapitaso conoyahuë nininso ya'nipi piyapisa; chiniquën yonquico noyachin nicacaso yahuëramaquë Inapoatehua anatahuëri canpoaquërán yahuëpisopita noya yonquiatona yahuápona. ¹³Yaipi co noyahuë nipiso piquëran canpoarachin tehuërehua, papi conoyahuë nicatehua, oshanenpoa payaterehuá marë, co anainterinpoa huë co noyahuë nininsomarë anaintaoncoso nipirinhue co anaintërancoihuë. ¹⁴¿Nanitërai naquëchin tahuë'antahuaiso co natë'tërain'quëranhuë? Camaitëranso yamo'antahuaiso piyapiro'sapitaróco anapita co quëyatona'pirosa quëranhuën. Co nica nohuitëre'quënhuën quëya marë capa nitacamaso co huachi nanpicahuaiso nica? ¹⁵Seniro Israirosa, Yosëñëna, quëmaso noyasáchin ninan, quiyamarë, quëmari shahuitërán ana huëntona, nanitopi nanpitona, quënanacaiso quiyaso tenhuëenchachin tehuërai quëmamarë. Napoatón co naniteraihuë quëma notenanquë nicacahuaiso.

Chapter 10

¹Naporó Estrasëso oshanën yonquiatón, nánëquëhuarë, isonahuatón yosë péinën notënanquë. yosë nontarin, notohuaró piyapi'santa yamopí, quëmapiro'sa, sanapi'sa hua'huaro'sa, inahuaso' isairro'sa, niyontonpi inaquë, piyapiro'saso' na'nërantapi. ²sëcaniasëso; Jéin pa'pin Èlam shinpita inahuaso' "istrasëso itapon" Quiyaso co'no'tequën yosëimaraihuë, quiyaso' nisha sanapiro'sa a'quë ya'huëpiso sa'atërai. Nipirinhüën, napopiraihuë' tahuën ya'huërarin isairro'sa marë. ³Napoaton yosërë'coi yaanoyatantarai, naporahuatoi sa'ahuëinta a'parai hua'huinarëchachin yosë camaitërinso' të'huatatoi. ⁴Huaniantaquë, i'so co'noyahuë nisarínso anoyatëquë, quiyaro'coi huaniquë chini'quë huaniquë nanitëran. Itopi. ⁵Napotohuachinara Istrasëso huaniri huachi, sontaro hua'ano'sa corto hua'ano'sa, natanacaso' marë, nihiuro'sa ya'ipi isairro'santa. ma'sona yonquipiso' inachachin nicacaiso marë, ya'ipi inahuaso yonqui acopiso inapocha'chin nicacaiso ya'huërin. ⁶Istrasëso yosë pe'inën co'tëtënanquë huaniraton joatan péinënpa' pa'nin, iriasi hui'nin inaso'. Inaso'co manta ca'ninhüë, copaan tërauta co'ishatërauta corinhüë; inaso' napion cancantatón co' natëtopisahuë' yonquiaton naporarin inaso.

⁷Naporahuaton nana'n a'papi cotaquë Quirosarinquënta yaipi ninanoto'sa ahuëtono'sa yamoanta'ina Quirosarinquë. ⁸Cara tahuëri na'corin piquëranhuarë canquihuachina, sontaro hua'an Ansiano'sa nanan acopiso tëhuëtohuachina ocoirapi inahuaso' ina huëntonquëran co'huachi ananitapihuë ya'conatona ahuëtacaiso:

⁹Napoatón, ya'ipi cota Mincamin piyapinënpita Quirosarinpa' niyontonpi cara tahuër: ni yontonpi. Naporó' yo'quirosaso iscón yaqui catoshanca tahuëri nisaso. Ya'ipi piyapiro'sa prasaquë niyontonpi, yosë péinën notëtënanquë pa'pi payanatona' inaquëran chini'quë o'nan anotëribso' nicatona'. ¹⁰Corto hua'an Istrasë huanirahuaton tapon: "canpitaora cha'chin tëhërama. Canpitaso nisha sanapi macatoma' Isairri'sa na'intërama.

¹¹Napoatón yosë na'con chinotoco', tatamashonëma yasënëna; ina na'tëco: sa'apatëco no'paquëra pi'pico' nisha sanapi'sa manamasonta a'poco', ¹²ya'ipi nihiëntopiquë chini'quë apanitarin: quisaso nisaraiquëma ténanso.

¹³Napoanahuë nanco piyapisa ya'huëin, naporose pi'pion onapi, co chiniro'i ya'huëtëincoihue aipiran pi'picarhuaiso iso'so co cato, cara tahuiri sacatohuë, napoaton campoaso nani parica tëhuërehuaso ya'huëterinpoa tenin. ¹⁴Tanapitahua nipachi sontaro hua'anosa. Inahua pa'ina nihëntonpiquë pa'ina, ya'ipi nohuantohuachina sano'pisa ya'huëina, campoa ninanoquë anciano'sa notënanquë huënina, campoa ninanoquë. Yosëso nohuitonpea ya'tananpitërinpo. ¹⁵Asaëri huininsó Jonata itopi, Tipa huinse Jaasiasë itopí isopochin acorin Misoran, sapitai, Nipita inapita caitahuarin. ¹⁶Niahuëpiso piqueran huëntahuachinara, Istrasëso corte hua'an ni'ton inari huayenin quëmapi'sa, inaran huayenin hua'ano'sa, tatamashoin ya'huëpiquë, pini nitiquiconinso yo'quique sha'huitërin. ¹⁷Yoqui caniaritërinso tahuëri naporó yaipi sanapisa a'nopi, inso quëmapireta ya'huarinso. ¹⁸Corto hua'anosa shinpita a'nara sanapi nisha piyapirë ya'huarin itopi. Esua shinpita Josata hui'nin inaso, inpitanta inaquë ya'huapi, Maasia, Eliasëro, Jari, Getaia inapita inaquë ya'huapi. ¹⁹Naporó sa'lina a'papihuachi, inahua tëhuëpiquëran inahuase ohuicaro'sa yo'pi huachi yo'cacaiso ya'huërin. ²⁰Imer shinpita ina'opi Anani, sepatia, inapita inaso. ²¹Arin shipitantasó: Maasia, Eniasë, Semaiasë, Jeir, Osiasë itopianta. ²²Pasaro shinpita nininsa: Irionai, Moosiasë; Ismaire, natanai, Osapa, irasa. Inapita ya'huëpi. ²³Nihuihuentono'sa nipiso: osapa, Simai, Quiria, inaso nipiriën Quirita Itopi, P'taiasë, cota, inaran, iriazarë. ²⁴Cantana'puro'sa nipisopita: Iriasipi ya'coana to'shitëro'sa nipiso: Saran, Tëremo, Inaran. Uri Itopiso. ²⁵Isairro'sa Patoma Ináran parasë shinpita nininsa: Ramia, iziasë, Marquiasë; Mincamin, Iriazare, Mariquasë, inaran, pinaia. ²⁶Iran shinpitanta: Mataniasë, zacariasë ëirë, Apeti, Irimoto, Ineran. Iriasë. Itopiso. ²⁷Sato shinpitonta: Irianai, Iriasipi, Mataniase; ërimote, Zapata, Inoran, Aziza ²⁸Pëpai shinpitanta: chopana; Ananiasë, Zapai, Inaran Atarai. ²⁹Pani shinpitante;: Misoran, Maroco, Ataia, Asopo, Inoron, Siarë Ramoto. ³⁰Paata Maapa. Shiinpita ni'piso: Atana, Quiërorë, Pinaia, Maasiase; Mataniasë, Pizariri, Pinoi, Inaran Manosësë. ³¹Harim: Shiinpitan, Iriazerë, Isaiasë, Marquisë Simaiasë, Simion, ³²Mincamin, Maruco, Simariasë Inánopo Harimi Shimpita ya'huëterin ³³Hasón itopiso' Simashonënpitaquëran: ya'huëantapisopita, Matënai, Matata, Zapata, Irihuito, quirimai, Manasësë inaquëransëmëi itopi. ³⁴Pani shimanënpitanta' isopita: Matai, Amramo, Oirë, ³⁵Pinaia, Pitiasë, quiroi ³⁶Paniasë, Mërimote, Irisipa, ³⁷Mataniase, Matënai, inaquëran Jaasaisë itopi. Naporohuaton Pinoi Shimashonënpitita yahuëantarinsó' isopita; Sëmëi ³⁸Peni Pinoi, Simëi ³⁹Serimiasë, Natan, Ataiya ⁴⁰Macanatipai, sasai, sarai, ⁴¹Asarëiri, Sërimiasë, Simariase; ⁴²Sarom Amariasë inaquëra Cosi. ⁴³Nipo shimashoriënpitanta' isopita: Jëiri, Matatiasë; Zapati, Zepina, Atao Coiri inaquëran pinaia ⁴⁴Ya'ipi Isopita Nisha Sanapisa macatona' anaquën Hui'nina ya'huëtopi ina sanapiquëron.

Esther

Chapter 1

¹Asuero tahuëriso hua'anëntarin Intiaguërahuarë aguë nipirinhue hua'anëtarin Itiopia'pa. Hua'nëntarin pasa cato shonca canchisë ninanorosa. ²Hua'anëntaton shiranënguëchachin huënsëarin. Huënsëaton yaipi piyapisa catahuasarin, susa ninonoguë yahuëpisopita. ³Cararo hua'anëntëringuë. Sha'huisarin pita nicacaso marë,yai,pi hua'anosa, sacatorosa. Yai'pi sontarosa, hua'anosa, nisha nisha ninanorosaquë yahuëpisopita huë'pi. ⁴Inaquë hua'an anorarin yahuëtërinso, huënsëaton hua'anëntërinsona, chiniquën nanantaton. Nacon tahuëri hua'anëntarin. ⁵Yaipi tahuëri ananihuachinara, hua'an sha'huirarin, canchisë tahuëri pita huaquirinso. Ya'ipi Susa piyapinënpitanta chiniquën nanantopisopitanta, pi'pian nimapisonta. ⁶Hua'an i'iratënënguëchachin pi'ta nisapi. Nani masha noyasha tapapi, nisha nisha masha pëtëntopi, noyapiachin nëmëtërosanta, pishiroquëran nininso hui'richin, caninchin nininso, Noninosanta noyapiachin nininquë anaya anaya anillo oroquëran nininso pëtëntopi, pratauëran nininso ihua'ihuananshin nininsopita. Huënsëshinantërosanta oroquëranchin, nininsopita, napirosa pochin nininsopitanta niponahuë ihua'ihuananshin, yanorinsopita. ⁷Ni'oshitopisopitanta minëtëahuarosa, oroquëransachin, anaya, anaya o'opiso noyapiachin huino. Hua'an yoquirin nacon nicanatacaso. ⁸Nacon o'orinquëran, yonquirin conanitërehuë apicaso insotëran. Hua'ani nanan quëtërin, yaipi sacatorosa, inaora yonquipiso, nicacaiso marë. ⁹Inapochin Hua'anpayanta, pita nizarin, yaipi Sanapisa Hua'an sacatërin yahuëpisota marë. ¹⁰Canchisë tahuëri nininquë Hua'an capacancantaton, itërin. Mëhuman, Bitza, Harbona, Bigta, Abagta, Zetar, Carcas. Canchisë piyapisa, Hua'anquë sacatopiso, quëtacaimarë reyna vasti, hua'anquë. ¹¹Ya'ipi piyapisa, hua'anosa sacatorosa, anotamarë, nitaparinso, noya pinsha nininso. ¹²Nipirinhue Reina Vastiso, quëtapirinahuë co Hua'an téninso natërinhuë. Napoaton Hua'anso, chiniquën nohuitërin. ¹³Chiniquën nohuitaton, piyapisa natanarin, nitotonosa, tahuëri nitotorosa. Inapoaton Hua'anso, ya'ipi shahuirarin notëquën nanan nitotorosaquë, ana'intopiquë. ¹⁴Yacariya Hua'anosanta, Carsena, Setar, Admata, Tarsis, Meres, Marsena, Menucan. Canchisë Hua'anosa persiaquë yahuëpisopita. Inahua nanitopi quirica nicacaiso, acoana Hua'an sacatëringuë. ¹⁵Nananosa natëcamarë, ma'ta onpotahua Reina Vasti sacatorosari, Hua'anquë quëpapirina, co natërimarëhuë? ¹⁶Menucaso, tapon: Hua'anquë, sacatorosaquë. Co hua'anquëachin naponin nininhue, yaipi sacatorosaquë, nisha nisha partiquëran piya'pisa huëpisopitanta. ¹⁷Reinaso, yaipi sanapisari nohuitopi niton. Inapochin nicon so'in nicaninso pochin yanorin. Hua'an Asueroso camaitërin, reina quëpatopirinahuë co natërinhuë. ¹⁸Cohuara ina tahuëri tiqiyatëraisohuë, yaipi sanapisa nitotopi, inapochin Reina nininso. Inapochachin hua'anosanta nitotopi. Yahuërin nacon ninocanpiso, nohuitopiso. ¹⁹Hua'anso topachin, chiniquën nananosaquëran nishitahuaton, apaquin. Apaquin, amahuachi Reina Vasti, yanocaso marëhuë, quëmaquë. Hua'anso yonquiarin inaquëran ana Reina yahuëcaso noya noya. ²⁰Inapochin yaipi, Hua'an sha'huihuachina, yaipi sanapisa so'ina natëpona. Nacon nitotopiso, pi'pian nitotopisonta. ²¹Inapochin Hua'an nanan acorin piyapinënpitarë. Inaquëran, Menunca Hua'ani, huayonin. ²²Inaquëran yaipi quirica aparin, inaora nishitërinsochachin. Inaquëran yaipi quëmapisa shahuitërin, saina nosorocaiso. Ina nanan yonin, inaora nanan quëcha'chi. Yaipi Inpirio ninanorosaquë.

Chapter 2

¹Inapita pasarin piquëran, hua'an Asuiro nohuiterinso sonomarahuatón, yonquirín huachi pati sanapi, ina sanapi macaso nipirinhue pati co nohuanterin so'yatacaso, nipachinatanapiterin. Inaran hua'an Asuiro chini'quien nanan ocarin ina pati sanapi mare. ²Napoaton hua'an catahuararinsopita topi: sha'huitoncoi, quia pa'i yoni'i sanapisa nanósa con quemapire nonterinsopitahuë. ³Hua'an catahuarinsopita, guaricaro'sa nishitahuatona aipapi nisha, nisha ninano'rosaquë, nano'sa noyaron, noyaron nipisopita yontonacaiso marë hua'an peinënque inaquëchachin niyontónpi, Inaquiran sontaro hua'an ecai itopiso inari sanapi'sa ca'tanin co ma'sha pasacaiso marëhuë, Inaquëran inari quërin yaipa nitapacaiso marë. ⁴Ina sanapisa hua'ani a'nara noyarin payaterin, napoaton ana sanapi hua'an sanapi nicacaso marë, huayonin, pati yahuëretacaso marë, napoaton ina sanapi hua'anpaya acorin. ⁵Ina ninano sosaquë a'nara cotio quëmapi ya'luërin martoquio itopiso, ina pa'pinso air itopi, air pa'pinso simi itopi, simi pa'pinso cii itopi inapitaso mincamin huëntonquë ya'huëpi. ⁶Quiriosarinqüë ya'huëterinhue, naporo tahuëri'sa hua'an ya'conin econio cota hua'an, inaquëran ananta napocotono itopi papironia ninanoquë ya'huërinso, inapitari quëpapi. ⁷Naporo tahuerisa, itira quëparin apanin atasa itopisoari a'pairin, ina sanapiso pa'pin, ashin co ya'huëterinhue, nicaponahue pa'pi noyaroyan yanorin noyapiachin marquiori aso'sorin, huininpochin ni'nin. ⁸Huáan chiniquiën nanan acohuachina huáan ninanëquë sosa ninano itopiquë sanapisa quepapi. Inaquë sontaro hua'ani apairin, inaso nininterin ecai itopi, sanapisa cataninso inaquë itaranta nizarin. ⁹Nanon itira pa'yatatona a'naro'achin masha quëtópi nitapacaso marë cosharonta quëtópi. Hua'ani ina sanapi quetërin canchisë sanapisa, quepaca so marë noya pëiquë. ¹⁰Itaraso nipirinhue co nolwanterinhue shahuicaso ninanouen, quimopinëpitan ta co nohuanterin shahuitarapicaso, mariquëori ama sha'huiquësóhuë iterin niton; co nohuanterinhue sha'huicaso. ¹¹Nani tahuëriya martoquio pasarin hua'an i'iratenenquë, Itari nitorahuitacaso marë ma'ta pasaponso ta'ton ayanarin. ¹²Tahuerinën icanpachina ina sanapisa pa'pi huáan asoëro nicapona, a'naya, a'naya ina sanapi'sa shonca cato yoqui nanipiso nitapatona ya'conacaiso marë, pimoton toma hua'sai inapita ya'huetopiso ya'conalwapi. ¹³Hua'anquë yapa'pachinara natantópi ma'sona natatopachinara quetópi, inarë ya'conacaso marë. ¹⁴Thuaraya ni'pachina ya'conin, ta'shiramiachin huëpachinara a'na peiquë ya'conpi huachi. sontaro hua'an saaca itopiso inahuart sanapi'sa apaiantarin ana sanapiso co huachi o'marinhuë nipirinhue hue'pachina naquëranchin përantarin. ¹⁵Tahueri canquihuachina itira pa'pinpochin nininso apiai, martoquio apin huanin inaso inari aso'sorinso nipihuë co manta nohuataparinhue sontaro huáanso nipirinhuen acopi ecai itopiso sanapisa a'paicaso marë, a'naso itira itopiso canaterin noya, noyaron ni'ton canatërin. ¹⁶Itaraso nipirinhuen quëpapi asoiropeinëN quë, hua'an ya'huerinqüë a'coaná quë huarë quëpantapi, shonca yoqui ni'so quepapi canchise pi'i hua'annentaso itira nonterin. ¹⁷Hua'an itira pa'pi nosorin, a'napitageran na'con, na'con nasorin, ina canaterin hua'ani nosororinqueran, napoaton yancote pa'ton ninin yancoterin pati ya'hueretacaso marë. ¹⁸Naporo hua'an yonquerin pita nicacaso mare, napoaton sontaronënpita amaterin catahuarinpitanta amatërin inahua ni'tonanque masha paton ninso quetacasa marë. ¹⁹iparaso huachi sonapisa niyontoina ténin hua'an, catoropochin nihuento napi, naporo marquioso huáan ya'coananënque huënsëarin. ²⁰Itaraso co nahuatërinhuënpita sha'huipicaso, marquionta a'ma sha'huiqueso hue itarin a'pin, inari aso'sorinso ni'ton. ²¹Naporo tahuëri'sa martoquioso huaán ya'coaname que huënsëarin, cato sontaro hua'anosa ánasó pitan itopiso, ananta teri itopisoari no'huitana hua'an yatepapi. ²²Naporo Martoquioso a'pin nontaton itapon itaraso hua'anpaya ni'ton itërin, ca'amarë hua'an asoiro nontëquë itërin. ²³Nani nonpiso pi'quëran yonquirin, ina cato ya'pi a'sonconotahuatona tëpacaiso marë, ina marë, coronica quiricaquë nishitopi huáan notënanquë.

Chapter 3

¹T'sopita pa'sarinso pi'quëran, hua'an Asairo Namán acorin Amán Amitata hui'nin Aquio, hua'an acorin yaipi sontaro hua'ano'sa sa'catopiquëhuarë pa'satëriso acorin. ²Ya'ipi sa'catopisonta ya'coanaquënta hua'an to'shitopiso Namán no'tënanquë i'sonatona mo'sharapi, hua'an camaitërinso na'tëcaso ya'huërin tënin Amán. Martoquioso' co nohua'nterinsó i'sonatón co' mo'shaninhuë'. ³Napoaton Hua'an ya'coanamënque sa'catopisori itapona' Martoquio: "¿onpoatonta hua'an camaitëriso co' natëranhuë itopi? ⁴Inahuariso' nani tahuëri nani tahuëri napota'pi, naporotërantá co' nanitërinhuë' hua'an camaitërinso' natecaso'. Napoaton hua'an Amán nontatapi onpoisona Martoquio ni'sarinso inapochin inaso' ni'sapón, Martoquioriso itapón ca'so' cotio piyapico itërin piyapi'sa. ⁵Amanso' ni'pirinhuë Martoquio co' nohuantërinhuë' moshatacaso' ni'to'n pa'pi no'huiterin moshacaso' nohuantopirin co' pi'pishateranta nohuantërinhuë'. ⁶Napoaton yonquirin Martoquioráchin tē'pacaso' nipirinhüen, nani sha'huítopi piyapinēnpitari inso ninanoquërantá' Martoquioso' nininsó. Amanso yonquirin ya'ipi cotioro'sa tiquicaso', Martoquio ninanonēn inaso inaso Asuiro huëntón. Inaquëchachin Martoquioso ya'huarin. ⁷Caniaritërinso yo'quiquë (ina yoquiso' itopi Nisán) Shonca ca'to pi'i Asoiro hua'anēntaquëya', naporó' tahuëri inahuaso' hua'an Amán no'tënanquë nicanarapi, nani tahuëri nani yo'quiquë, mayoquiquëhuarë' anotërin nicanapiso' shonca ca'to yo'qui nininquëhuarë, ina yo'quiso itopi o'napi yo'qui itopi. ⁸Napoaton Amán hua'an Asairo itapón: "ya'huërin ninanoro'sa i'tohua' i'tohua' yaquëpi quëma hua'anēntëranso' no'paquë. Inahuaso ni'sha miachi, nanan acopi natëtacaso' ya'huëtópi, co' natëtópihuë hua'an noninsó natëcaiso', napoato ama inaranchin tananpitahuasohuë. ⁹Nohuantëquë' hua'an, quëma camaitëquë' tē'pa ahua', ca' pahuëretarahuë shonca huaranca coriqui insopitarisona tepahuachin inamarë' pa'anatona napohuachina' hua'an ta'patërinquë acoapi." ¹⁰Napoatón hua'ansó' po'moitëranēn o'coirahuaton Amán po'mo imiratërin Hamitata Agaquio hui'nin, cotioro'sa inimiconēn inasó. ¹¹Hua'aní itapón Amán: "coriqui i'huëretarinēnquën quëma ina piquëran ninano'nēn. Quëma yonquiransa' ni'saran." ¹²Napoaton hua'an sacato catahuapisoso' acopi shonca cara ya'na yoqui ya'coninquë, nanan acopi Amán camaitërinso' ya'ipi parti ya'huëpiso ni'sha ni'sha nina noro'saquë, ni'sha nanano'saquë' nonpisonta. Nishitopi Asoiro nininēn noya tonpotopi po'moitëraqüë. ¹³Naporó' tahuëri nanan ayanquëpi nisha nisha hua'ano'sa ninanonēnquë cahuarioquë' nanan ayanquëpi, tonpoconotatona tēpacaso', cotioro'sa tiquicaíso', hua'huaro'sa ma'shoro'sa, sanapiro'sa, ana tahuëriquëran - shonca cara tahuëri yo'qui pi'i pa'ninquë (ina yo'quiso ma'sha quëta caso' yo'qui) ya'ipi ya'huëpiquë ca'pa nitacaisomarë'. ¹⁴Nishitahuatona' ya'ipi ninanoro'saquë ayanquëpi ina tahuëri nanihuachin ninafacaiso' marë'. ¹⁵Quirica ayanquëna'piro'saso' ya'ipi parti pa'pi hua'an camaitërinso quirica ayanquëpi. Hua'an Susa huënseshinantēnēn pëiquënta a'papi. Hua'aninaran Amán huënsëatona o'osoí', Susa ninanosó co' noyahuë ni'sapi natantopi.

Chapter 4

¹Martoquio co'noyahuë nininso yo'nquiatan,a'morinso o'sharin Inaara huaton ciricio I'topiso a'marin huariananta amarín I'naporahuaton ninano huancana pa'nin chiniquën na'huitaton na'pion cancantërin.

²Matoquioso ni'pirihue hua'an yahuerinquë hua'niconin chua'an chiniquë nanantaton co'nohuantërihuën a'naya tronta ³ya'pi ninanquë hua'an chiniquen nanán a'carin no'ya ca'maitërin ciricio a'motona.chiminpi a'naquën ayanarapi sëtapi a'na quëonta na'pion cancantari.⁴I'naquëran sa'napisa camairinso pitanta huëpi i'tira sha'huitapana hua'an payanta napión cancantërin I'topi.I'na na'tana huaton I'tiraso martoquio a'mocaso a'paterin ciricio I'topiso o'coira huaton a'mocaso marë ni'pirihuë martoquioso co'nohuaterin huë a'mocaro. ⁵na'pohua chinara I'tiraso Ha'ta I'topiso a'matërin pa'aton martoquio nicanquë na'tanquë ma'sona pásorinso I'terin.⁶Ina na'tana huaton hataso panin martoquio ni'capan ya'mopiso no'tëtonanquë hua'an ya'coananenquë huaniconin

⁷I'naquë martoquiori ma'sona pa'sarinso sha'huitërin a'man I'topisori shahuitërinso masha pa'ton nininso pë'tëna huaton hua'an ca'pasonenquë a'cocaso marë inapora huaton cotioro'sa tēpacaso marë camairin I'terin. ⁸Na'poro chachin a'na quirica quëtërin sosa ninano I'topiquë cotioro'sa tēpacaiso marë camairin I'terin. ⁹pa'tuhua chinara hataso huësa huaton I'tira sha'huitërin ¹⁰na'poro I'tira ha'tainatërin sha'hutëquë huëntain martoquio itërin.

¹¹I'naquë I'tërin ya'ipi hua'ani ca'mairinsopita ninanonquë yahuë piso pitanta nitopi co'hua'an ca'matërinso na'të huachinahuë chimina caso yahuërin, I'naquë huaranen oro quëran ni'niso I'huërin na'patan ca'so co'naniterahuë pa'cahuaso cara shónca tahueri ni'i tiquioninso ¹²na'poro chachin hataso martoquioso sha'huitërin i'tira noninso.

¹³Martoquiori I'tantarin:a'ma ni'sha yanquiquëso huë a'ma ta'amaso yo'nquiquësohuë cotioro'sa quëran

¹⁴na'paton a'ma manta tē'quësohuë a'na partiran huëcatona cotioro'sa ni'chaësapi na'poro pe'inen parin Inaran ta'ta parin ya'huëmia tarin.¿I'nta nitaterin I'sëquë huënanso a'ma quëmaso hua'an peinenquë ya'huë ca'maso yonqui quësohuë?¹⁵na'poro cha'chin Itira martoquio sha'huitërin ¹⁶pa'aton yaiipi catioro'sa sosa ninanoquë ya'huëpisopita sha'huitëquë ayonaina ca'amarë ama co'shachi na sohuë a'ma o'oina sohuë:ca'ra ta'huëri ta'shi rechachin i'napo'ina nina I'naposa huato pa'sora huë hua'an nontapo I'tërin. ¹⁷Martoquio pa'sahua'tón I'tirari sha'huitërinso cha'chin ninin.

Chapter 5

¹Cara tahuëri na'corin pi'quëran, Itira no'ya no'ya në'mëtëquëran nininso a'mosahuatón hua'an, huënsëshinante pë'i quë no'tenanquë huanirarin. Hua'anso huënsëshinantënëquë huënsërarin, ya'coana no'tenanquë. ²Hua'anso Itira noya'sha nitaparinsó ni'sahuatón, ca'pa cancantërin. Huaranën oroquëran cha'chin huaranën sëquërinso ihuë'tahuatón huënsërinquë huarë' ta'satërin. Itiraso' pa'sahuatón huararën oroquëran sëquërinso mo'tora'huarën së'huatërin. ³Hua'aniso' na'tanin: ¿Ma'ta nohuantëran, Hua'anpaya Itira? ¿Ma'ta nohuantëranso? Patomachin hua'anëntëra huëso quëchinquën. ⁴A'paniton Itërin: "Noya nipachi hua'an, hua'an Amán sha'huichina huë'in iporatahuëri na'co'n cosharo' ni'sarahuë inamarë." ⁵"Hua'anso tē'nin, Amán manorahuatoma' quëco', ma'sona Hua'anpaya Istira nohuantërinso ni'camarë". Napoatón Hua'an inaran Amán inapita pa'pi huachi Hua'an paya Itira no'tohuaro co'sharo' nininguë. ⁶Pa'pirinahuë nani huino minëtë'rahuayaquë ta'pana'piarin coshatinanguë, hua'ani Itira itapón: "¿Ma'ta nohuantëranso'? natanhuantanco quëtaranguën. ¿Ma'ta ya na'tantëranso? Pa'tomachin hua'anëntërahuëso' quëtaranguën?" ⁷Itirari a'paniri: "Nohuantërahuëso' na'tanaranquënso i'sopochin: ⁸Nohuantohuatán Hua'an noya ni'pachin onpopionta, quëma hua'anquën Amanë'quën' huë'co' ta'shiraya tahuëri cosharo' na'co' ni'sarahuë canpita marë', na'porohuarë Hua'an natanincoso' a'paniarahuë." ⁹Amanso ni'pirihuë' ca'pa cancanquëra pa'sapirinhue. Ni'pirinhue' Amanso quënanin Martoquio huanirarin pë'i ya'conamënguë huanirarin quënanin, quënanahuatón co' huaniyatërarinhue pa'yanin, Amanso pa'pi no'huí cancanin Martoquio. ¹⁰Napoaton, Amanso' ya'huërinpa pa'nin huachi Amiconënpita amatërin sa'acaso marë', cëria itopiso manin, huachi. ¹¹Amanso' ya'ipi a'napitaquëran na'co'n na'co'n ma'huaninsó sha'huirín, no'tohuaro' hui'ninpitanta ya'huëtërinso sha'huitërin, nipayarinsopitarë quëran pa'sarinquëhuarë ninin; sontaro hua'ano'saquëran na'co'n na'co'n pa'sarinquëhuarë ninin. ¹²Amanso tēnin: "Hua'anpaya Itira co' a'na piyapi përarinhue', ca përarincoso', paca'huasomarë Hua'ano'co ina cosharo nininso capa'huaisomarë. Ta'shirayanta, ina'quëranchin përantaricoi Hua'ano'coi pacahuaiso. ¹³Ni'pirinhue' co'nanitërahuë' paca'huaso' Hua'an pëinën ya'coanaquë' Martoquio huanirarin ni'tón cotio piyapi ya'coanaquë huanirarin." ¹⁴Cëriasó' soín amiconënpitari itapona: "Sha'huitëquë' hua'an ca'to chi'pasora apa'huacochi'in ina'pa masho a'natëra'po shonca mitro inapatërinso. Ta'shiramiachin Hua'an sha'huitëquë' tonpoconotahuatón pë'tëin chimiin Martoquio. Na'poro' chasó ca'pa cancanquëran Hua'anëquën paquë' noya'piyachin na'con cosharó nininso ca'concó." Inapochií ni'pachitënin Amán to'sahuatón onpo tē'patacasona anitërin.

Chapter 6

¹Naporo tashi,hua'an co yahue'ërahuëta tenin,napoaton catahuarisonpita sha'huatërin,quiricaros'sa quësheico ni'i iterin,naporo chachin queshipi,ina quirica chini'quen nontopiso na'tanin,hua'an ina natahuaton yonquia'rin. ²Ina quiricaquë nontopiso na'tanin,martoquiori yatëpapiso sha'huitërinso ni'ton co nahuanterihuen a'naintacaso,pitan,tëri inapitaso sontaro hua'anoca ni'ton hua'an yatëpapinahuë,ina martoquioso natahuaton hua'an sha'huaterin,napoaton huaani martoquioso nosororin. ³Naporahuaton piyapinënpita,natanin ¿Ma'ta onporinso martoquioso itërin piyapinënpita,nontaton?hua'an catahuapisopitarin itapona co manta onperinhuë itopi. ⁴Hua'ani itërin ¿Inta i'ratëquëso huanirian itërin?Naporochachin amanso hua'an i'iratënenquë ya'conin nontacaso marë,martoquioso a'sonconotaton tēpacaso marë,yanquiaton pa'nin hua'an nontapon. ⁵Hua'an ca'tahuarinsopitariso itapona,aman i'iratëquë huaniarin itopi,hua'aniso itapon tananpitoco ya'coin iterin,piyapinenpita nontaton. ⁶Aman ya'contahuachina,hua'ani itërin,¿Mata ompotëre piyapi co hua'an payatërinso,payate huachinhuë iterin?Amanso cancanënuëran yonquirarin,hua'an pa'yatacaiso ya'huërin itërin carinquë nosoromiatëranquë,inaquëran na'con,na'con pa'yatiënëso nohuanterahuë. ⁷Aman tantarin: piyapi'sa pa'yatinquëso nininso quësarahuë itërin,hua'ani itërin,quë,quë nipachi itërin. ⁸Naporo a'macaso noya'piachin quëin inaquë ya'mitëra huaton cachi pa'chin,yancotënta yanco'in itërin. ⁹Napaaton inapochin ninin noya'piachin a'mocaso yonquirin,sontaro hua'ano'saqueran noya,noya a'mocaso quëterin,hua'an tēnin tananpitoco nitapain tēnin,hua'ani pa'yatërin yaipi cachi pa'tëquë itërin. Hua'an payaterinso chachin nissarin,napoato hua'ani itërin aman,inapochin nanan ocoquë nipachi itërin inapochin hua'an nohuaterin ni'cacaso itëquë.Itohuachina inachachin nipi. ¹⁰Napoaton hua'ani aman itërin quëma tēnanso chachin nitëquë cotio piyapi nipirin martoquio inapotëquë iterin,pei ya'coanaquë huënsëarin itërin,ama tēhuëguësohuë itërin itahuaton a'yarin. ¹¹Napoaton aman,martoquio tapacaso marë nanin,cahuario,a'mocasonta materin nani inapita mapachina quëparin martoquio tapacaso marë,nani tapahuachina cachi quëpatërin huachi. ¹²Martoquioso hua'an ya'coana quëhuarë pantarin.Napoaton amanso co napion concaterin,më'mëtërinquë i'momoto tahuaton yonquirar'rin,ma'cha naporahuë paya tenin yonquiaton. ¹³Amán sa'in siria inaran nipayaraaisopitata ya'ipi sha'huitarin ma'sona pasarinsopita shahuirarin,ina sha'huitasó,sa'iniso napotërin amahauchi inapochin niquësohuë martoquioso cotio piyapi itërin sa'ini,sa'ini nontaso huëcapaipi. ¹⁴Sontaro hua'anosari maquirahuatona a'naroa'chin aman amanorahuatona quëpapi hauchi,naporo itiraso cosharo nissarin pita nicacaiso marë,i'natohua quëpapi huachi.

Chapter 7

¹Napoaton hua'an Amanë pa'pi, hua'an paya Itira noya'piyachin cosharo' nininquë pa'pi. ²Tahuëriantariquë, huino o'osoi', hua'ani Itira itapón: "¿Ma'ta nohuantëranso, hua'an paya Itira? Natanancoso quëtaranquën, ¿Ma'ta yanatantëran? Nanitërahuë pa'tomachin hua'anëntërahuëso' quëta'huanquënso itërin." ³Naporó hua'anpaya Itirari a'panirin: "Na'tanco nipachi hua'an, noya nimara na'tanapón, co' nohuantërahuë chimina'huaso nicha'ëco to'pirahuë inai'chin na'tananquën, ya'huërahuë partinta quëmopinëhuëpitanta nicha'ëquë". ⁴Quiyasó pa'aninacoi, canta quëmopinëhuëpitanta, ya'ipicoi ti'quinacoiso' yonquipi topinan asa'catinacoiso' marë, pa'anicoi na'porini noya ni'itenhuë, quëmapi'sa sanapicoi', co' manta chitohuë, i'soso ni'pirin naponin co' costapirohuë hua'an, ana'intochina'chin pochin nizarin." ⁵Na'poaton hua'an Asoiroso' Itira itapon, hua'an paya: "¿Inta inasó? ¿intohuata inapochin piyapisó ya'huë'rin co' noyahuë' nitacaso piyapi'sa yonquirinsó itërin na'tanaton?" ⁶Itiraso tēcapon: "¿Co' noyapiyapihuë', paso' inimico, na'ponin yonquina'pi Amán!" Na'poatón Amanso napion cancantëri Itira noninso na'tanahuatón, hua'anpaya naterin. ⁷Hua'anso, no'huitatón, huino o'osarinquëran huanirahuatón, i'iratëquëhuarë pi'pirin Amanso co' pi'pirinhuë', co' tē'paranquënhuë' hua'an paya Itira itërin. Na'porohuarë' yonquirin huachi, ca'mini tē'parinacoso ta'ton na'pión cancantërin. ⁸Ina piquëran hua'anso i'iratëquë pi'pirinquëran huino o'osa'rinquëhuarë ya'contarapirinhue', Amanso niitón ta'carica topachina, Itiraso pa'yanaton: huiyoó to'pachina, hua'anso pa'yanin. "¿Ma'ta onporarinso, ca pëi'nëhuëquëso' ténin?" Na'poro hua'anso sotaronënpita camairin Amán masahuatona tonporayatacaiso' marë' ma'pi. ⁹Na'poró a'nara sontaro ya'huërin Hapana itopiso, ina sontaroso' hua'an cataniso, inaso tēcapon: "Nani Amán yonquirin ya'huërinso nótënanquë Martoquio atopoconotahuaton atëpatacasó yonquirapirin, hua'anso." Sontaronënpita camaiton itapon: "pacó inaora anitërinquë chachin quëparahuatoma tonpoconotocó." ¹⁰Amanso' quëparahuatona inaora anitërinquë chachin tonpoconotatona pë'tënpi chiminin huachi. Martoquio atëpatacaso' nipirinhue' inaora chachin niatëpatërin. Naporo huarë hua'anso nohuitërinso sanori huachi.

Chapter 8

¹Naporo tahuëri'sa huaan Asoiro yonquirin huachi ya'ipi Aman ma'shanënpita Itira ahua'anëntacaso' marë', inaso cotioro'sa inimicotërinso. Martoquioso' hua'an nontantarin, Itiraso ni'pirinhuë' ca quëmopinëhuë quiyapitarë ya'huërinso itërin. ²Huanso, po'moitëranën oroquëran nininso ocoirahuatón Martoquio pomomiratërin, i'huachachin Amán osërëtërinso, Itiraso ya'ipi hua'ani ahua'anëntërinso yonquirin, Martoquio ya'ipi ahua'anëntahuaso' yonquirahuë itërin. ³Naquëranchin, Iteraso' hua'an nontantarin. Inaso ni'pirinhuë hua'an notënanquë nopaquëhuarë monshomarahuatón isonahuatón nanëri. Onpoatocha Amán acaquio napotërahuë paya, nani sha'huitopirincuhuë' Cotiorosa atiquitacaso nishitërinso nanan ya'ipi atapitacaso yonquipirinhue taton no'paquëhuarë' isonahuatónna'nërin ⁴Huaanso huaranën oroquëran séquërinso masahuatón, Itira ihuëtohuachina huaan notënanquë huaniantari. ⁵Inariso itantapon: "Noya nimara natanaponco huaan, tēhuë nontamaraco, nohuantëran naporini, ya'ipi parti quirica Amán anishitërinso quiya piyapicoi tiquinacoiso marë atapichitohuë' itërin. ⁶Onpoatonta naporahuë, ¿Ma sëtórocha paya nitapiso? ¿quëmopinëhuëpita tiqui huachina? ⁷Huaan Asoiroso, Itira Martoquio inapita nontaton napotërin, inahuaso cotio piyapisa: "Ninico, nani Itira Amán ya'ipi mashanënpita pëinëonta nani ahua'anëntërahuë, inaso nani atonpoconotahuato nani atëpatërahuë, cotiorosa' yaatiquitërin ni'ton napotërahuë. ⁸A'na chiniquën nanan nishitantaquë huaan nininënquë inapotahuaton ya'ipi parti ayanquë. Yana nishitëramasonta co nanitërhue' tapicasó, Ana nasha nanan acoantaquë." itërin. ⁹Inaquëran nishitonapirosa huaani camairin nisha nisha nanano'sa quënta nishitacaiso' marë', naporo tahuëri'saso nasha nanan nishitantapi cara yoqui pa'ninquë, ina yoquiso itopi Sipan yoqui, catoshonca cara tahuëri, ina yoqui ya'coninquë. Naporo tahuëri yonquipi huachi nishitacaiso' ya'ipi Martoquio camaitërinso nanan nisha nisha ninanoquë huaano'sa ya'huëpiquë quirica ayanquëpi, Intia quërahuarë Itiopiapiro'sa ya'huëpiso parti quërahuarë a'papi. Pasa catoshonca canchise nino'saque a'papi, inaora nananquë nonpi soquë chachin nishitahuatona, Cotiorosa ya'huëpiquënta a'patopi. ¹⁰Martoquiori nishitërapiarin huaan Asoiro nininënquë nishitërapiarin, noya tonpotahuatona sëcharáhuatona hua'an nininënquë. Naporo tahuëri'sa ya'huërin hua'anë sacatopiso, camairin cahuarioquë ya'mitërahuatona comisionosa' a'naroáchin a'papi, quirica ya'ipi parti ayanquëpi nasha nanán hua'an nishitërinso nitotacaiso marë. ¹¹Ina quiricaquëso nishitopi hua'an camaitërinso ama cotioro'sa tiquicaiso marëhuë' inahuata nipa'poyacaiso marë', ama tiquiatona ma'shanënpita hua'anëntacaiso' marëhuë'. ¹²Nasha nanán nishitopiso naporo cha'chin ya'ipi parti ayanquërapa hua'an Asoiro nasha nanán nishitërinso, naporo' tahuëriso shonca cara tahuëritaso cara yo'qui pa'ninquë, Ataro yoqui, ina yoquiso itopi pi'i nitiquinamën yoqui itopi. ¹³Naporo tahuëri nanan chiniquën nishitopiso a'naya a'naya piyapi'santa a'patopi ya'huëtacaiso marë. Cotioro'santa ya'huëtacaiso marë, ama tiquicaiso marëhuë. ¹⁴Naporó chachin quirico ayanquënápirosaso hua'an cahuarionënquë ya'mitërahuatona pa'pi huachi inahuaso' manorahuatona a'naroachin pa'pi. Nasha nanán nishitopiso sosa ninanonta quëtapi. ¹⁵Naporo Martoquioso noya'piyachin nitaparahuatón caninchin caninchin huiritonë amorahuaton, yancotë' oroquëran nininso yancorahuaton, Sosa ninanoquë canconin, naporo ina ninanoquëso' ya'huëpisopita capa cancatatona' chiniquën nonca nonca topi huachi. ¹⁶Naporo cotioro'saso co huachi tē'huatonahuë' a'ninquëchin huanirahuatona ca'pa cancatopi. ¹⁷Nisha nisha huëntonosaquë ninanorosaquë, hua'an nanan a'parinso nontatona ca'pa cancatopi cotiorosa, naporo tahuëri pi'ta nicatona coshatopi. Naporo' tahuëri no'tohuaro' nisha piyapi'santa huëpiso cotio piyapiro'sa ya'huëpiquë inahuanta ya'huëpi huachi. Cotioro'saso' tiquicaiso ni'pirinhuë inimicoro'saso nipirinhue inaora nitahuëre antopi huachi.

Chapter 9

¹Iporaso ñuñu yoquiquë, itopi, Adar yoqui, nitiquinamënuquë cara tahuëri pochin nininguë, nisha nisha, chiniquën nananosa, Hua'an ya'atiquiapaquë, naporo tahuëri cotio inimicorosa, nonhuantapi canatacaiso, inapitaquë, inapochachin nipi. cotiorosaso canatatona nacon inapita nohuipi. ²Inaquëran niyontonpi, ninanonënaquëchachin Hua'an Asuero camaitërinquëran, imrina acocaiso inapitaquë, incaripitasona, tinitona naponin nininso quëpiso, inahuaquë. Co insotërantana nitapihuë inapitarë naponin nicacaiso, nanihuachi yaipi tēhuapiso anotërin yaipi ninanorosaquë. ³Sontarosa, nisha, nisha, ninanoquëran, hua'anosanta, nisha, nisha ninanoquë yahuëpisopita, hua'anosa, hua'an mashanën tapatërinso pita. Inapita yaipiquëran cotiorosa, catahuasapi. Yaipiquëran nitotopi, Martoquio hua'an piyapinën, tē 'huarinso inapitaquë niton. ⁴Martoquioso panca hua'an nizarin, copirno pëinënquë. Inapoaton yaipi ninanorosaquë nahuinsarin ⁵. Cotiorosaso, sahuëniquë inimicorosa ahuëatona tēparapiapi. Yaipi atahuantopi, inahuara nohuantopiso nipi, ninohuipi inapitarë. ⁶Susa, achininapiro'sachachin, cotiorosa ahuëatona anatërapo pasa quëmapisa ata'huantopi. ⁷Inapitaso tēpapi, Parsandata, Aspata, ⁸Porata, Adalia, Aridata, ⁹Parmasta, Arisai, Aridai, Vaizata, ¹⁰Aman huininpita, Amanso papin Hamedata cotiorosa inimiconënpita. Nipirinhue, inahuaso inimico tēpapiso co mashanëntërantana, matopihuë. ¹¹Naporo tahuëri yaipi tēpapiso, Susa ninanoquë, pichirahuatona hua'an anitotopi. ¹²Hua'anso itapon: Hua'an paya, Cotiorosaso tēpapi anatërapo pasa quëmapisa, Susa ninanoquë, Aman huininpita shonca nininso inahuanta tēpapi inapitarëchachin. ¿Mata nipachin anaquënso nipi, coperno ninanonënpitaquëran? Iporaso, ¿Insota natantëran? quëtinenso quëma. ¿Inso quirica natantëranso? quëtëinënso marë. ¹³Itiriso tapon: Hua'anso capacancantohuachin, cotiorosa Susaquë nisapisopita, quëchin tashirayachachin, quëpacaiso marë. Inaquëran camaichin Aman huininpitanta asonconotahuatona pëtëina. ¹⁴Inapochin hua'an camaitohuachina ina pochachin Susa ninanoquë nipi, shoncachachin, Aman huininpita pëtëntopi. ¹⁵Cotiorosaso Susa ninanoquë yahuapisopita, yamopi shonca catapini tahuëri nisapaso, Adar yoquiquë. Inaquëran naquëranachachin, tēpa'antapi cara pasa quëmapisa Susa ninanoquë, nipirinhue co manintërantana sēhuatopihuë. ¹⁶Napoinchin cotiorosaso, hua'an ninanonënuquë nisapisopita, yamorapi, nipapoyacaiso marë, amanotatëpochin nitapi, inimiconëna, inapotatona tēpa'antapi, canchisë shonca anatërapo huaranca, incaripitasona nohuipiso. Nipirinhueirin tēpapisopita co nanitopi mashanëna, pa'ton nininso sēhuatacaiso. ¹⁷Shonca cara yoqui tahuëri, nininguë inapochin, pasapi, Adar yoquiquëchachin. Shonca catapini tahuëri nisapaso, chinotatona pita nisapi capa cantantapi. ¹⁸Cotiorosa, yaipi Susa ninanoquë nisapisopita, niyontonapi, shonca cara tahuëri, shonca catapini tahuëri pochin nininguë. Shonca anatërapo tahuëri pochin nicoantarinquë, chinotatona pita nisapi, capa cantantapi. ¹⁹Ina marë cotiorosa ninanoahuarosaquë yahuëpisopita. Yacariya ninanorosaquë, pëi ninapirosa, nisapi, shonca catapini tahuëri nininguë, Adar yoquiquë naporo capa cantatatona pita nipi tahuëri. Naporo tahuëri inahuaso masha aparapi, nicanatopiso, cosharo'rosa anaya anaya, marë. ²⁰Inapita Martoquioso yaipi nishitarin, yaipi cotiorosa quirica apatamarë nisha, nisha Asuero hua'anëntërinso ninanorosaquë. Yacariyaquë, aquë, ninanorosaquë. ²¹Camaitarin, chinotacaiso marë, Adar tahuërinënquë, shonca catapini shonca anatërapo tahuëri nininguë, yaipi pi ' irosaquë. ²²Naporo tahuëri, cotiorosaso inimicorosaquëran sanoatëpochin nisapi. Naporo yoquiquëchachin, sētopisopitanta, capa cantantapi, noya nicacaiso yonquiatona in tahuëri nahuësapi. Nanitopi pita nicatona capa cantatacaiso. Mashanta aparapi nicanatopiso cosharorosa, pahuantërinso pita quëtacai marë. ²³Inapochin cotiorosaso imasapi, Martoquiori nishitaton acaniaritërinso, yonquiatona in tahuëri anahuësapi. ²⁴Naporo tahuërisaquë, Amanso, Hamedata huinin, yaipi cotiorosari inimicotopiso, naporahuaton napopinachin cotiorosarë yonquipi, ni'atahuantacaiso, " inaso canatatëpochin nizarin" naponin acocamarë yaipi atahuanta marë. ²⁵Inapochin yoquipiso hua'anquë nicanpachina, hua'anso camaitërin quirica quëran, naponin yoqui Aman nizarinso cotiorosa marë. Inaora motonënaquëchin anochin, huininpitanta pëtëina. ²⁶Napoaton ina tahuërisa pitaso, purin itopi, canatatëpochin nipiso nininënquë chachin. yaipi yonquiatona nishitopiso, inahua chachin nipi, inahua chachin masha pasapisonta nipi. ²⁷Cotiorosaso naporo nohuantapi, nasha nanopicaiso, ninatëcaisonta. Inapochin nanopicaiso nininso, inapita marë chachin. Inapochachin shinpitanta yaipi yamopona. Ina yonquiatona inapitaso, yaipi pi'iquë, cato tahuëri pita nahuërapi. Nani pi'iquë nisha, nisha pita nipi. ²⁸Naporo tahuëriso pita nicacaso tahuëri, naporahuaton, nitotapi, anaya anaya tahuëri huësarins, nicantacaisonta, anaya, anaya yahuëpikuë, anaya, anaya ninanoahuarosaquë, yaipi panca ninanorosaquënta. Napoaton, cotiorosaso shin'pitarëchachin, co tanapitapihuë ina tahuëri pita nicacaiso noyapianchin. Inapochin nipiso co onporonta naniantapihuë. ²⁹Itiri hua'an payaso, anshin Abihail, Martoquio, inapitaso cotiorosa, Copernori nanan quëtërinso chachin nishitapi, yaipi natëcai marë. Ina pitaquëran catoro quirica nishitopiso. ³⁰Inapita quiricarosaso, yaipi aparapi cotiorosaquë, 127 nisha, nisha, ninanorosaquë, Hua'an Asuero hua'anëntarinquë chachin, napoaton cotiorosaso nonhuantapi tēhuëchachin, notëquën nininso'. ³¹Inapita quiricarosaso, pita tahuëri chachin noya

tēsapi, naporo tahuërisa, camaisapi Martoquio Itiri hua'an paya, camaicaiso marë cotiorosa. Camaitopiso yaipi cotiorosa natètapi, yaipi shin'pitanta, yaipi natètatona, tahuërinta yahuètapi, co manta capatonahuë, yosë nontatona cancan, yonquicaiso marë.³²Yaipi camaitërin quëran, quiricarosa noyatohuachina, ina pita marë cha'chin quiricaquë nishitopi huachi.

Chapter 10

¹Inaquëran asoira yanquirin ya'pi parti coriqui ayontontacaso marë. ²na'tëcaiso ya'huërin, nani martoquio hua'an ananpëcontarin inarë hua'anëntacaso marë. ³Martoquioso, nipirinhue cotio piyapi, Inaso ni'pirinhue hua'anë sa'cataciso marë yanirin onpoatontërant hua'an ya'canaton piya'pinënpita nichaëcasa marë Ináran sha'huitërin no'ya ya'huëcaiso marë hua'chi.

Jonah

Chapter 1

¹Conasëso', Amitai hui'nin. A'na tahuëri inaso Sinioriri nontaton itapon: ²"Ninihuiso panca ninano'. Inaquë ya'huëpisopitaso nipirinhue' co noyahuë nicacasorachin cancantopi. Napoaton quëmari pa'sahuaton pënënconquë'," itërin. ³Conasëso nipirinhue', Sinioro ta'ananpiton Tarsisi ninano'pa' pa'nin. Napoaton Copi ninano'pa' pa'marin. Inaquë nipachina', A'nara nancha tarsisi'pa' yapa'sarinso quënanconin. Inaquë pahuërëtahuaton ya'conin imatacaso marë'. Sinioro aquë patacasomarë' naporin. ⁴Sinioro'so napoaponahuë', panca ihuan marëquë a'parin. Napohuachina panca co'sacaitërin. Napoaton nanchaso', nopaatochinachin ninin. ⁵Nancha camayoro'saso', pa'pi pa'yantatona', inahuara yosënëna chiniquën nontopi. Naporahuatona pë'pëtoro'sa inquitopi tacaton notëintacaso marë'. Inaporapirinhue' Conasëso pë'pëto quëpapiquë ya'comarahuatona noya hua'cotërin. ⁶Nancha hua'ani huëcapairahuaton pënënin: "¡Capayatahuaton huënsëquë! ¡Quëmanta Yosëparin chiniquën nontëquë! Tapon a natanatënquën yanicha'ësapirinpoahuë'," itërin. ⁷Inaquëran inahua capini ninontopi: "Huëco pa'ahua sotiaraahuatëhua nitotahua'. Inquënpoasona na'intarinpoa ni'ton po'sarëhuaso nitota'ahua'," nitopi. Ninapotatona sortiahuachinara', Conasëri na'intarinso' nitotopi. ⁸Inaquëran Conasë itapona: "¿Maquëta tēhuëranso marë' po'sarëhua? ¿Maquëta sacatëran? ¿Ma'nin piyapinquëta nisahuaton intohua quëran huë'saran? Inapita onpopionta sha'huitocoi," itopi. ⁹Conasëri'so itapon: "Caso', iprioco. Sinioro'so Yosë inapaquë hua'anëntërinso' tē'huatato chinotërahuë. Inari isoro'pa', marë inapita acorin," itërin. ¹⁰Ina natanatona', na'con na'con pa'yanpi. Napoaton itapona: "¡Ma'huantacha ninan quëmaso' paya!" Sinioro ta'ananpiarinsonta inari chachin nishahuirapin ni'ton, napotopi. ¹¹Inaquëran Conasë itapona: "¿Ma'ta onpotohuatëinquën marë sano'i'apon?" itopi. Marë na'con na'con no'huitërinso marë' napotopi. ¹²Napotohuachinara', Conasëri itapon: "Marëquë te'yaitoco'. Naporohuarë' sanoiarin. Ca tēhuërahuë ni'ton, marë po'pin no'huitërin. Ina nitotërahuë," itërin. ¹³Napotopirinhue' inapitari'so', co a'naroachin natëtopihuë'. Chiniquën maitatona yonsan'pa yapanantapirinhue', co nanitopihuë'. Marë aquëtë chachin no'huitërin niton, co nanitopihuë'. ¹⁴Co nanitohuachinarahuë', chiniquën Sinioro nontopi, "Sinioro quëmaso nohuantëransorachin ninan. nicha'ëcoi. Iso quëmapi na'in quëran po'sarai nipachina ama ya'ipicoi taquiita'huaiso nohuantëquësohuë'. Ya'huëre inaso co manta tēhuëpirinhue' tē'yaitohuato chimapon. Napohuachin ama ina na'inchincoisohuë'," itopi. ¹⁵Napotatona Conasëso', tē'yaitopi. Naporo chachin marë sanoirin. ¹⁶Ina nicatona quëmapi'saso', Sinioro pa'pi tē'huatopi. Ya'ipi cancanëna quëran chinotatona: "Ma'sha quëma marë' tēparahuato chinotarainquën," itopi. ¹⁷Conasë tēyaitopirinhue', Sinioro'so panca sami a'parin ina mi'tacaso marë'. Mi'tohuachina cara tahuëri tashirë chachin sami yo'namënquë ya'huërin.

Chapter 2

¹Sinioro'so Conasë Yosënën ni'ton, nontërin. Sami yo'namën quëran nontërin. ²Ina nontaton itapon: "Pa'pi co napinhuë cancantato nontaranquënso', a'paniranco. Chimipiro'sa ya'huërin quëran catahuancoso marë' yai tēnahuë. Naporo chachin quëmaso natananco.³Pa'pi anporo'sa nininquë tē'yaitëranco. Marë yo'namēnquë chachin pa'marahuë. Marë chinii' so'quëtërinco. Co'sacainēnpitanta', imoto imoto itërinco. ⁴Naporo itëranquën: Co huachi ni'nancohuë nipirinhüë', chinotëranquënso pëi niantararahüë'.⁵T'sha o'oto chimii tochinachin ninahuë. Pa'pi anpo nininquë pa'marahuë. Marë oniquino'sa motohüë so'quëtërinaco. ⁶Motopiro'sa nanimarin'pa' huarë' camarahuë. Hua'nanano'saquë tashinan pëi pa'shintopiso pochin isoro'pa oncorapiranco. Quëmaso napoaponahuë Sinioro, Yosēnehuēnquen nīton, chimipiro'sa nisapi quëran nicha'ëranco⁷Yachimiitato tapinanahuëquë cancanëhuë quëran Sinioro përraranquën. Quëmaso chinotërainquënso noya pëi quëran natananco. ⁸A'naquënso' mamanshirachin cancantatona', Cancantomiatërancoiso nocanpi.⁹Caso nipirinhüë', yosparinquën itatēnquën chinotaranquën. Ma'sha quëma marë' tēparahuato chinotaranquën. Sha'huitëranquënso chachin nisarahüë. Sinioroichin nanitërin nicha'ëinpoaso'," itërin. ¹⁰Napotohuachina, Siniorori panca sami camairin yonsaiquë Conasë imocaso marë'.

Chapter 3

¹Naquërachin Siniorori Conasë nontaton itapon: ²"Ninihuiso panca ninano'. Inaquë pasahuaton nanan sha'huitacaso quëtëranquënso', sha'huiconquë'," itërin. ³Itoluachina', Siniorori camairinso natëton pa'nin. Cancontahuaton ni'pirinhuë', Ninihuiso panca ninano'. Cara tahuëri irataihuarë ya'ipi aquipi.⁴Conasë caniaritërin ninano pa'tacaso'. Papon pochin chiniquën pënëntërarin: Catapini shonca tahuëri quëran Yosëri Ninihui ninano ata'huanarin," tërarin. ⁵Ya'huëhuano'saso', Yosë natëtona ayono nicacaiso nisha'huitori. Ya'ipiya quëran sa'catën a'mopi. Mashoro'sa quëran, hua'huaro'saquë huarë' napopi.⁶Ninihui copirnonta' a'naroachin nanan natantërin. Hua'anëntacaso shiranën quëran huanirahuaton, noyapiachin a'morinso pa'coirin. Sa'catën nininso a'mosahuaton, huarianoquë huënsëconin. ⁷Ina quëran camaitërin: "Copirno, hua'ano'sa, inapita camaitopi. Iso ninanoquë ya'huërehuasopita ya'ipinpoa ayono nicacaso ya'huërin. co pë'tahuaros'sa tëranta a'cacaiso ya'huërinhuë'. Co'ni i'sha tëranta o'shitacaiso ya'huërihuë'.⁸Inapoatona sa'catën nininso a'moina'. Pë'tahuaros'santa inanpi quëran a'moina'. Naporahuatona chiniquën Yosë nonchina. Co noyahuë nisapisopita, co ténorotochinachinhuë cancantopiso', inapita a'poina'. ⁹Tapona inaporë'so marë', Yosë pa'pi no'huirinpooaso asanorapirinhuë'. Inaporin naporini co huachi ana'intatonpoa ata'huanchitonpoahuë'," ténin.¹⁰Yosëso inapopi'so ni'nin. Co noyahuë nisapiso a'popi. Napoaton nisha cancantaton ana'intacaso yonquirinso', tananpitërin.

Chapter 4

¹Yosë naporinso Conasë nitotaton, pa'pi no'huitërin. ²Napoaton iso pochin Sinioro nontërin: "¡Napoaranso mini ya'huërahuëquë chachin a'pirahuë! Quëmaso nosorotochinachin cancantëran. Co a'naroachin no'huitëranhuë'. Piyapi'sa cancantomiataton, ma'sha onpotacaso yonquiaponahuë', nicha'ëantaran. Ina nitotato, tarsisi'pa' ta'aca'huaso yonquipirahuë'. ³Napoaton Sinioro tēpachanco topirahuë. Co huachi nohuantërahuë nanpica'huaso'," itërin. ⁴Napotohuachina Siniorori itaantar. ¡Po'pin no'huitacasoso', co noyahuë!" itërin. ⁵Inaquëran Conasëso', ninano notënanquë pa'nin. Pi'i pipirinso parti quëran a'nara huanimëra'hua ninin. Inaquë na'yaton ninano ma'sona onpoarinso' ni'caso marë'. ⁶Sinioro Yosëso', a'nara' na'ton taparinso' apapotërin. Conasë huanimëra'huanën a'naroachin imotacaso camairin. Inari na'itohuachina noya cancantërin huachi. Napoaton ina marë' yosparinquën tēnin. ⁷Tahuëririnquëso napoaponahuë', a'nara' cha'cho taparinso Yosëri camairin. Na'ton namënën a'tonacaso marë' camairin. Inapotohuachina na'tonso a'naroachin ahuirin. ⁸Tahuërinquë pi'i pipirahuaYosëso' pa'pi huëya ihuan taparin. Pi'i pipirin parti quëran a'pairin. Pi'irinta chiniquen pi'caton Conasë aparisitërin. Tapinantopitëraton, chiminacaso nohuantërin. "Chiminahuë naporini noya noya niitonhuë'," tēnin. ⁹Napohuachina', Siniorori itapon:" Na'ton ahuirinso marë' no'huitacaso ¿noya ti?," itërin. "Noya mini. tēnahuë caso'. Chiminchinachi no'huitërahuë," itërin Conasëri. ¹⁰Ina natanaton Siniorori'so': "I'yan, quëmaso na'ton a'pitaton no'huitëran. Co quëmari shacaton aso'soponahuë naporan. Ca nohuanton inaso', a'na tashiya marëachin so'sorahuaton a'na tahuëriichin ana'itërinquën. Tahuëririnquëso ahuirin ni'ton, co noyahuë cancantëran. ¹¹¡Aquetë huarë mini caso', Ninihuiquë ya'huëpisopitanta' nosoroca'huaso ya'huërin! Inaso panca ninano ni'ton, pasa cato shonca huaranca na'con hua'huaro'sa ya'huërin. Co noya yonquiyatërapihuë'. Nisahuaton notohuaro pë'tahuaro'santa ya'huërin," itërin.